

Bestuursverslag 2023

Inclusief verslag intern toezicht

Inhoudsopgave

Voorwoord

1. Het schoolbestuur

- 1.1 Profiel
- 1.2 Organisatie

2. Verantwoording van het beleid

- 2.1 Onderwijs & kwaliteit
- 2.2 Personeel & professionalisering
- 2.3 Huisvesting & facilitaire zaken
- 2.4 Financieel beleid
- 2.5 Continuïteitsparagraaf: risico's en risicobeheersing

3. Verantwoording van de financiën

- 3.1 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief
- 3.2 Staat van baten en lasten en balans
- 3.3 Financiële positie

4. Verslag intern toezicht

- 4.1 Samenstelling intern toezicht
- 4.2 Hoe het toezicht is vormgegeven
- 4.3 Toelichting op gegeven adviezen

Bijlage: Relevante beleidsstukken en websites

Jaarrekening

Voorwoord

Voor het bestuursverslag 2023 hanteert MOVARE het model dat door de PO Raad is ontwikkeld, in overleg met schoolbesturen, het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen, de onderwijsinspectie en een afvaardiging van accountantskantoren.

In dit voorwoord stippen wij enkele onderwerpen aan waarover u in dit bestuursverslag kunt lezen. Onderwerpen die in 2023 belangrijk zijn geweest voor (de ontwikkeling van) MOVARE en die nog steeds actueel zijn voor onze organisatie.

In de periode januari - maart 2023 vond bij het bestuur van MOVARE het vierjaarlijkse onderzoek van de onderwijsinspectie plaats. In haar terugkoppeling benoemde de onderwijsinspectie per waarderingskader de positieve punten en punten waar we als bestuur en organisatie aan kunnen werken. Ook werd een drietal herstelopdrachten meegegeven, die in 2023 zijn opgepakt: het opzetten van een interne auditsystematiek voor SBO-scholen en het uitvoeren van audits op deze scholen, én het organiseren en uitvoeren van audits in het (V)SO door een externe organisatie en het thema Burgerschap. Onze scholen hebben er bij het thema Burgerschap samen de schouders onder gezet en extra tijd en energie vrijgemaakt om binnen een korte periode -evenals voor de twee andere- ultimo verslagjaar de herstelopdracht te kunnen indienen bij de onderwijsinspectie.

In 2023 liep de beleidscyclus 2019-2023 af. Na verschillende ophaalsessies met schooldirecteuren, medewerkers van de scholen, bureau-medewerkers en externe stakeholders is het strategisch beleidsplan 2023-2027, na instemming van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad, vastgesteld. Voor alle MOVARE-scholen zijn drie centrale thema's van belang: Onderwijskwaliteit, Gelijke onderwijskansen en Medewerkers. Onze maatschappelijke opdracht krijgt vorm binnen de drie thema's 'Gezondheid', 'Burgerschap' en 'Duurzaamheid'.

Daarnaast is in 2023 gewerkt aan de ontwikkeling van het nieuwe strategisch personeelsplan 2023-2027 tijdens diverse bijeenkomsten met een vertegenwoordiging van alle interne geledingen.

In de eerste helft van 2023 nam bestuurder Ryszard Kruszel afscheid van MOVARE. Hij maakte gebruik van de pensioenregeling. Op 1 maart van het verslagjaar is Maurice Bejas begonnen als nieuw lid van het College van Bestuur.

In het voorjaar van 2023 vond er een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) plaats binnen MOVARE. Als organisatie vinden wij het belangrijk om een keer in de twee jaren feedback te krijgen van onze medewerkers over de organisatie en over specifieke thema's. We zijn van mening dat we alleen samen een fijne werkomgeving kunnen creëren.

Wij kunnen terugblikken op een zeer geslaagd personeelsfeest, dat plaatsvond op 29 juni op een buitenlocatie van het Schutterspark te Brunssum. 723 Medewerkers hadden zich aangemeld en genoten zichtbaar van een gezellige avond inclusief barbecue, drankjes en live muziek.

Dank aan alle medewerkers die een bijdrage hebben geleverd aan onze resultaten en prestaties in het verslagjaar 2023.

Het bestuursverslag bestaat uit 4 hoofdstukken. Hoofdstuk 1 bevat informatie over het schoolbestuur c.q. de organisatie. In hoofdstuk 2 wordt verantwoording afgelegd over de diverse beleidsterreinen. In hoofdstuk 3 is de verantwoording over de financiën opgenomen. Tenslotte bevat hoofdstuk 4 het verslag van het intern toezicht.

Suggesties, op- en/of aanmerkingen met betrekking tot dit bestuursverslag worden zeer op prijs gesteld. Deze kunnen worden gemaild naar communicatie@movare.nl.

Landgraaf, 22 mei 2024.

1. Het schoolbestuur

1.1 Profiel

1.1.1 Missie

MOVARE draagt bij aan een kansrijke toekomst voor kinderen, door het realiseren van goed onderwijs op maat waaraan alle kinderen kunnen en mogen meedoen en waardoor zij hun leerpotentieel realiseren. Dit doen we met aandacht voor autonomie, authenticiteit en respect, zowel voor elkaar als voor de wereld waarin we leven.

1.1.2 Visie

MOVARE gaat voor goed en kansrijk onderwijs voor al haar leerlingen. Onderwijs dat meebeweegt met de vragen die de maatschappij aan ons stelt. We kiezen voor een vooruitstrevende aanpak die er steeds op gericht is om de kwaliteit van ons onderwijs te verhogen. We baseren onze aanpak op kennis en analyse van data over de populatie waarvoor wij werken. We leren van en met elkaar en we gebruiken werkwijzen die een wetenschappelijke basis kennen.

1.1.3 Kernactiviteiten

MOVARE bestaat uit 46 scholen in de gemeenten Beekdaelen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Sittard-Geleen en Vaals. Dit zijn 41 'reguliere' basisscholen, 1 taalschool, 3 scholen voor speciaal basisonderwijs en 1 school voor speciaal (voortgezet) speciaal onderwijs.

1.1.4 Strategisch beleidsplan

MOVARE beschikt over een Strategisch Beleidsplan voor de periode 2023-2027:

Kernwaarden

Onze kernwaarden zijn leidend bij alles wat we doen. Dit zijn: Samen, Transparant, Respect en Veilig. In onze cultuur staat 'Van en met elkaar leren' centraal. Hierbij is er respect voor verschillen en streven we naar een cultuur van samenwerking om een goede onderwijskwaliteit te realiseren. Bij MOVARE staat 'Van en met elkaar leren' centraal, hierin geloven we in de synergie van onze scholen. We streven naar het versterken van de professionele leercultuur op school en binnen de regionale clusters. Dit krijgt mede vorm door de professionele dialoog te stimuleren en het creëren van netwerken.

4 R'en

De visie op leiderschap van MOVARE bestaat uit de 4 R'en: Richting, Ruimte, Resultaten en Rekenschap. MOVARE schetst heldere kaders en geeft daarbinnen ruimte. Eigenaarschap ligt bij de directeur en school. Scholen ontwikkelen binnen de kaders van het strategisch beleid van MOVARE voor hun school een visie op leren, visie op leren en organiseren, visie op professionaliseren en visie op veranderen en verankeren.

Centrale thema's

Voor alle MOVARE- scholen zijn 3 centrale thema's van belang. Deze centrale thema's zijn:

- Onderwijskwaliteit
- Gelijke onderwijskansen
- Medewerkers

Maatschappelijke thema's in onze regio

Wat ziet MOVARE als haar maatschappelijke opdracht juist in deze regio met onze leerlingen? Hoe passen wij ons onderwijs aan op onze regio? Wat is de toegevoegde waarde van MOVARE juist voor deze leerlingen? Scholen kijken naar hun populatie, schoolontwikkeling en ambities en

bepalen de mate waarin de maatschappelijk thema's van belang zijn op hun school. Onze maatschappelijke opdracht krijgt vorm op drie thema's:

- Gezondheid
- Burgerschap
- Duurzaamheid

Lees [hier](#) het Strategisch Beleidsplan 2023-2027. In 2023 hebben alle scholen ook een nieuw schoolplan opgesteld, dat hier een afgeleide van is.

1.1.5 Toegankelijkheid & toelating

MOVARE beschikt over vastgesteld [beleid](#) over toelating, time-out, schorsing en verwijdering van leerlingen.

1.2 Organisatie

1.2.1 Contactgegevens

Naam: Onderwijsstichting MOVARE

Bestuursnummer: 41516

KvK-nummer: 14083755

Adres: Jan de Witplein 10, 6371 CD Landgraaf

Telefoonnummer: 045-5466950

E-mail: bestuurssecretariaat@movare.nl

Website: www.movare.nl

1.2.2 Bestuur

Portefeuilleverdeling

J.P.G.M. (Kiki) Huijnen-Becks MLC

- voorzitter;
- personeel, onderwijs en kwaliteit;
- scholen in de gemeenten Brunssum (Meander/De Opstap/De Trampoline), Heerlen, Landgraaf,
- de SBO- en (V)SO-scholen en de Taalschool.

drs. M.J. (Maurice) Bejas RC/EMFC

- lid/plaatsvervangend voorzitter;
- bedrijfsvoering;
- scholen in de gemeenten Beekdaelen, Brunssum (De Caleidoscoop/Langeberg/Titus Brandsma/De Vlindertuin), Kerkrade, Simpelveld, Sittard-Geleen en Vaals.

Nevenfuncties (onbezoldigd)

J.P.G.M. (Kiki) Huijnen-Becks MLC

- voorzitter algemeen bestuur Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Heerlen e.o.;
- bestuurslid Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Maastricht en Heuvelland;
- bestuurslid Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Westelijke Mijnstreek;
- bestuurslid Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Parkstad;
- lid stuurgroep Opleiden in de school/de NieuwstePabo;
- lid stuurgroep MHIDS;
- lid adviesraad Transitie Educatief domein Fontys Hogeschool.

drs. M.J. (Maurice) Bejas RC/EMFC

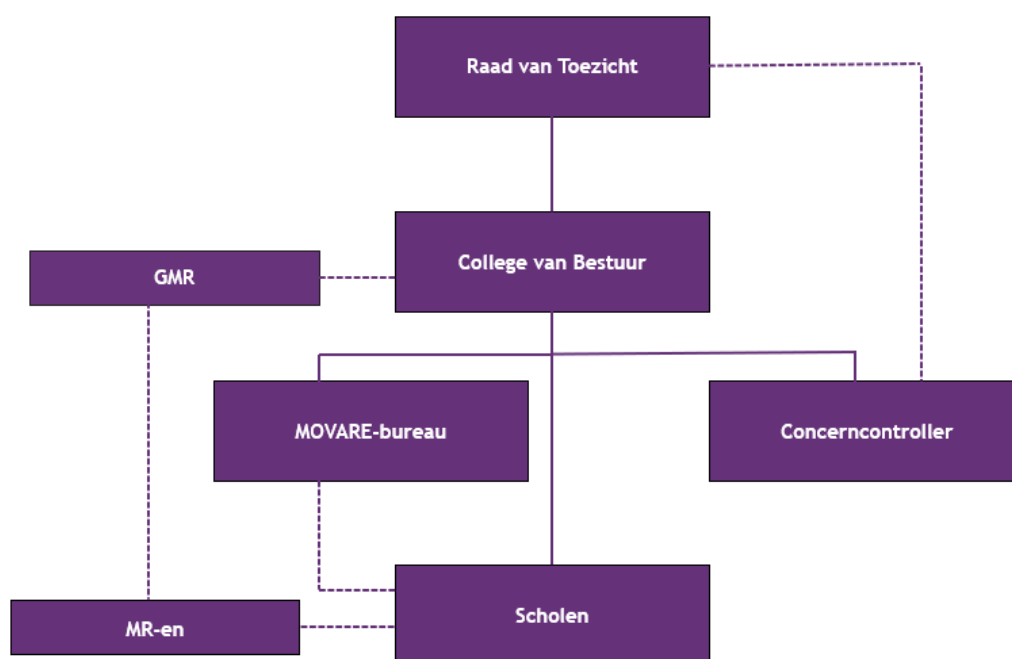
- -

1.2.3 Scholen

Klik [hier](#) voor een overzicht van alle MOVARE-scholen, met een verwijzing naar de website van de school en naar Scholen op de kaart. MOVARE telde op 31 december 2023 in totaal 46 scholen in 8 gemeenten. Het aantal leerlingen bedroeg ultimo verslagjaar 11.603 leerlingen (2022: 11.608).

1.2.4 Organisatiestructuur

Onderwijsstichting MOVARE kent een statutair onderscheiden Raad van Toezicht en een College van Bestuur (CvB). De bevoegdheden en werkwijzen van de Raad van Toezicht en het College van Bestuur zijn formeel vastgelegd in een reglement voor de Raad van Toezicht en een [bestuursreglement](#). Het College van Bestuur is belast met het besturen van de stichting en vertegenwoordigt de stichting in en buiten rechte. Het College van Bestuur treedt op als werkgever voor alle medewerkers in dienst van MOVARE. Zie ook: de geldende [statuten](#).

1.2.5 De (gemeenschappelijke) medezeggenschap

MOVARE heeft een Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR). Op grond van de Wet medezeggenschap op scholen (Wms) geeft de raad advies en verleent hij instemming over aangelegenheden die van gemeenschappelijk belang zijn; voor alle scholen of voor de meerderheid van de scholen. Medezeggenschapszaken van individuele scholen worden behartigd door de Medezeggenschapsraden (MR-en) van de afzonderlijke scholen. Naast het voldoen aan de wettelijke kaders geeft MOVARE ook nadrukkelijk aandacht aan de informele invulling van de medezeggenschap. Het vroegtijdig betrekken van de medezeggenschapsorganen bij beleidsvoornemens (concepten) en de gezamenlijke organisatie door GMR, College van Bestuur en MOVARE-bureau van themabijeenkomsten voor (G)MR-leden zijn daar voorbeelden van. Het jaarverslag van de GMR is [hier](#) te downloaden.

1.2.6 Horizontale dialoog en verbonden partijen

In de onderstaande tabel kunt u zien met welke doelgroepen c.q. partijen MOVARE regelmatig contact heeft.

Doelgroep	Beknopte omschrijving van de vorm van de (horizontale) dialoog of samenwerking en de ontwikkelingen hierin
Ouders/verzorgers	Ouders/verzorgers hebben zitting in medezeggenschapsraden en ouderraden. Periodiek is er op alle scholen een oudertevredenheidsonderzoek, met vragen over identiteit en onderwijsaanbod.
Leerlingen	Periodiek is er een kind-tevredenheidsonderzoek op alle scholen. Ouders kunnen in de medezeggenschapsraad en de ouderraad een proactieve rol innemen. Leerlingen kunnen dit doen in de leerlingenraad. Op deze manier laten MOVARE-scholen zien dat ze zowel ouders als kinderen als full partner zien.
Medewerkers	Jaarlijks is er een functioneringsgesprek van medewerker met leidinggevende. Eén keer per 2 jaar wordt een MOVARE brede tevredenheidsmeting gedaan (medewerkerstevredenheidsonderzoek). Medewerkers zijn ook vertegenwoordigd in de MR/GMR. Het CvB bezoekt jaarlijks alle teams van de scholen
Gemeenten	Er is ambtelijk en bestuurlijk overleg met de gemeenten Beekdaalen, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Sittard-Geleen en Vaals. Onderwerpen zijn m.n.: onderwijs, jeugdzorg en huisvesting. In samenwerking met de gemeenten heeft MOVARE samen met kinderen/ouders/ ketenpartners een Lokaal Educatieve Agenda ontwikkeld per gemeente vanuit de gezamenlijke maatschappelijke verantwoordelijkheid.
Samenwerkingsverbanden	MOVARE participeert in de besturen van: - Samenwerkingsverband Passend primair onderwijs Heerlen e.o.; - Samenwerkingsverband Passend primair onderwijs Maastricht en Heuvelland; - Samenwerkingsverband Passend onderwijs PO Westelijke Mijnstreek; - Samenwerkingsverband Passend onderwijs VO Parkstad e.o. Binnen het bestuur van het samenwerkingsverband is een ondersteuningsplan vastgesteld als sturend document. Meer informatie: www.samenwerkingsverbandenopdekaart.nl
PO-tafel Zuid-Limburg	De besturen van INNOVO, Kindante, Kom Leren, Mosalira, MOVARE en Triade hebben periodiek overleg. Doel is te komen tot een kwalitatief en financieel gezonde onderwijsinfrastructuur in Zuid-Limburg met voldoende keuzemogelijkheden voor ouders. Het motto daarbij is: “ieder kind heeft recht op goed onderwijs”.
Instellingen voor kinderopvang	MOVARE onderhoudt contacten met de aanbieders van kinderopvang (voor- en naschoolse opvang) en werkt ook samen met instellingen voor professioneel peuterspeelzaalwerk in de regio. Er vindt periodiek overleg plaats. Samen met de gemeenten en kinderopvangpartners geeft MOVARE mede vorm aan voorschoolse voorzieningen.
Vervolgonderwijs	Regionaal wordt samengewerkt met collega-schoolbesturen en aanbieders van voortgezet onderwijs. Periodiek is er het PO/VO-overleg.
Jeugdzorg	MOVARE participeert in de centra voor jeugd en gezin. In het kader van de startklassen binnen Parkstad is er een intensieve samenwerking met partners uit de zorg die binnen de

	startklassen (vanuit middelen jeugdwet) zorgondersteuning bieden aan kind en gezin.
Opleiding	Als het gaat om het opleiden van leerkrachten, heeft MOVARE een samenwerkingsrelatie met de Nieuwste Pabo ('Opleiden in school').

1.2.7 Klachtenbehandeling

Veruit de meeste klachten en meldingen over de dagelijkse gang van zaken in de school worden in onderling overleg tussen ouders, leerlingen, personeel, schoolleiding en eventueel College van Bestuur afgehandeld. Indien dat echter, gelet op de aard van de klacht, niet mogelijk is of indien de afhandeling niet naar tevredenheid heeft plaatsgevonden, kan men een beroep doen op de [klachtenregeling](#).

MOVARE maakt gebruik van de dienstverlening van een professioneel adviesbureau voor wat betreft externe vertrouwenspersonen in het kader van de klachtenregeling.

Er zijn in 2023 in totaal 25 meldingen/klachten ontvangen. Op zes na zijn deze in onderling overleg tussen MOVARE en indiener afgehandeld. Zes indieners hebben een klacht bij de landelijke klachtencommissie ingediend. Hiervan zijn er drie door de klagers ingetrokken en zijn er twee niet ontvankelijk verklaard door de klachtencommissie.

Eén klacht is voor een deel gegrond verklaard. Te weten dat de klacht over de begeleiding gegrond is wat betreft het onvoldoende planmatig en gestructureerd vormgeven van de begeleiding.

1.2.8 Juridische structuur

De juridische structuur is een stichting.

1.2.9 Governance

Per 1 maart 2023 is Maurice Bejas begonnen als nieuw lid van het College van Bestuur. Hij volgt Ryszard Kruszel op, die gebruik maakte van de pensioenregeling. De heer Bejas was directeur bedrijfsvoering bij een zorggroep in de regio. Hij heeft Bedrijfseconomie gestudeerd aan de Universiteit in Maastricht. Hier heeft hij ook de Postdoctorale Opleiding tot Registercontroller gevolgd.

1.2.10 Functiescheiding

Volgens de [Code Goed Bestuur in het primair onderwijs](#) zijn organisaties voor primair onderwijs verplicht om de functies van bestuur en intern toezicht te scheiden. MOVARE kent het Raad van Toezichtmodel met een statutair onderscheiden College van Bestuur en Raad van Toezicht. Het betreft een organieke scheiding (two-tier).

1.2.11 Code goed bestuur

In de [Code Goed Bestuur in het primair onderwijs](#) zijn basisprincipes vastgelegd rond professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en managers in het primair onderwijs. MOVARE onderschrijft en handhaaft de code goed bestuur.

De code goed bestuur vraagt dat er periodiek in de organisatie het gesprek wordt gevoerd over integer, professioneel en ethisch handelen. Het bestuur moet daar een actieve rol bij hebben en het intern toezicht moet daarbij betrokken zijn. Voor MOVARE geldt dat er een integriteitscode is. Daarnaast is het integer, professioneel en ethisch handelen van het bestuur een gespreksonderwerp tussen RvT en CvB. Het CvB bespreekt, als het aan de orde is, casussen met de schooldirecteuren.

Het Managementstatuut van het bestuur kun je [hier](#) bekijken.

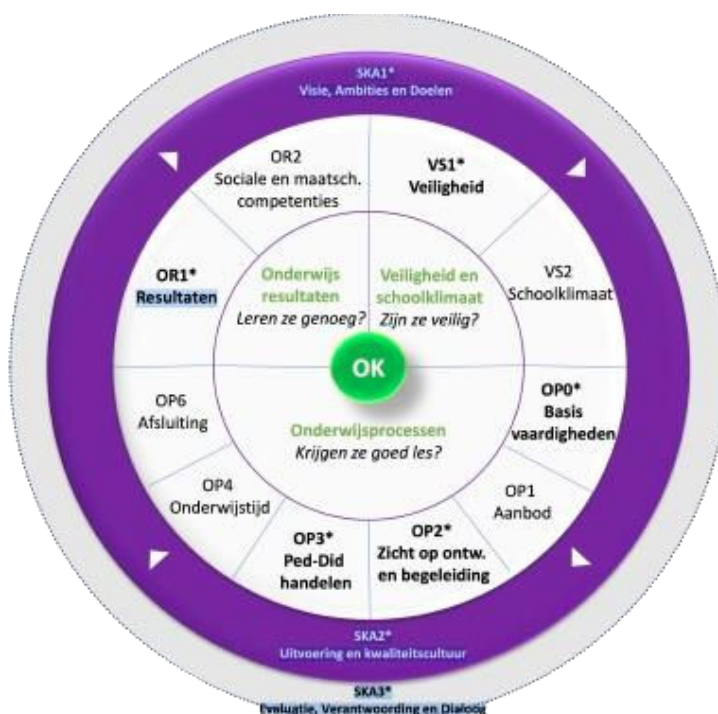
2. Verantwoording van het beleid

2.1 Onderwijs en kwaliteit

2.1.1. Onderwijskwaliteit en kwaliteitszorg

‘Kwaliteit en kwaliteitsbeleid is de kurk waarop MOVARE drijft’. De afgelopen jaren is vasthoudend gewerkt aan een kijk op kwaliteit die zich, met de woorden van Louis van Gaal, kenmerkt door *“...het uitblijven van toeval!”*

Door beschikbare data te verzamelen, te interpreteren en op basis hiervan te handelen, zijn we in staat om te sturen op kwaliteit en worden we niet verrast door het uitblijven van kwaliteit. Het realiseren van kwaliteit is geen toeval: het is het resultaat van een doelgerichte aanpak. Deze aanpak heeft MOVARE vormgegeven in een kwaliteitskader dat stoelt op het toezichtkader van de onderwijsinspectie en dat grafisch uitgewerkt is in een kwaliteitscirkel (zie de onderstaande afbeelding).

De binnenste ring van de cirkel stelt drie kernvragen. De kwaliteit van een school is op orde als deze kernvragen positief beantwoord kunnen worden. Iedere kernvraag kent een aantal standaarden die in de tweede ring uitgewerkt worden. De buitenste ring betreft de drie standaarden die het kwaliteitssysteem op de school in kaart brengen. De kwaliteitscirkel is inhoudelijk uitgewerkt in een reeks kwaliteitskaarten (Kwalender) die, per standaard, acties aangeven die nodig zijn om aan de basiskwaliteit op die standaard te voldoen. Daarnaast zetten de kaarten de scholen óók aan tot het formuleren en realiseren van eigen ambities. Tijdens halfjaarlijkse kwaliteitsgesprekken bespreken de scholen de ontwikkeling van hun kwaliteit met het College van Bestuur en met de aan de school verbonden adviseur onderwijskwaliteit van MOVARE. Daarnaast wordt de ontwikkeling van de kwaliteit van de school minimaal één keer per vier jaar in kaart gebracht middels interne audits die uitgevoerd worden door een daartoe opgeleid intern auditteam. Scholen worden daarnaast structureel ondersteund door de adviseurs van de afdeling onderwijskwaliteit van MOVARE.

Verantwoording

Het bestuur legt verantwoording af over de kwaliteit van de scholen middels de Bestuursrapportage onderwijskwaliteit. De Bestuursrapportage geeft een beeld van de opbrengsten van het werken aan hoge kwaliteit. Zo belicht de rapportage onder andere de resultaten van de eindtoets basisonderwijs en het onderwijsresultatenmodel. De analyse van resultaten op school- en stichtingsniveau is niet alleen bedoeld ter verantwoording naar bijvoorbeeld de RvT, maar is ook aanleiding voor verbeteracties.

2.1.2 Doelen en resultaten

In het strategisch beleidsplan van MOVARE is ten aanzien van onderwijskwaliteit een aantal doelen geformuleerd. In het volgende deel van dit bestuursverslag gaan wij per doel in op de realisatie ervan. De kleurcodering bij de doelen geeft de status aan.

Groen = Doel is gehaald. Blauw = Proces loopt nog. Rood = Doel wordt of is niet gehaald.

Zorgvuldig gezamenlijk vastleggen en monitoren van kwaliteitsverbetering: Interne audits.

In 2023 heeft MOVARE de interne auditsystematiek, mede op basis van de feedback en de herstelopdrachten tijdens het bestuurstoezicht in januari 2023, verder ontwikkeld. De mate waarin de audits tastbare (herstel-)opdrachten voor scholen bevatten, is toegenomen. De (V)SO en SBO-scholen zijn opgenomen in het auditkader en inmiddels ook bezocht. Over dit laatste heeft MOVARE in december 2023 gerapporteerd aan de onderwijsinspectie. Voor de zomer 2024 zullen alle MOVARE-scholen minstens één keer bezocht zijn door het auditteam.

Systematisch en regelmatig verzamelen van gegevens. Op basis hiervan kunnen conclusies geformuleerd worden over de huidige kwaliteit.

In 2023 is het gebruik van ParnasSys binnen MOVARE verder geïntensiveerd. Met name het gebruik van Ultimview (de module binnen ParnasSys die de mogelijkheid biedt om verdiepend te analyseren) heeft opnieuw een extra impuls gekregen. De medewerkers van de afdeling onderwijskwaliteit kennen dit systeem en kunnen ermee werken. Op die manier kunnen zij scholen ondersteunen bij de analyse van gegevens. De eerdergenoemde Kwalender omvat een aantal kwaliteitskaarten die gericht zijn op de analyse van gegevens. Deze kaarten geven input over het moment van analyseren, de manier van analyseren en het handelen op basis van de analyses. Ten opzichte van voorgaande jaren is de mate waarin MOVARE grip heeft op de ontwikkeling van de kwaliteit van MOVARE-scholen toegenomen. De Kwalender maakt inmiddels deel uit van het vastgestelde beleid van MOVARE.

Geleverde kwaliteit behouden door systematisch en regelmatig de processen, opbrengsten en resultaten te monitoren en te vergelijken met de geformuleerde ambities en doelstellingen.

Om de geformuleerde doelstellingen en ambities te kunnen afzetten tegen de gerealiseerde kwaliteit op scholen, gebruikt MOVARE de interne audits en de kwaliteitsgesprekken (Q-gesprekken). De audits zijn al eerder genoemd. De Q-gesprekken zijn in 2023 verder ontwikkeld. Per gesprek staat een thema centraal dat deel uitmaakt van de Kwalender. Het blijkt moeilijk om jaarlijks twee Q-gesprekken uit te voeren. Dit legt een groot beslag op de beschikbare tijd van alle betrokkenen. Eind 2023 is een eerste aanzet geschreven voor een wijziging van de systematiek die, zonder verlies van kwaliteit, bij moet dragen aan een haalbaar systeem van gesprekken. In 2024 wordt dit verder uitgewerkt.

Op basis van de geanalyseerde gegevens werken aan verbetering, verandering en vernieuwing, met een doordachte veranderstrategie.

In juli 2023 is de opdracht van de kenniskringen, met het oog op de nieuwe beleidscyclus, geëvalueerd en afgerond. Het hierboven beschreven doel is gepositioneerd in het strategische doel 'duurzaam veranderen'. In paragraaf 2.1.2 van dit bestuursverslag is de werkwijze van de professionele leergemeenschap, die deze ontwikkeling verder vorm gaat geven, beschreven.

Transparant en gedegen rekenschap afleggen over de gerealiseerde resultaten.

In 2023 is het afleggen van rekenschap voor de geleverde resultaten op schoolniveau verder uitgewerkt in de vorm van de Q-gesprekken. Waar het gaat om de cognitieve en sociaal-emotionele resultaten worden gegevens verzameld middels het leerlingvolgsysteem. De koppeling met ParnasSys zorgt ervoor dat MOVARE-scholen gegevens kunnen analyseren. Scholen communiceren over hun resultaten met hun interne stakeholders: ouders, leerlingen, de medezeggenschapsraad en het College van Bestuur. Scholen gebruiken Scholen op de Kaart (vensters PO) als middel om ook naar externe stakeholders op een transparante manier te communiceren over de gerealiseerde resultaten. De mate waarin Scholen op de Kaart door scholen gevuld wordt, verschilt. Hier kan de komende tijd nog winst behaald worden.

Voor MOVARE als onderwijsstichting geldt dat de interne verantwoording zich richt op de GMR en RvT. Extern krijgt deze verantwoording gestalte in de vorm van het bestuursverslag en het publieksverslag.

2.1.3 Overige ontwikkelingen

Ontwikkelingen Onderwijskwaliteit

Zoals in de vorige paragraaf al belicht, hecht MOVARE veel waarde aan hoge onderwijskwaliteit. In de nieuwe beleidscyclus is onderwijskwaliteit dan ook een van de drie centrale thema's waaraan alle MOVARE-scholen werken. Vertrekpunt is dat er actiepunten en doelen op schoolniveau zijn, waaraan concrete ondersteunende actiepunten voor het bestuur verbonden zijn.

Actiepunt school	Actiepunt bestuur
Ontwikkelen van een visie op leren en gedrag, leren en organiseren, leren en professionaliseren en verandering en borging.	Ondersteunen van scholen bij verwerving van actuele wetenschappelijke inzichten over onderwijsstromen voor visieontwikkeling scholen
In kaart brengen van de populatie en beschrijven wat de implicaties zijn voor het onderwijs op school.	- Ondersteunen van scholen bij het verwerven van analysevaardigheden door het organiseren van webinars, trainingen en onderwijscafés. - Ondersteunen van scholen bij het maken van de transfer van overzicht en inzicht naar uitzicht. - Ondersteunen van scholen bij het gebruik van Ultimview door het organiseren van trainingen en werkbijeenkomsten.
Ontwikkelen van analysevaardigheden en kennis van analysetools van teamleden, directie en intern begeleider om vanuit data tot de juiste interventies te komen.	

Daarnaast werkt MOVARE aan de twee herstelopdrachten die voortkwamen uit het bestuurstoezicht van januari 2023.

- Opzetten van interne auditsystematiek voor SBO-scholen en uitvoeren van audits op deze scholen.
- Organiseren en uitvoeren van audits in het (V)SO door een externe organisatie.

Gelijke onderwijskansen

In de regio Parkstad zijn gelijke (onderwijs)kansen voor kinderen niet vanzelfsprekend. De lage sociaal-economische status van gezinnen en het relatief lage opleidingsniveau van ouders heeft een directe invloed op de verwachtingen die zowel ouders als leerkrachten van de onderwijsprestaties van deze leerlingen hebben. Daarnaast zien we een gelijkblijvend hoge instroom in het SBO en zelfs een stijgende instroom in het SO. Reguliere basisscholen zijn niet in alle gevallen toegerust om hun opdracht in het kader van Passend Onderwijs te realiseren. Gelijke onderwijskansen is dan ook het tweede, aan kwaliteit gerelateerde, centrale thema voor de komende beleidsperiode. Ook hier zien we weer actiepunten en doelen op schoolniveau en ondersteunende actiepunten op het niveau van het bestuur.

Actiepunt school	Actiepunt bestuur
Op clusterniveau beschrijven van de wijze waarop een dekkend aanbod voor alle leerlingen binnen het cluster vorm krijgt (N.B. Clusterniveau).	• Implementeren en borgen van de wijze waarop de regiefunctie van de reguliere basisschool bij verplaatsing van een leerling naar het S(B)O gestalte krijgt met verbinding naar de herstelopdracht SO/SBO. • Ondersteunen van scholen bij het zoeken naar oplossingen voor maatwerk voor leerlingen. Dit maatwerk doet recht aan de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van leerlingen (benutten leerpotentieel) en houdt rekening met de grenzen aan differentiatie binnen de klassikale context.
Beschrijven van de wijze waarop de school samenwerkt met de aan de school verbonden VVE partner.	
Beschrijven met welke pedagogische en didactische aanpak scholen ervoor zorgen dat het leerpotentieel van alle leerlingen op de ondersteuningsniveaus 1-4 wordt benut.	
Vaststellen en beschrijven van de adviesprocedure, met expliciete aandacht voor de wijze waarop kansrijke adviezen gestalte krijgen.	

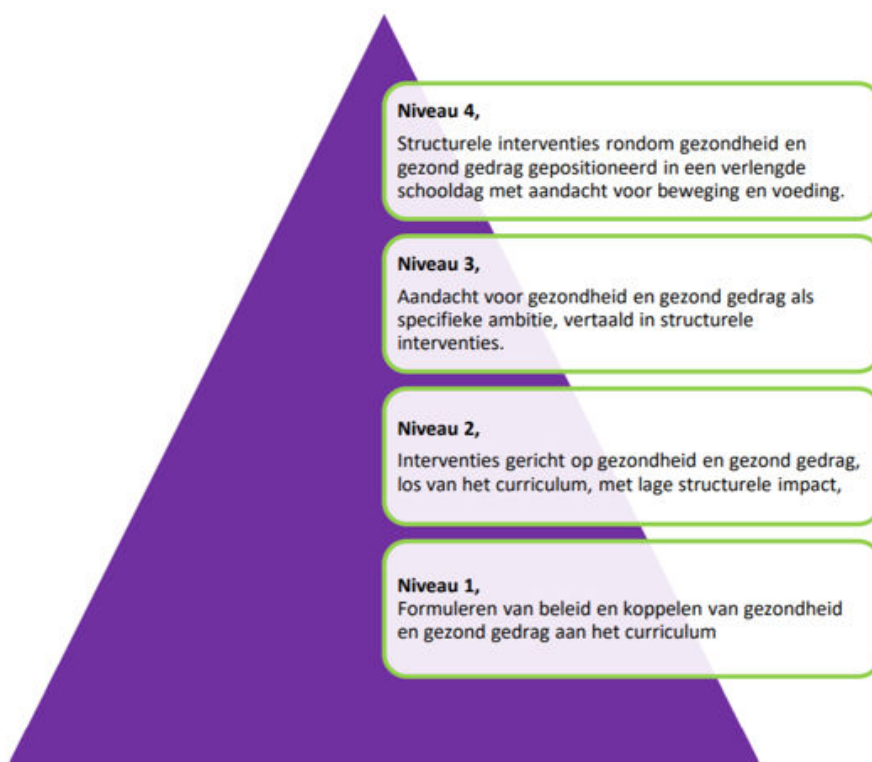
Gezondheid

De regio Parkstad kleurt al decennialang donkerrood in allerlei onderzoeken over gezondheid en gezond gedrag. De gemiddelde levensverwachting is, mede door de sociaal-economische achterstanden, significant lager dan in de rest van ons land en het aantal mensen met aan leefstijl gerelateerde chronische ziekten is hoger dan gemiddeld. Kinderen en jongeren bewegen te weinig, eten en drinken ongezond en sorteren zo voor op een toekomst waarin (ernstig) overgewicht en daaraan gerelateerde aandoeningen als hart- en vaatziekten en diabetes op de loer liggen.

Deze omstandigheden vragen om een actieve rol van scholen. Leerlingen brengen hier immers een belangrijk deel van hun tijd door en het is dé plek bij uitstek waar ze gevormd worden. Door de ontwikkeling van gezondheid en gezond gedrag als strategisch thema te benoemen, laat MOVARE zien dat het de negatieve trend wil keren. Als jonge kinderen (op school en thuis) een gezonde leefstijl leren, weten ze wat gezond gedrag is en hebben ze daar op latere leeftijd veel profijt van. Dit draagt bij aan het doorbreken van de trend in Limburg.

Het werken aan gezondheid en een gezonde leefstijl is maatwerk. De noodzaak is (vaak bepaald door de wijk waarin de school ligt) niet altijd even groot en de mate waarin de school aandacht voor gezondheid en gezond gedrag heeft, kan dan ook verschillen.

Alle MOVARE-scholen beschrijven in het schoolplan op welk van de vier opklimmende niveaus zij hun aandacht voor gezondheid en gezond gedrag vorm willen geven (zie de afbeelding op de volgende pagina). Op het laagste niveau leggen scholen de verbinding met hun curriculum en laten ze zien hoe gezondheid daar een plek krijgt. Een niveau hoger voegt de school (nog niet structurele) interventies in die gezond gedrag bevorderen. Weer een niveau hoger worden interventies structureel en op het vierde en hoogste niveau werken scholen aan het invoeren van het concept van de Gezonde Basisschool van de Toekomst.

MOVARE heeft hierbij een ondersteunende functie. Met de kennis van het onderwerp werken projectleiders en programmanagers met scholen samen aan het verbreden van hun aanbod met aan gezond gedrag gerelateerde inhoud en interventies. Ze leggen de verbinding met landelijke programma's als school en omgeving en werken aan het verbreden en verduurzamen van de Gezonde Basisschool van de Toekomst.

Burgerschap

In 2023 heeft MOVARE een uitgebreid project Burgerschap opgezet. Naast de strategische ambitie op dit vlak, gaf MOVARE hiermee ook invulling aan een van de herstelopdrachten van de onderwijsinspectie in het kader van het bestuurstoezicht in januari 2023. Om het project goed vorm te geven, werd een projectleider burgerschap aangesteld die er zorg voor moest dragen dat alle MOVARE-scholen op 31-12-2023 voldeden aan de wettelijke eisen voor Burgerschapsonderwijs. In het vervolg (2024 e.v.) moet burgerschapsonderwijs, vanuit een uitgewerkte gedragen visie, verder verdiept en geborgd worden binnen MOVARE en de afzonderlijke MOVARE-scholen.

Burgerschap is voor MOVARE één van de strategische maatschappelijke thema's waar in de komende strategische beleidsperiode 2023-2027 continu aandacht voor zal zijn. Door de herstelopdracht van de inspectie, afgegeven in maart 2023, kent dit thema een versnelde start en wordt het sinds mei 2023 op projectmatige basis aangepakt onder leiding van een projectleider. Mede door deze

herstelopdracht zijn de projectdoelstellingen in fase 1 en 2 niet vrijblijvend voor zowel scholen als bestuur. Er is een strakke tijdsplanning aan gekoppeld om de doelstelling 'het realiseren van leerdoelgericht, samenhangend en herkenbaar burgerschapsonderwijs' tot uitvoering te brengen.

Fase 1A en B- Herstellen

Door middel van onderzoek (MOVARE Meting Burgerschap) in fase 1A, dat heeft plaatsgevonden in de periode van mei 2023 tot juli 2023, moest duidelijk worden in welke mate scholen voldoen aan de wettelijke vereisten van het burgerschapsonderwijs. Aan de hand van de afgenomen 0-meting 'Goed Burgerschap MOVARE' is per onderdeel van de wettelijke vereisten een aantal conclusies getrokken:

- Zowel de Basiswaarden van de democratische rechtsstaat, de sociale competenties en de maatschappelijke competenties zijn door de meeste scholen in voldoende mate opgenomen binnen hun aangeboden onderwijs en zijn daarnaast ook herkenbaar aanwezig binnen de school. M.n. de sociale en maatschappelijke competenties worden bewust geoefend binnen de scholen. De basiswaarden van de democratische rechtsstaat worden minder en ook minder bewust beoefend.
- Scholen hebben aanbod, maar nog niet in samenhang en niet doelgericht. Een samenhangend curriculum ontbreekt nog op bijna alle scholen.
- Scholen hebben geen inzicht in de resultaten van hun burgerschapsonderwijs en/of hebben dit niet opgenomen binnen hun kwaliteitszorg.

Zowel scholen als het bestuur hebben door de uitgevoerde 0-meting een duidelijk beeld gekregen van waar zij staan ten aanzien van de ontwikkeling van burgerschapsonderwijs vanuit het wettelijk kader. Vanuit bovenstaande inzichten is er een vervolgdienststelling opgesteld, die op basis van een projectmatige aanpak in werking is gesteld. Deze dienststelling was als volgt:

- In december 2023 kunnen alle scholen van MOVARE aantonen dat vanuit inzicht doelen geformuleerd zijn en waar mogelijk al gerealiseerd zijn t.a.v. de vereisten uit het wettelijk kader (democratische rechtsstaat, doelgericht, samenhangend, inzichtelijk en herkenbaar en de school als oefenplaats).

Om bovenstaande dienststelling te realiseren, is een aantal vervolgdiensten opgesteld. Deze vervolgdiensten zijn uitgevoerd in de periode september 2023 tot januari 2024. Realiseren van een stappenplan en kernbladen om scholen te ondersteunen en te begeleiden in het proces.

- Organiseren van themasessies om zowel bewustzijn als inhoudelijke kennis te creëren.
- Invullen en bijhouden van een rubrics om doelen te stellen en procesontwikkeling inzichtelijk te maken voor zowel school als bestuur.
- Voeren van Q-gesprekken door het College van Bestuur om te checken of procesvoering volgens plan op scholen verloopt en gestelde doelen gerealiseerd worden.
- Verwerking van het gerealiseerde burgerschapsbeleid in Ons Schoolplan door de module Burgerschap in te zetten.

Vanuit de resultaten die behaald zijn met deze vervolgdiensten kunnen we concluderen dat de dienststelling, zoals gesteld in fase 1B, op positieve wijze is afgerond.

Fase 2 start in januari 2024 en loopt tot en met januari 2025.

Duurzaamheid

Het maatschappelijke doel duurzaamheid kent twee grote perspectieven. Enerzijds gaat het om het invulling geven aan een duurzame leef- en leeromgeving op MOVARE-scholen, anderzijds gaat het om de duurzame inrichting van het onderwijs.

Het eerste perspectief betreft het realiseren van bijvoorbeeld duurzame en energie neutrale huisvesting, een gezond binnenklimaat en groenere schoolpleinen. Hier zijn de scholen, samen met de afdeling Facility Management, aan zet. In 2023 zijn de eerste contouren van planvorming op dit

vlak beschreven. De komende jaren zullen deze plannen verder uitgewerkt, vastgesteld en uitgevoerd worden.

Het tweede perspectief kent een inhoudelijke en een organisatorische kant. Inhoudelijk betreft het de manier waarop scholen het thema duurzaamheid een plek geven in hun onderwijsaanbod. De organisatorische kant gaat veel meer over de manier waarop het onderwijs voor de toekomst zo georganiseerd wordt dat, met de beperkte personele middelen, de opdracht van de MOVARE-scholen op een kwalitatief hoogwaardige manier gerealiseerd kan worden. Om dit organisatorische perspectief te realiseren, is in 2023 een kennisnetwerk duurzaam organiseren en veranderen gestart. Dit kennisnetwerk gaat zich vooral buigen over de processen die nodig zijn, zodat de (school)organisatie zo kan veranderen dat zij, binnen de personele en financiële kaders, hoge onderwijskwaliteit kan garanderen. Het gaat hier dus om een (cyclische) veranderaanpak die scholen helpt bij het heroverwegen van de inrichting van hun onderwijs. Daarnaast heeft een projectleider een inhoudelijk kader voor duurzaam veranderen uitgewerkt dat dienstbaar is aan het proces binnen het kennisnetwerk.

2.1.4 Toekomstige ontwikkelingen

Van passend onderwijs naar inclusief onderwijs

Een belangrijke ontwikkeling, die van invloed gaat zijn op de manier waarop MOVARE haar (strategische) doelen realiseert, is de transitie van Passend Onderwijs naar inclusief onderwijs. In maart 2023 stuurde de toenmalige minister voor primair en voortgezet onderwijs Dennis Wiersma de werkagenda 'Route naar inclusief onderwijs' naar de tweede kamer. Inclusief onderwijs lijkt weliswaar op passend onderwijs, maar gaat een stap verder en is in zekere zin een verbeteraanpak die voortvloeit uit de evaluatie van passend onderwijs in 2020. In deze verbeteraanpak is beschreven dat elke leerling een perspectief op de arbeidsmarkt, vervolgonderwijs of dagbesteding moet hebben en wordt voorbereid op een gelijkwaardige deelname aan de maatschappij. Het onderwijs heeft hierbij een principiële opdracht: *kinderen dienen op gelijkwaardige wijze bij publiek bekostigde scholen onderwijs te kunnen volgen dat aansluit bij hun capaciteiten.*

Het grote verschil tussen passend en inclusief onderwijs is dat inclusief onderwijs zich zowel op leerlingen met als zonder ondersteuningsbehoeften richt. Bij inclusief onderwijs is het onderwijs zo ingericht dat alle leerlingen welkom zijn en erbij horen op de school die ze kiezen. Het gaat om reguliere leerlingen, leerlingen met specifieke cognitieve of sociaal-emotionele ondersteuningsbehoeften, leerlingen met een lichamelijke ondersteuningsbehoefte, leerlingen met een migratieachtergrond etc. Al deze leerlingen gaan zoveel mogelijk samen naar dezelfde school en volgen zoveel mogelijk hetzelfde, op de groep gerichte, aanbod. Voor leerlingen met een te complexe ondersteuningsvraag blijft de speciale (basis)school zoveel mogelijk als *tijdelijke voorziening* beschikbaar. Om hun opdracht waar te kunnen maken, worden scholen ondersteund door experts uit het gespecialiseerd onderwijs en de zorg rondom de school. De ambities met betrekking tot inclusief onderwijs zijn uitgewerkt in de werkagenda die koerst op realisatie van de doelen in 2035. In de tussenliggende tijd worden scholen toegerust om hun opdracht te kunnen vervullen, wordt wetgeving aangepast, worden gebouwen geoptimaliseerd etc. In 2035 moet inclusief onderwijs de norm zijn!

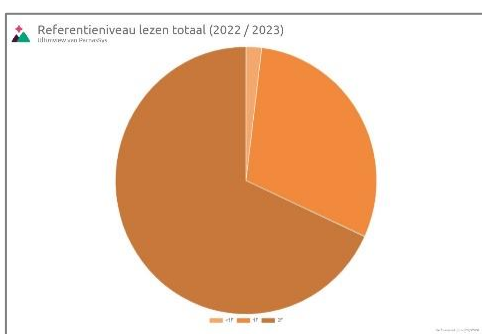
Het mag duidelijk zijn dat inclusief onderwijs raakvlakken heeft met de strategische thema's van MOVARE. Het raakt zowel onderwijskwaliteit als gelijke onderwijskansen, is van invloed op het (duurzaam) veranderen van onze scholen, heeft een link met de burgerschapsopdracht en de manier waarop onze medewerkers toegerust worden voor hun taak. De manier waarop en de mate waarin deze invloed een rol gaat spelen, is nog onvoldoende duidelijk. Landelijk beleid en landelijke richtlijnen worden immers nog ontwikkeld, maar dát inclusief onderwijs een richtinggevende verandering gaat zijn, is duidelijk.

2.1.5 Onderwijsresultaten

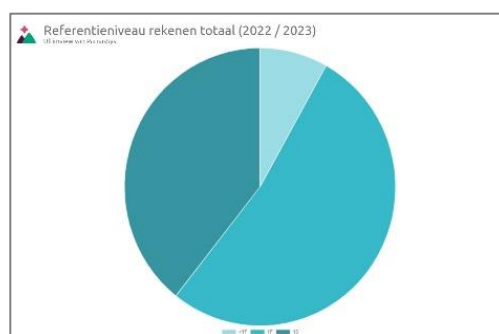
Reguliere basisscholen onderwijsresultaten

6 reguliere scholen namen IEP af, 7 reguliere scholen de centrale eindtoets, 5 reguliere scholen DIA en 24 reguliere scholen namen R8 af. Er was sprake van 30 wettelijke ontheffingsleerlingen die niet zijn opgenomen in de onderwijsresultaten. De reguliere basisscholen hebben naast eigen schoolnormen ook een bestuursnorm voor het behalen van 2F bij lezen en taalverzorging: 65% en het behalen van 1S bij rekenen: minimaal 45%. Deze laatste moet met name verder stijgen in het kader van de Basisvaardigheden en in principe ook gaan bewegen in de richting van 65%.

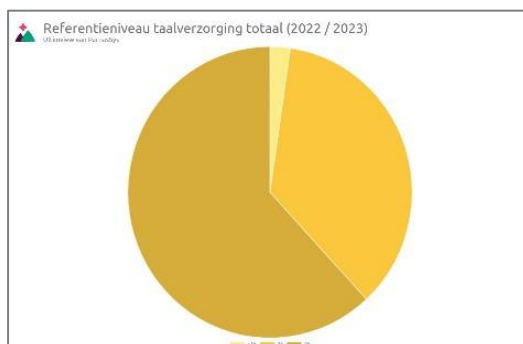
Lezen 2023 <1F 1,9% **2F 68,1%**
(bestuursnorm met +3,1% gehaald)

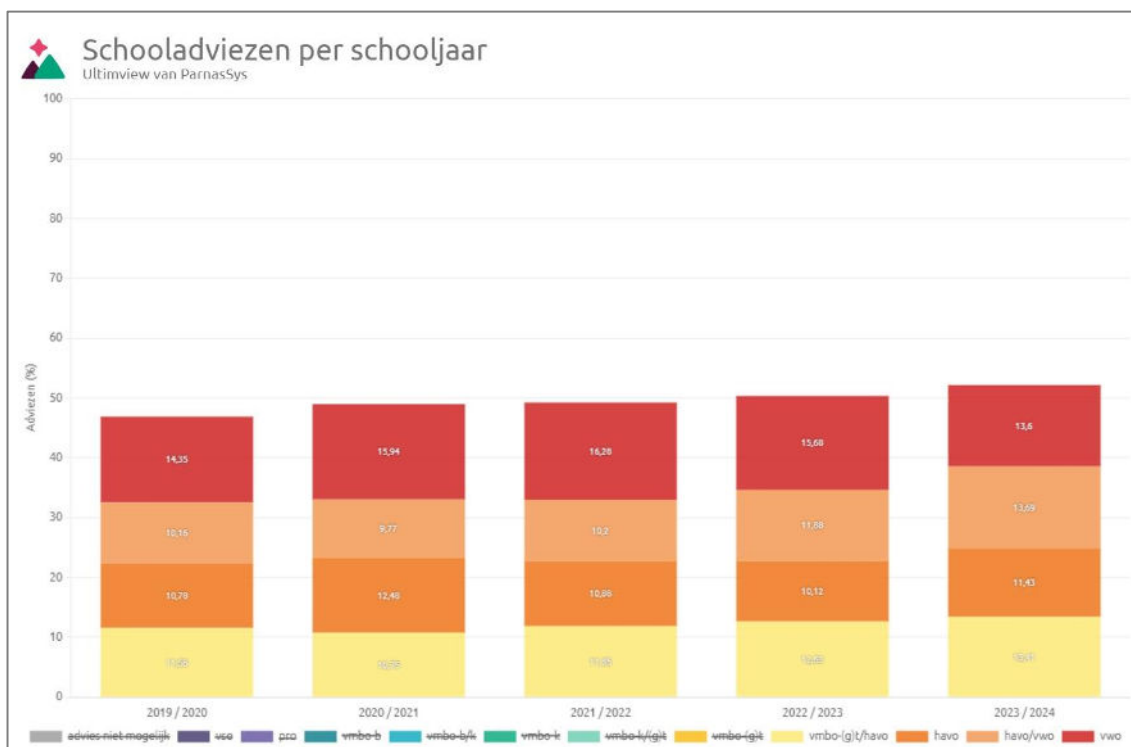
Rekenen 2023 <1F 8,1% **1S 39,3%**
(bestuursnorm met -5,7% niet gehaald)

Taalverzorging 2023 <1F 2,3% **2F 61,9%** (bestuursnorm op -3,1% niet gehaald)

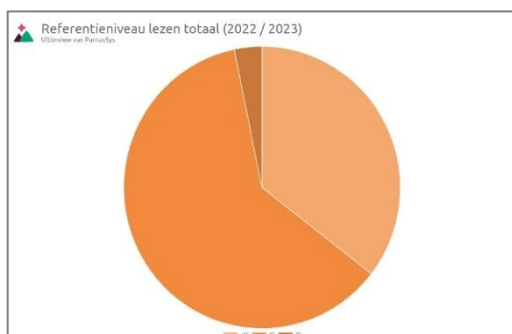
Schooladviezen reguliere basisscholen

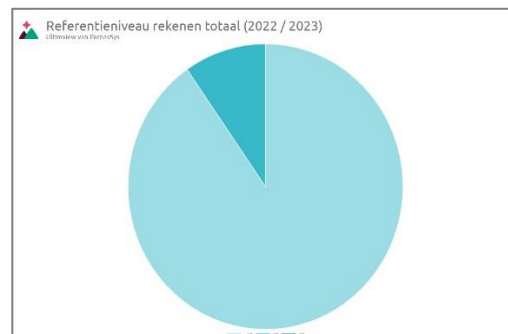
13% stroomde in 2023 door naar VMBO GT/HAVO, 10% naar HAVO, 11% naar HAVO/VWO en 16% naar VWO. Slechts 2,1% stroomde door naar PRO. Dit aantal blijft afnemen binnen de reguliere basisscholen. Totaal 50% VMBO GT/HAVO of hoger. Op basis van de behaalde referentieniveaus 3 vakgebieden samen (1S/2F 56,3%) lijkt dit enigszins overeen te komen. Er lijken daarmee op enkele scholen andere factoren mee te spelen in de schooladvisering.

Onderwijsresultaten speciale basisscholen

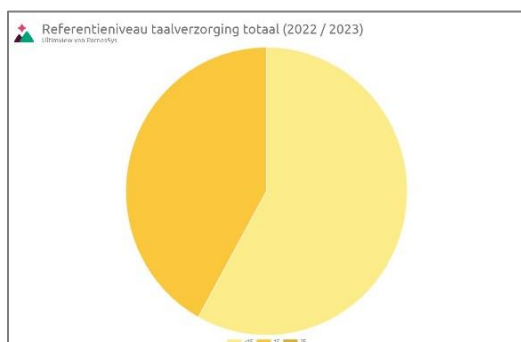
Lezen 2023 <1F 35,5% 1F 61,3%

Rekenen <1F 90,3% 1F 9,7%

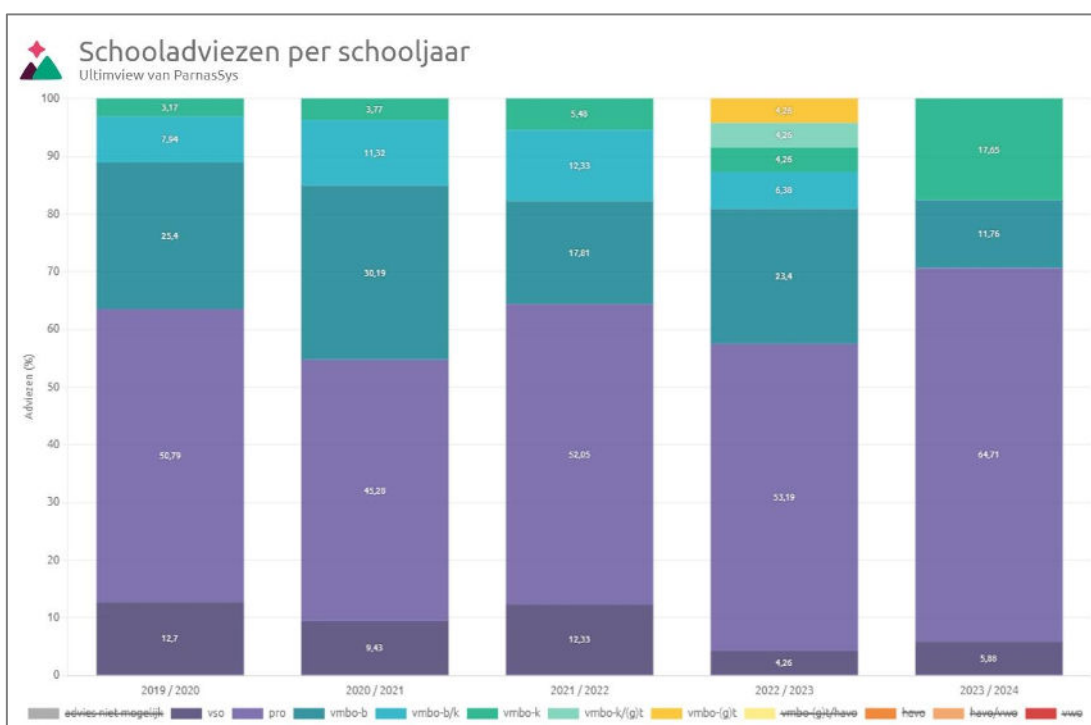

Taalverzorging <1F 58,1% 1F 41,9%

Leerlingen met 1F kunnen in principe instromen in VMBO KB. Het aantal doorstromers naar dit schoolniveau is echter beduidend lager. Hier lijkt het niet behalen van 1F bij Rekenen een belemmering. Rekenen lijkt het meest onder invloed van leerpotentie, dat op SBO's natuurlijk in veel gevallen een belemmerende factor is. Leerlingen lijken wel voldoende te profiteren van het aanbod Lezen en Taalverzorging.

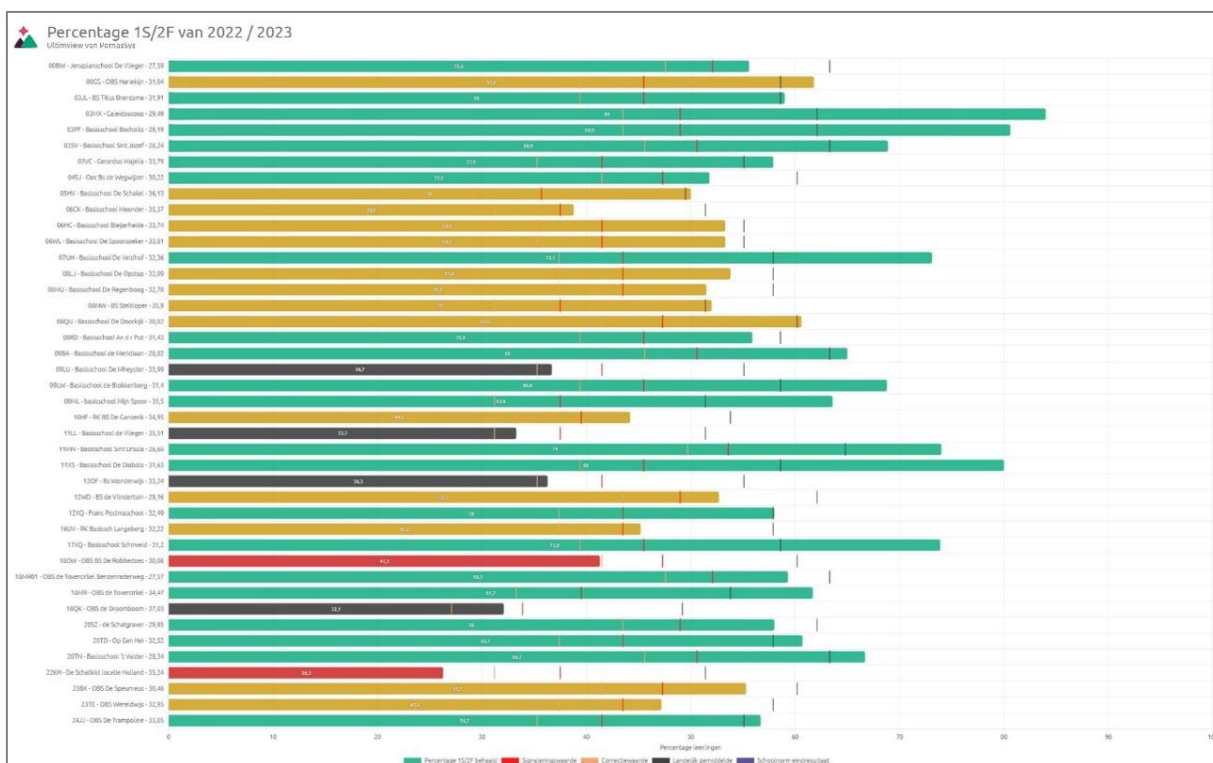
Schooladviezen speciale basisscholen

4,3% stroomde in 2023 door naar het VSO, 53% stroomde door naar PRO, 23% stroomde door naar VMBO BB, 6,4% stroomde door naar VMBO BB/KB, 4,3% stroomde door naar VMBO KB, 4,3% stroomde door naar VMBO KB/GT en 4,3% stroomde door naar VMBO GT. De twee laatstgenoemde schooladviezen zijn in de historie van het SBO niet eerder terug te vinden.

Onderwijsresultatenmodel referentieniveaus eindtoets 2023 (let op: slechts 1 schooljaar)

- Aantal scholen onder het landelijk gemiddelde: 21
- Aantal scholen boven het landelijk gemiddelde: 21
- Aantal scholen meer richting de signaleringswaarde: 7 (AANDACHT)
- Aantal scholen onder de signaleringswaarde: 6 (RISICO)
- Aantal scholen onder de correctiewaarde: 2 (GROOT RISICO)

2.1.6 Onderwijs aan nieuwkomers

Onderwijsstichting MOVARE heeft een taalschool voor NT2 leerlingen. Aangezien een specifieke doelgroep onderwijs geniet op deze school, werkt de school volgens een specifieke zorgstructuur. Deze staat beschreven in een zorgplan. De verblijfsduur van de kinderen op de Taalschool is zeer wisselend. De leerlingen die in het AZC wonen, verblijven meestal korter dan een jaar op de school. De overige kinderen krijgen in principe één jaar (circa 40 lesweken) onderwijs op de Taalschool. De frequente in- en uitstroom van kinderen zorgt voor een wisselend leerlingaantal gedurende het schooljaar. Dit houdt in dat de organisatie flexibel moet bewegen en hierin regelmatig aanpassingen gedaan worden. Hiervoor is een schoolstructuur ontwikkeld om de kinderen zo goed mogelijk te kunnen begeleiden, kijkend naar hun onderwijsbehoeften. Met behulp van de huidige zorgstructuur worden de kinderen nauw in hun ontwikkeling gevolgd. Extra zorg wordt geboden waar en wanneer dit nodig is.

In de groepen 1 en 2 wordt gedurende de hele dag binnen een basisgroep gewerkt. Binnen dit aanbod vindt in de basisgroep differentiatie plaats.

In de groepen 3 t/m 8 wordt 's ochtends in groepsdoorbroken niveaugroepen gewerkt met didactische groepskaarten voor de vakgebieden technisch lezen, spelling, rekenen en begrijpend lezen/luisteren. Bij mondelinge taal en grammatica wordt binnen de basisgroep gewerkt met de methode Wereld vol Woorden. Hiermee wordt thematisch gewerkt, waarbij meer aandacht is voor de meertaligheid in de groep en het gebruik van moedertalen. Binnen dit aanbod vindt in de basisgroep differentiatie plaats.

In de middag zijn de groepen, vanaf groep 3, ingedeeld op leeftijd. Dan ligt de focus op het consolideren van de aangeboden woordenschat, (wereld)burgerschap en talentontwikkeling. Ook is er extra aandacht voor motorische ontwikkeling. We zien bij deze kinderen meestal niet alleen een achterstand op didactisch gebied, maar ook op motorisch en op sociaal-emotioneel vlak. Echter blijft de focus op taalontwikkeling altijd aanwezig bij alle vakgebieden.

Om de kinderen nauw te volgen, zijn leerlijnen en bijpassende normeringen opgesteld. Bij de start op school wordt voor iedere leerling tijdens de intakeperiode het startniveau bepaald. Op basis van leeftijd en geletterdheid wordt een leerling ingedeeld in leerlijnen. Voor ieder afzonderlijk kind worden de leerlijnen en bijbehorende doelen beschreven in een individueel ontwikkelplan. Dit plan wordt minimaal 4x per jaar bijgesteld en geëvalueerd.

Een kind bezoekt de taalschool gedurende vier periodes die afgesloten worden met een toetsweek. Tijdens iedere periode vindt een aantal vaste besprekingen in het team plaats om de leerlingenzorg en de kwaliteit van het onderwijsaanbod te waarborgen. Achtereenvolgens zijn dit: de toetsweekbespreking, de IOP-bespreking, de leerlingbespreking en de consultatiebespreking met de onderwijsadviseur van MOVARE.

Tevens heeft de school logopedie en ergotherapie binnen school gerealiseerd. School Maatschappelijk Werk is, naar rato per gemeente, aan de Taalschool gekoppeld zodat vanaf de start (tijdens de intake) afgestemd en meegekeken wordt wat het gezin nodig heeft om zaken goed geregeld te krijgen. De doelgroep is over het algemeen zeer gebaat bij ondersteuning van Maatschappelijk Werk.

2.1.7 Internationalisering

In het afgelopen jaar is een aantal scholen van MOVARE actief betrokken geweest bij een tweetal projecten waarbij internationalisering aan de orde is. Het gaat om de onderstaande projecten.

3M Project: 'Meer kans Met Meer talen'

In samenwerking met Kindante, Stenden Hogeschool, Veldeke en Vereniging Levende Talen voor Leraren heeft MOVARE een maatwerktraject ontwikkeld voor scholen die een meertalig onderwijsaanbod willen realiseren. Onder begeleiding van lectoren van Stenden Hogeschool zijn er in de afgelopen twee schooljaren leerkrachten van 3 scholen van MOVARE en 2 scholen van Kindante opgeleid in meertaligheidsdidactiek. Deze scholen praktiseren momenteel deze didactiek passend binnen hun eigen onderwijsconcept, waarbij de intensiviteit in aanbod, maar ook de inhoud van het aanbod wisselend is per school. Op dit moment zijn er nog 3 scholen van MOVARE die hun interesse kenbaar hebben gemaakt. MOVARE heeft zich voorgenomen om in de komende periode te onderzoeken of het maatwerktraject een meer fundamentele projectbasis dient te krijgen. Hiervoor zal middels een evaluatie onderzocht worden wat het traject op schoolniveau tot nu toe heeft opgeleverd. Deze resultaten worden in het voorjaar van 2024 verwacht. Verder zal in de loop van 2024 worden bekeken op welke thema's uit het strategisch beleid van MOVARE het traject aansluit en of dit voldoende draagvlak biedt om 3M op te nemen als één van de uitwerkingsprojecten waarmee de scholen de strategische thema's mede vorm kunnen geven.

Partnering For Change en Erasmus+

Vier scholen van MOVARE zijn vanaf 2022 actief met de werkwijze van P4C waarbij een specifiek opgeleide ergotherapeut leerkrachten begeleidt, die een specifieke groepsgerichte ondersteuningsbehoefte hebben geformuleerd. Dit project wordt parallel ingevoerd op een basisschool in Zweden en op de Frans Postmaschool in Heerlen. Met ondersteuning van Erasmus+ subsidie gaan beide scholen via een uitwisselingsprogramma aan de slag met het ontwerpen, verbeteren en evalueren van deze groepsgerichte aanpak met als doel om zo inclusief mogelijk onderwijs te verzorgen. Hogeschool Zuyd en Universiteit Uppsala zijn hierbij ondersteunende partners. In december 2023 en februari 2024 vindt een studiereis tussen de Zweedse en Nederlandse teams plaats bestaande uit leerkrachten, ergotherapeuten, onderzoekers en projectcoördinatoren. 29 februari 2024 wordt het Erasmus+ project afgerond. P4C wordt na afronding van Erasmus+ verduurzaamd als één van de drie thema's binnen het Living Lab 'Gelijke Onderwijskansen & Inclusiviteit'. Het Living Lab is een samenwerking tussen MOVARE en Zuyd Hogeschool. Het betreft

een dynamische, inspirerende en levensechte omgeving waar leren, innoveren en onderzoek plaatsvindt. Door middel van interdisciplinaire co-creatie wordt aan collectieve kennis gebouwd die toegankelijk is voor de regio, ouders en huidige en toekomstige professionals. Binnen het thema P4C blijven het Zweedse en Nederlandse onderzoeksteam samenwerken.

2.1.8 Onderzoek

In de MOVARE-visie wordt het belang van het werken op basis van actuele wetenschappelijke inzichten nadrukkelijk benoemd. MOVARE heeft ook in het verleden actief meegewerkt aan wetenschappelijk onderzoek. Een goed voorbeeld hiervan is een vierjarig multidisciplinair onderzoek naar de effectiviteit van de Gezonde Basisschool van de Toekomst (GBT) door de Universiteit Maastricht, dat ook landelijke aandacht heeft gekregen.

Recent is MOVARE een samenwerking gestart met Zuyd Hogeschool. Doel van deze samenwerking is het opzetten van een kenniscentrum dat bestaat uit drie communities:

- De community PARTNERING FOR CHANGE maakt een verduurzamingslag met twee nieuwe participerende MOVARE-scholen (Schinveld en Merkelbeek).
- De community TECHNOLOGIE waarin het Techlab Parkstad (waar veel MOVARE-scholen aan deelnemen) centraal staat en waarbij veel kansen zijn om onderzoek en praktijk aan elkaar te verbinden.
- De Community GEZONDHEID en VITALITEIT, waar ook nu al een verbinding ligt met (het onderzoek naar) de GBT en de inrichting van de rijke schooldag binnen het programma 'school en omgeving'.

In de drie communities wordt onderzoek verbonden aan de praktijk van het werken op scholen. Zo draagt MOVARE bij aan het ontwikkelen van een kennisbasis die van grote waarde is voor de ontwikkeling van de kwaliteit van onze scholen.

2.1.9 Inspectie

In het kalenderjaar 2023 heeft de inspectie een reeks onderzoeken uitgevoerd op scholen van MOVARE. Per type bezoek geven we hierbeneden aan wat de bijzonderheden en resultaten waren.

Verificatieonderzoeken bestuurstoezicht

In januari en februari 2023 voerde de onderwijsinspectie het vierjaarlijkse bestuurstoezicht uit bij MOVARE. In het kader van dit bestuurstoezicht werden de onderstaande scholen bezocht. De bezoeken hadden het karakter van een verificatieonderzoek waarbij de kwaliteit van de scholen vergeleken werd met de resultaten van de documentanalyse en de gesprekken die in het kader van het toezicht gevoerd werden.

• 2 februari 2023	bs. De Diabolo
• 2 februari 2023	bs. De Tovercirkel (dislocatie)
• 2 februari 2023	bs. De Ganzerik
• 6 februari 2023	(V)SO St. Jan Baptist
• 7 februari 2023	OBS Wereldwijs

Van de verificatieonderzoeken zijn géén afzonderlijke, schoolgebonden, rapportages gemaakt. De conclusies zijn opgenomen in het rapport 'Onderzoek bestuur en scholen' van 14 april 2023. In dit rapport zijn de volgende herstelopdrachten opgenomen:

- **BAK1**

Het bestuur beschikt niet over een betrouwbaar en objectief kwaliteitsbeeld van de (V)SO- en SBO-scholen, en kan op deze manier onvoldoende waarborgen dat de basiskwaliteit gehandhaafd wordt (artikel 10 en 12, vierde lid, WPO en artikel 19 en artikel 21, vierde lid, WEC).

De inspectie verwacht dat MOVARE deze tekortkoming opheft en uiterlijk 31 december 2023

rapporteert over de voortgang. De rapportage met betrekking tot deze herstelopdracht is in december 2023 verstuurd. Zie ook paragraaf 2.1.10.

- **BAK1**

Het burgerschapsonderwijs is onvoldoende doelgericht, samenhangend en herkenbaar (artikel 8, derde lid, WPO).

De inspectie verwacht dat alle MOVARE-scholen per 1 januari 2024 voldoen aan de wettelijke vereisten en zorgen voor een doelgericht, samenhangend en herkenbaar aanbod voor burgerschap. Daarnaast moet het bestuur zorgdragen voor monitoring van de resultaten van dit onderwijs. Uiterlijk 1 september 2023 moet het bestuur rapporteren over de voortgang. De rapportage is in september 2023 verzonden.

- **BAK2**

De VSO-school voldoet op dit moment niet aan de wettelijke verplichting om aan schoolverlaters uit de uitstroomprofielen dagbesteding en arbeidsmarktgericht, die daarvoor in aanmerking komen, een schooldiploma met portfolio uit te reiken (artikel 14d, eerste en tweede lid en artikel 14g, eerste en tweede lid, WEC).

De inspectie verwacht dat MOVARE per 1 september 2023 informatie verstrekt over de door de VSO-school aan schoolverlaters van schooljaar 2022/2023 uitgereikte schooldiploma's met portfolio. Welke leerlingen in aanmerking komen, legt MOVARE vast in een reglement dat ter inzage aan de inspectie wordt aangeboden.

Steekproef kwaliteitsonderzoek

Vanaf het najaar van 2023 heeft de onderwijsinspectie steekproefonderzoeken 'onderwijskwaliteit' uitgevoerd op de onderstaande scholen. Per school geven wij de beoordeling op de onderzochte standaarden aan. Wanneer er sprake is van een herstelopdracht laten we zien wat deze herstelopdracht inhoudt.

- 14 september 2023 bs. St. Jozef
- 10 oktober 2023 bs. Gerardus Majella
- 13 november 2023 bs. Titus Brandsma
- 16 november 2023 bs. 't Valder
- 14 december 2023 (V)SO St. Jan Baptist

Scholen	Schooloordeel	OP0	OP2	OP3	OR1	VS1	SKA1	SKA2	SKA3
St. Jozef	voldoende	in orde	vold	vold	vold	vold	vold	goed	goed
Gerardus Majella	voldoende	tekort	vold	vold	vold	vold	vold	vold	vold
Titus Brandsma	voldoende	tekort	vold	vold	vold	vold	vold	vold	vold
't Valder	voldoende	tekort	vold	vold	vold	vold	vold	vold	vold
Jan Baptist	onvoldoende	niet te beoordelen	vold	vold	tekort	vold	vold	vold	vold

De tekortkomingen die door de inspectie geconstateerd werden op de nieuwe standaard OP0 leiden dit jaar nog niet tot herstelopdrachten (burgerschap). Op de St. Jan Baptist is deze standaard door de specifieke populatie niet te beoordelen.

(V)SO St. Jan Baptist is naar aanleiding van het steekproef kwaliteitsonderzoek door de inspectie als onvoldoende beoordeeld. Er is sprake van onvoldoende als de standaard *Resultaten of Zicht op ontwikkeling en begeleiding of Pedagogisch-didactisch handelen of Veiligheid* onvoldoende is, óf als twee of meer andere standaarden in de gebieden Onderwijsproces en/of Veiligheid en schoolklimaat onvoldoende zijn.

Doordat de standaard *Resultaten* als onvoldoende werd beoordeeld, is dus ook het eindoordeel van de school onvoldoende. De inspectie voert uiterlijk een jaar na vaststelling van het rapport een herstelonderzoek uit. Als er voldoende verbetering is, wordt het oordeel van de school weer voldoende.

Kwaliteitsonderzoek naar aanleiding van risico's

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 9 februari 2023 op basisschool An d'r Put een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd. Aanleiding voor dit onderzoek was dat men in de jaarlijkse prestatie- en risicoanalyse mogelijke risico's zag in de onderwijsresultaten, het ziekteverzuim en in de daling van het leerlingenaantal. Tijdens het kwaliteitsonderzoek zijn de volgende standaarden onderzocht: OP2, OP3, VS1, OR1, SKA1, SKA2, SKA3.

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van BS An d'r Put als voldoende, maar geeft wel een herstelopdracht voor een onderdeel van de standaarden *Zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2)* en *Pedagogisch-didactisch Handelen (OP3)*. Dit onderdeel betreft de ononderbroken ontwikkeling van leerlingen die op- of uitvallen. De school maakt voor deze leerlingen geen goede analyse en zoekt onvoldoende naar verklaringen. De plannen die de school maakt om de leerlingen te ondersteunen, zijn daardoor van onvoldoende kwaliteit. Bovendien blijft door organisatorische problemen de uitvoering van de plannen nu vaak uit. Dit is een urgent punt, dat de school moet verbeteren, onder verantwoordelijkheid van het bestuur.

Stelselonderzoek kwaliteit vroegschoolse educatie

In het kader van het stelselonderzoek zijn de onderstaande scholen bezocht. Van deze bezoeken is geen rapportage gemaakt en er is geen oordeel gegeven.

- 16 november 2023 bs. De Mheyster
- 14 december 2023 bs. Mijn Spoor

Zie ook [deze website](#) voor de toezichtresultaten van de Inspectie van het Onderwijs.

2.1.10 Passend onderwijs

Visie op Passend Onderwijs MOVARE

De doelen van het bestuur voor passend onderwijs zijn verwoord in het visiedocument 'Passend Onderwijs', dat in november 2018 is vastgesteld. Hierin zijn de volgende 8 doelen verwoord:

1. Inrichten van clusters van scholen;
2. Organiseren van expertise;
3. Inrichten en werken met knooppunten;
4. Samenwerking Jeugdhulp en Onderwijs;
5. Realisatie instroom alle 4-jarigen: de startklas;
6. Tussenvoorziening en/of schakelklassen inrichten;
7. Aanbod voor sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag;
8. Geen thuiszitters.

Inrichten van clusters van scholen

Clusters hebben ten aanzien van Passend Onderwijs het doel een zo thuisnabij mogelijk dekkend aanbod te realiseren van een kwalitatief hoog niveau. De vier clusters binnen MOVARE hebben in een clusterplan beschreven hoe zij binnen hun cluster vormgeven aan dit dekkend aanbod voor de 8 richtinggevendende doelen. Hierbij is afgesproken dat dit clusterplan ieder schooljaar geactualiseerd wordt, waarbij de nieuwe denkrichting naar inclusiever onderwijs steeds zichtbaarder moet worden.

Organiseren van expertise

Het doel van de inzet van expertise is het voorkomen van plaatsing S(B)O en terugplaatsing thuisnabije leerlingen te realiseren. Inzet van expertise ondersteunt scholen in het anticiperen op ondersteuningsbehoeften om zodoende uiteindelijk zelfstandig te kunnen interveniëren. Expertise vanuit de organisatie Adelante ZO dichtbij wordt in alle clusters ingezet om leerkrachten en teams te ondersteunen bij de begeleiding van leerlingen met somatische problematieken. Binnen het cluster Landgraaf is een meer gespecialiseerde samenwerking tussen Adelante en OBS Harlekijn ingericht. Medewerkers van S(B)O scholen worden ingevlogen in de reguliere setting om leerkrachten van handelingsadviezen te voorzien over de begeleiding van leerlingen. In de clusters Kerkrade en Brunssum is een bovenschoolse voorziening ingericht waar hoogbegaafde leerlingen voor een dagdeel onderwijs kunnen volgen in een 'peergroup'. In de clusterplannen is vastgelegd op welke wijze de clusters expertise aan zich verbinden. Scholen kunnen daarnaast ook eigen keuzes maken. De afdeling Onderwijskwaliteit ondersteunt scholen hierbij. Middels verschillende trainingen en onderwijscafés wordt de expertise van medewerkers op scholen versterkt. We zien steeds meer vragen gericht op de pedagogische ondersteuning. Hiervoor zijn we voornemens om in de nieuwe beleidsperiode gerichte scholing voor alle medewerkers in te zetten.

Inrichten en werken met knooppunten

Het knooppunt is de werkvorm die op alle scholen ingezet wordt om de onderwijs- en ondersteuningsbehoefte van de leerlingen te analyseren en te verduidelijken, om zodoende passende interventies in te kunnen zetten. Ouders, school en ketenpartners nemen deel.

Het knooppunt kent twee varianten:

- De verkennende structuur die ingezet wordt in de reguliere setting met als doel de benodigde ondersteuning in te zetten om te kunnen realiseren dat de leerling in ondersteuningsniveau 1 t/m 4 kan blijven.
- De formele structuur die ingezet wordt om speciale vormen van onderwijs, middels een toelaatbaarheidsverklaring, of jeugdhulp te ontsluiten.

Samenwerking staat centraal. Het signaal is bepalend voor de manier waarop de samenwerking wordt ingevuld. Er is sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid. Alle partners bepalen samen welke interventies helpend zijn en ingezet zullen worden. Doordat alle partners verantwoordelijkheid hebben en nemen, kan na het signaleren de zorgondersteuning ontsloten worden. Alle neuzen staan dezelfde kant op. De integrale aanpak zorgt voor een grote kans op succes. Op de MOVARE-scholen is het beleidskader rondom inrichten van de knooppunten toegepast, functioneren de knooppunten en is de procedure en de werkwijze duidelijk. Wachtlijsten vanwege personele problematieken in zowel onderwijs als zorg bemoeilijken dit proces soms.

Samenwerking Jeugdhulp en Onderwijs

Middels inzet vanuit Jeugdhulp in de onderwijssetting willen we in toenemende mate thuisnabij passend onderwijs realiseren. Een integrale aanpak is hierbij helpend. MOVARE zoekt hierin actief de samenwerking met zorg op. Voorbeelden hiervan zijn de startklassen en de VVS (Veelbelovend Van Start) groepen. SO- en SBO-instellingen in onze organisatie maken gebruik van een subsidieregeling - doelgroep arrangementen - om dit te realiseren. Een medewerker van het MOVARE-bureau draagt samen met de scholen zorg voor de aanvraag, de voortgang en de evaluatie. De kracht zit in de mate waarin men professioneel samenwerkt. Samenwerking tussen Jeugdhulp en Onderwijs gaat niet vanzelf.

Realisatie instroom alle 4-jarigen: de startklas

Omdat de onderwijsfinanciering vanaf 4 jaar begint, is het duidelijk dat er voor alle kinderen vanaf die leeftijd een onderwijsaanbod is. Niet alle leerlingen die de leeftijd van 4 jaar bereiken, zijn toe aan onderwijs in groep 1. Om te voorkomen dat deze groep leerlingen automatisch instroomt in het S(B)O, heeft MOVARE zes startklassen ingericht. De startklas is een tijdelijke voorziening, die bedoeld is voor leerlingen waarvan men denkt dat ze na de inzet van de startklas hun schoolloopbaan regulier kunnen vervolgen. Voor de duur van maximaal één jaar wordt er in de startklas integraal (onderwijs en zorg) toegewerkt naar de startdoelen van groep 1. In de startklas wordt duidelijk wat de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van de leerling zijn. De opbrengsten uit de startklassen worden gemonitord. Van deze leerlingen stroomt 64% in de reguliere onderwijssetting in. Op dit moment wordt onderzocht of deze leerlingen ook na een langere periode nog in de reguliere onderwijssetting verblijven.

Tussenvoorziening en/of schakelklassen inrichten

We zoeken in toenemende mate naar manieren om inclusiever onderwijs te realiseren. Middels schakelklassen en tussenvoorzieningen wordt dit vorm gegeven op een tweetal scholen. Op bs. De Vlieger heeft de inzet van de extra zorggroep in schooljaar 2022/2023 niet plaatsgevonden wegens personele problematiek. In schooljaar 2023/2024 is dit weer opgepakt. Daarnaast vindt er samenwerking plaats tussen een drietal reguliere scholen en twee SBO-scholen en de (V)SO-school. De (V)SO- en de SBO-school in Kerkrade werken samen. Dit met als doel om leerlingen terug te laten stromen naar een vorm van lagere ondersteuning daar waar dat kan.

Aanbod voor sociaal-emotionele ontwikkeling en gedrag

Op alle scholen worden de leerlingen op sociaal-emotioneel gebied gevolgd middels een volgsysteem. Per cluster is geïnventariseerd welk specialisme er is. Indien nodig wordt hiervan clusterbreed gebruik gemaakt. Binnen MOVARE herkennen en erkennen we vanuit de uitvraag over thuiszitters en op basis van de analyse 'Toelatingsverklaring aanvragen' dat SEO- en gedragsproblematiek steeds meer voor komt. Middels trainingen en onderwijscafés worden medewerkers in de gelegenheid gesteld hun expertise op dit gebied te vergroten. In schooljaar 2022/2023 heeft een tweetal trainingen plaatsgevonden over het vergroten van het handelingsrepertoire van de medewerkers op dit gebied. Vervolgens is dit opgenomen in het strategisch beleidsplan 2023-2027 en wordt dit bestuursbreed uitgezet.

Geen thuiszitters

Twee keer per jaar wordt middels een Forms formulier uitvraag gedaan naar (gedeeltelijke) thuiszitters/ dreigende thuiszitters. Doel hiervan is om helderheid te krijgen over de aard en de omvang van deze problematiek. De werkgroep thuiszitters heeft in 2022 beleid geschreven om thuiszitters zoveel mogelijk te voorkomen, te monitoren en scholen daar waar nodig te ondersteunen. Er is een routekaart ontwikkeld met een bijbehorende handleiding waarin de te lopen route beschreven staat. Er wordt actief en eenduidig geïntervenieerd om thuiszitten te voorkomen, waarbij ouders steeds betrokken worden. Twee keer per jaar vindt er overleg plaats met SWV en VSV. Daar waar mogelijk vindt er bij een dreigende thuiszitter een verkenning plaats over een BAO/ BAO verplaatsing middels een kort tijdelijke plaatsing.

Inzet middelen passend onderwijs vanuit het Samenwerkingsverband

De besturen voor primair onderwijs en speciaal onderwijs van de drie samenwerkingsverbanden, waar de MOVARE-scholen onder vallen, hebben de opdracht om voor alle leerlingen passend onderwijs te organiseren en te verzorgen. Zij hebben daartoe de volgende missie geformuleerd:

“Zo inclusief mogelijk: vindplaats is werkplaats; samen duiden, samen doen”.

De besturen hebben vijf collectieve doelstellingen geformuleerd:

1. Een dekkend aanbod; voor alle kinderen een passende plek
2. Basisondersteuning; ondersteuningsniveau 1 t/m 4 van hoog niveau (basis op orde)
3. Adequate toegang tot extra ondersteuning
4. Extra ondersteuning; ondersteuningsniveau 5 van hoog niveau
5. Ononderbroken leer- en ontwikkelingsproces.

Dekkend aanbod

De scholen van een cluster zijn samen verantwoordelijk voor het realiseren van een dekkend aanbod voor alle leerlingen binnen het cluster. De middelen verkregen vanuit het SWV waren afgelopen jaar niet toereikend om alle ambities te realiseren. MOVARE heeft hiervoor aanvullend ook eigen LUMPSSUM middelen ingezet. In de verantwoording naar de SWV-en is dit beschreven.

Basisondersteuning van hoog niveau

Op alle scholen is de basis op orde. De afdeling Onderwijskwaliteit is nauw betrokken bij de scholen. Maandelijks worden op alle scholen onderwerpen over kwaliteit behandeld middels kwaliteitskaarten. In 2023 hebben op alle scholen twee Q gesprekken (kwaliteitsgesprekken) plaats gevonden waarbij zowel de onderwijsadviseur als het CvB aansluit. De inhoudelijke dialoog over "de basis op orde" wordt daar gevoerd. MOVARE hanteert op alle scholen hetzelfde LVS-systeem waarin middels groeinitiatieven, interventieinitiatieven en contactnotities alle leerlingen ontwikkelingsgericht gevolgd worden. Uit analyse van de bevindingen van de procesbegeleider en de trajectbegeleiding van het SWV blijkt dat de bij MOVARE ingerichte ondersteuningsstructuur en de externe onderwijsstructuur goed is ingericht. De autonome ondersteuning wordt adequaat ingezet. In een enkele casus wordt de netwerkondersteuning te laat ingezet. We zien een stijging van het aantal casussen waarbij de zorgondersteuning te laat kan worden ingezet. Dit heeft ook te maken met de regionale tendens met betrekking tot wachtlijsten en personele problematieken bij de zorgaanbieders. Elke school wordt vierjaarlijks bezocht door het interne auditteam dat daarvoor is opgeleid. Waar nodig worden preventief passende interventies ingezet.

Adequate toegang tot extra ondersteuning

De procesbegeleider is betrokken bij de toeleiding tot extra ondersteuning. Alle TLV-aanvragen worden door de procesbegeleider beoordeeld en daarna besproken met de intern begeleider van de betreffende school. Daarna wordt de aanvraag gedeeld met het samenwerkingsverband (SWV). Er zijn instrumenten ontwikkeld, er worden werkbijeenkomsten voor intern begeleiders gegeven en scholen worden bij het proces van toeleiding begeleid. Op deze manier proberen we de kwaliteit van de aanvragen te verbeteren waardoor plaatsingsdoelen helder zijn en duidelijk is wat er bereikt moet worden om de leerling uiteindelijk weer naar regulier onderwijs terug te laten stromen. De toeleiding wordt in een enkel geval belemmerd door de wachtlijsten die er zijn voor specialistische trajecten, vooral onderwijs-zorg.

Extra ondersteuning: ondersteuningsniveau 5 van hoog niveau

Op de MOVARE-scholen is in ondersteuningsniveau 5 de basis op orde. Er wordt steeds meer nagedacht over specifieke arrangementen afgestemd op de onderwijs- en ondersteuningsbehoeften, waarbij de samenwerking wordt gezocht met zorg en regulier onderwijs. In de eerste helft van het schooljaar 2022/2023 heeft het auditteam ook de SBO-scholen bezocht om nog beter zicht te krijgen op de ontwikkeling. Voor de SO-school is een externe partij ingezet, die in samenwerking met MOVARE, een audit heeft uitgevoerd.

Ononderbroken leer- en ontwikkelingsproces

Reguliere instroom van een kind vanuit een voorschoolse voorziening in PO, vindt plaats na een "warme overdracht" met 3 jaar en 9 maanden. Hierbij zijn de voorschool, ouders en het PO aanwezig. Bij zorgen over de ontwikkeling van het kind vindt er een voorschools knooppunt plaats met 3 jaar en 6 maanden. Bij dit knooppunt zijn, naast de reguliere participanten, ook de zorgpartners en, indien nodig, de trajectbegeleider van het SWV en/of de procesbegeleider aanwezig. Samen bepalen zij of reguliere instroom mogelijk is of dat een andere passende plek moet worden gezocht. Bestuursbreed zien we dat er tijdens het primair onderwijs in een aantal gevallen onnodige vertraging wordt opgelopen door inzet van 'kleuterschoolverlenging' en/of doublure in de lagere leerjaren zonder succes. Hierover wordt MOVARE-breed het gesprek gevoerd en in schooljaar 2022/2023 zien we een kleine progressie.

Met betrekking tot doorstroom vanuit PO naar VO concluderen we dat tussen de 75% en 80% van de MOVARE-leerlingen na drie jaar op niveau functioneert volgens het oorspronkelijke advies. MOVARE heeft beleid geformuleerd over kansrijk adviseren. De onderwijsadviseur kwaliteitszorg heeft hierover nauwe contacten met het VO en is lid van de werkgroep PO/VO op bestuurlijk niveau. Deze werkgroep richt zich op het vervolgsucces van onze leerlingen. Hierover wordt gericht gerapporteerd.

In het schooljaar 2022/2023 is beleid ontwikkeld over terugstroom naar een lichtere vorm van ondersteuning. In dit beleid is beschreven hoe de terugstroom zo soepel mogelijk vormgegeven kan worden.

Gezamenlijke maatschappelijke verantwoordelijkheid

Binnen het bestuur van het samenwerkingsverband is een ondersteuningsplan vastgesteld als sturend document. Verder is tussen besturen, het samenwerkingsverband en gemeenten de regiovisie

onderwijskaart ontwikkeld als ontwikkeldocument richting Passend Onderwijs. In samenwerking met de gemeenten heeft MOVARE samen met kinderen, ouders, ketenpartners een Lokaal Educatieve Agenda (LEA) per gemeente ontwikkeld vanuit de gezamenlijke maatschappelijke verantwoordelijkheid. Samen met de gemeenten en kinderopvangpartners geeft MOVARE mede vorm aan de vastgestelde kadernotitie voorschoolse voorzieningen. In het kader van de startklassen binnen Parkstad is een intensieve samenwerking op touw gezet met partners uit de zorg die binnen de startklassen (vanuit middelen jeugdwet) zorgondersteuning bieden aan kind en gezin.

2.1.11 Nationaal Programma Onderwijs

Verantwoording NPO-middelen

Het algemene uitgangspunt is dat de aanvullende NPO-middelen worden toegekend als lumpsum-bedragen. Schoolbesturen moeten zich daarom ook verantwoorden op grond van de reguliere verantwoordingregels die hiervoor gelden. De controle op de besteding van deze middelen vindt plaats via de reguliere accountantscontrole. De verantwoording wordt hiermee op dezelfde manier vormgegeven als de werkdrukmiddelen. Net als bij de werkdrukmiddelen moet de verantwoording aan een aantal voorwaarden voldoen. Er zal toetsing plaatsvinden of de gevraagde verantwoording en alle elementen in dit bestuursverslag zijn opgenomen. Hieronder lichten wij dit toe.

Schoolscan

Elke MOVARE-school heeft in de eerste maanden van 2023 uitvoering gegeven aan de opgestelde NPO-plannen van 2022. In februari 2023 heeft, indien nodig bij tussentijdse evaluatie vanuit bijvoorbeeld LOVS-data, aanpassing of aanvulling plaatsgevonden. Uiterlijk eind september 2023 hebben alle scholen een evaluatie aangeleverd van effecten en rendement van de inzet van de NPO-middelen van schooljaar 2022-2023. Daarnaast hebben scholen vanuit hetzelfde proces als in het eerste NPO-jaar, een nieuw NPO-plan aangeleverd. Dus is er een schoolscan (probleem- en behoeftanalyse) en een schoolprogramma (interventies vanuit de menukaart gericht op de vlakken personeel, onderwijs en financiën) gemaakt. Ook heeft iedere school een NPO-begroting aangeleverd. Dit totaalbeeld is getoetst door de serviceteams van elke afzonderlijke school en centraal opgeslagen. Het serviceteam gaf feedback op het NPO-plan en accordeerde de interventies, waarna de school kon starten met de aanpak zoals beschreven in hun programma.

De betrokkenheid van ouders en leerkrachten

De ontwikkeling van leerlingen is geanalyseerd en de mogelijke interventies zijn in beeld gebracht. De schoolleider heeft samen met de teamleden analyses en mogelijke interventies verkend en bepaald. School zorgde er voor dat alle werknemers kennisnamen van de analyse en mogelijke interventies. Er zijn afspraken gemaakt over het draagvlak bij de in te zetten interventies. Het team en de (P)MR hebben vastgesteld of er voldoende draagvlak is. Van hieruit is het concept schoolprogramma als aanvulling op het schoolplan/ jaarplan voorgelegd aan de MR ter instemming. De MR toetst inhoudelijk of de procedure goed is doorlopen en of er draagvlak is. De schoolleider heeft bekeken of vanuit het schoolprogramma aanpassingen in het formatieplan noodzakelijk waren en heeft deze teruggelegd aan de (P)MR. Werkzaamheden die voortvloeiden uit het schoolprogramma werden meegenomen in het teamgesprek over de werkverdeling. Uiteindelijk is bovenscholers ieders programma goedgekeurd en zijn de ondertekende programma's verzameld.

Soorten interventies

MOVARE heeft het NPO voortvarend opgepakt, mede ingegeven door het procesmatig werken vanuit de PDCA-cyclus. Het algemeen beeld is dat het goed gaat met de implementatie. Tot en met december 2023 is 76 % van alle beschikbare NPO gelden tot nu ingezet.

Daarvan is ruim 60 % ingezet voor extra ondersteuning vanuit extra personele inzet. 35% van de totale beschikbare NPO-middelen is ingezet voor personeel dat niet in loondienst is van MOVARE.

Hierdoor werd het werken in kleine groepen beter mogelijk, waardoor er specifieke instructie kon worden gegeven. Daarnaast is ongeveer 12% van de middelen vrijgemaakt om optimale faciliteiten te organiseren en randvoorwaarden te creëren. Onderstaand een overzicht hoe de middelen over de domeinen A t/m F zijn besteed. Hierbij moet worden opgemerkt dat de domeinen allerlei raakvlakken met elkaar hebben en niet volledig afzonderlijk van elkaar kunnen worden gezien.

A1: Meer onderwijs om bij groepen leerlingen kennis en vaardigheden bij te spijkeren

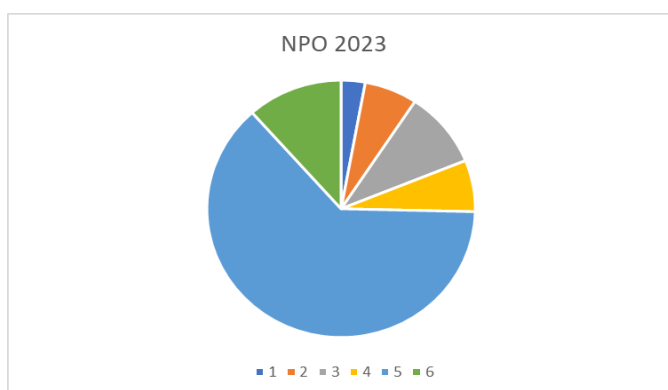
B2: Effectievere inzet ten behoeve van onderwijs (scholing)

C3: Inzet op sociaal emotionele ontwikkeling

D4: Ontwikkeling ten behoeve van executieve functies van leerlingen

E5: (Extra) inzet van personeel en ondersteuning

F6: Faciliteiten en randvoorwaarden

Conclusies die vanuit de NPO-plannen geconstateerd zijn:

- Monitoren op data, sturen op doelen en opbrengsten werkt positief en geeft eigenaarschap.
- Nauwe samenwerking met het team en het betrekken van de MR heeft een positief effect op eigenaarschap.
- Samenwerking met het serviceteam zorgt voor verbinding en de mogelijkheid om onderwijskundig

te sparren.

- Expertisegroei bij leerkrachten vanuit nascholing gericht op didactische vaardigheden en omgaan met executieve functies.
- Vakleerkrachten zoals gym, ergo, fysio laten mooie resultaten zien; er wordt gezocht naar andere mogelijkheden van duurzame financiering.
- Borging van interventies vanuit NPO blijft een aandachtspunt mede in relatie tot de kwaliteitscultuur binnen school en het feit dat de gelden tijdelijk zijn.
- Door personeelsgebrek en ziekte is een deel van de middelen geparkeerd en wordt dit overgeheveld naar 2024/2025.
- Door ziekte en uitval personeel zijn "NPO-medewerkers" ingezet in opvang/ lesdag van de groep.
- Monitoring, aanpassingen en bijstelling van ambities laat ons de vraag stellen: "Doen we de goede dingen?"
- Goede leerkrachtvaardigheden zijn essentieel om middelen als Ginzy en Snappet goed en adequaat in te zetten binnen het onderwijs.
- Binnen de beschreven conclusies zijn ook duidelijke knelpunten naar voren gekomen. Denk daarbij aan de tijdelijkheid van het programma en de zorg als deze gelden wegvallen. Nieuwe subsidies als "School en omgeving", "basisvaardigheden" en "brugfunctionaris" bieden kansen om ingezette interventies verder vorm te geven.
- De krapte op de arbeidsmarkt zorgt ervoor dat aan de personele behoefte niet altijd kon worden voldaan. Enkele scholen kampten in 2023 met een hoog ziekteverzuim waardoor vanuit noodzaak moest worden ingezet om de basis te handhaven en te voorkomen dat groepen naar huis moesten worden gestuurd.

Inzet NPO-middelen bovenschools

Bij het begin van de projectperiode is € 50,00 per leerling bovenschools gereserveerd. De bovenschoolse inzet bevat onder andere het projectmanagement van het project NPO, administratie, Planning & Control en de extra inzet voor de werving van extra personeel. Afgesproken is dat resterende middelen zullen terugvloeien naar de scholen. De GMR heeft met de bovenstaande werkwijze ingestemd.

In de afrekening van december 2022 is, als het gaat om de bovenschoolse inzet, € 15,- per leerling teruggestort naar scholen in reserve NPO. Voor 2023 heeft er geen nieuwe afdracht bovenschools plaatsgevonden.

2.1.13 Sociale veiligheid

MOVARE hecht veel waarde aan de fysieke en sociale veiligheid van haar medewerkers en leerlingen. Eén van de kernwaarden is dan ook veiligheid. De sociale veiligheid van medewerkers en leerlingen krijgt invulling door het arbo- en veiligheidsbeleid, de jaarlijkse schoolmonitoring, jaarlijkse rapportage van vertrouwenspersonen, aandacht voor psychosociale veiligheid en passend ondersteuningsaanbod.

Arbo- en veiligheidsbeleid

MOVARE kent een Arbo- en veiligheidsbeleid. Dit is middels een samenwerking van onze facilitaire afdeling en P&O tot stand gekomen. Bij de totstandkoming van dit beleid zijn directeuren, de GMR en preventiemedewerkers betrokken. In het beleid wordt de fysieke en sociale veiligheid voor medewerkers en leerlingen beschreven. Naar aanleiding van wijzigingen wordt beleid bijgesteld.

In de realisatie van het beleid worden preventiemedewerkers van de scholen betrokken. Op schoolniveau stellen scholen van MOVARE een schoolveiligheidsplan op. Daarnaast beschikt iedere school over een pestprotocol.

Jaarlijkse schoolmonitoring

MOVARE-scholen meten jaarlijks de sociale veiligheid van hun leerlingen met een daartoe geaccrediteerd instrument. Voorbeelden van dergelijke door de onderwijsinspectie goedgekeurde instrumenten zijn ZIEN!, VISEON, Scholen met Succes en SCOL. Andere scholen gebruiken de meting van Vensters PO om de sociale veiligheid in kaart te brengen. De resultaten van de metingen worden, in lijn met het toezichtkader PO, jaarlijks uitgewisseld met de onderwijsinspectie.

De mate waarin de resultaten van de veiligheidsmetingen aanleiding vormen voor concreet handelen, gericht op verbetering, verschilt. Als er verbeteracties zijn uitgevoerd, vormt de veiligheidsmeting van het daaropvolgende jaar de directe evaluatie van het effect van de interventies.

Jaarlijkse rapportage van de vertrouwenspersonen

Jaarlijks wordt de rapportage van de vertrouwenspersonen gebruikt voor de evaluatie van het veiligheidsbeleid.

Psychosociale veiligheid

De fysieke en psychosociale arbeidsbelasting wordt in de RI&E beschreven. De vragenlijst uit de Arbomeester over de psychosociale arbeidsbelasting, maakt standaard deel uit van het tweejaarlijkse medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO). Dit was ook het geval in het MTO van maart 2023.

Naar aanleiding van de evaluatie van de rapportage van vertrouwenspersonen en een verdiepende analyse op psychosociale arbeidsbelasting, is een protocol grensoverschrijdend gedrag in januari 2023 vastgesteld en is een externe vertrouwenspersoon voor dit onderwerp aangesteld. In oktober 2023 heeft er een verdiepend onderzoek over de psychosociale arbeidsbelasting plaatsgevonden, met name gericht op werkdruk en grensoverschrijdend gedrag. Ondersteunende interventies worden de komende beleidsperiode ontwikkeld en geïmplementeerd.

Ondersteuningsaanbod voor sociale veiligheid

Scholen bepalen op schoolniveau welke ondersteunende interventies zij inzetten voor de sociale veiligheid. Verder bepalen scholen op schoolniveau welke ondersteunende interventies zij inzetten in het kader van burgerschap en sociale veiligheid ten aanzien van de thema's racisme en discriminatie, seksueel grensoverschrijdend gedrag, seksuele gerichtheid en gender en pesten. Alle scholen beschikken over een pestprotocol.

2.2 Personeel en professionalisering

2.2.1 Doelen en resultaten

In het strategisch personeelsplan 2019-2023 heeft MOVARE doelen gesteld ten aanzien van de volgende speerpunten:

- Professionele leercultuur (2.2.1.1.)
- Ontwikkelen en leren (2.2.1.2.)
- Vitaliteit en Welbevinden (2.2.1.3.)
- Vinden en Binden (2.1.2.4.)

2.2.1.1. Professionele leercultuur

De cultuurontwikkeling is een langdurig proces met een doorlopend karakter. Het doel voor de professionele leercultuur is als volgt uitgewerkt binnen MOVARE.

	Thema Medewerkers Doel 2a: <i>Realiseren van een professionele leercultuur in de gehele organisatie</i>
S	De kernwaarden van MOVARE zijn in gedrag zichtbaar bij alle medewerkers. MOVARE heeft concrete gedragsvoorbeelden uitgewerkt (o.a. gericht op ontwikkelen en eigenaarschap).
M	Beleving op waarneembaar gedrag uitvragen bij medewerkers, leerlingen ouders en stakeholders.
A	• Onze professionele leercultuur als onderdeel van de waardepropositie aan medewerkers. Een meting in 2023 ondersteunt deze propositie en maakt het leren van elkaar mogelijk.
R	• Dit draagt bij aan duidelijkheid, transparantie en leren van en met elkaar. • Kernwaarden zijn leidend in ons denken en doen, zij helpen ons de juiste keuzes te maken en op koers te blijven.
T	• Een keer per 2 jaar (Plan Do Study Act/ cyclisch proces); eerstvolgende meting in 2025. • Jaarlijks bespreken tijdens functioneringsgesprek (MOVARE format)

Dit doel is gesteld om de professionele leercultuur door te ontwikkelen, waarbij onze kernwaarden transparantie, respect, veiligheid en samenwerking leidend blijven. De cultuur richt zich op de veranderende context, verbeter- en kwaliteitsgerichtheid, SAMEN en lerend zijn. Meer nadruk op professionaliteit in het belang van onze leerlingen en het organiseren in het belang van de leerlingen door meer professionele dialoog en door nadruk te leggen op eigenaarschap. Meer aandacht voor externe gerichtheid door ouders, partners en andere betrokkenen te betrekken. In 2023 is gewerkt aan duidelijke professionele kaders en professionele ruimte geven en nemen door gericht invulling te geven aan de 4 R'en (Richting, Ruimte, Resultaat en Rekenschap).

De volgende acties zijn in 2023 ondernomen om dit te bereiken:

- We zijn ook in 2023 onze kernwaarden en onze pay-off ‘Van en met elkaar leren’ actief blijven uitdragen.
- De visie op leiderschap en de 4 R’en zijn middels de directeuren tweedaagse, de werkgroep leiderschap en sessies in het directieberaad vertaald naar een gedeeld beeld over leiderschap binnen MOVARE en het bijbehorende gedrag. Daarnaast hebben alle leidinggevendenden het Zenger en Folkmann assessment doorlopen om feedback te ontvangen op hun leiderschapseffectiviteit. Het leiderschapsonwikkelingstraject krijgt in 2024 een vervolg.
- De gezamenlijke focus op onderwijskwaliteit vanuit de visie op onderwijskwaliteit door de doorontwikkeling van de kwalender, de inzet van de audit en de Q-gesprekken (kwaliteitsgesprekken).
- Het structureel 1x per twee jaar afnemen van de medewerkerstevredenheidsmetingen. In maart 2023 heeft een reguliere meting plaatsgevonden en in oktober 2023 een verdiepend onderzoek gericht op de psychosociale arbeidsbelasting (werkdruk en grensoverschrijdend gedrag).
Op de vraag ‘Ik sta achter de kernwaarden (transparantie, respect, veiligheid, samen) van MOVARE’ scoren medewerkers een 8,4! Dit was een 8,0 in 2018 en 8,4 in 2021.
Ten aanzien van de vraag ‘Ik ervaar een goede samenwerking met andere scholen’ wordt een 6,2 gescoord in 2023, een kleine verbetering ten opzichte van de start van de beleidsperiode (5,9 in 2018 en 6,1 in 2021).
- De samenwerking tussen en het samen leren van de scholen en afdelingen wordt MOVARE-breed gestimuleerd, binnen clusters en via kennisnetwerken.
- De strategische kenniskringen hebben in juni 2023 voor de beleidsperiode 2019-2023 hun eindadviezen opgeleverd. Op basis van het nieuwe strategische beleid 2023-2027 wordt in kennisnetwerken verder gewerkt aan de deskundigheidsbevordering en beleidsvoorstellen over de strategische doelen van MOVARE.
- MOVARE heeft in 2023 vijf Onderwijscafés georganiseerd: bijeenkomsten waarin medewerkers geïnspireerd worden door een (gast)spreker en de huidige initiatieven binnen MOVARE gedeeld kunnen worden. Daarnaast worden er webinars georganiseerd over onderwerpen en ontwikkelingen ten aanzien van de onderwijskwaliteit.
- Ook geven teams gezamenlijk invulling aan het werkverdelingsplan van hun school.

Ambities voor de nieuwe beleidsperiode

Inmiddels is het strategisch beleid voor de periode 2023-2027 vastgesteld. Hierin krijgt de professionele leercultuur een plaats in het verhaal van MOVARE. De volgende elementen zijn daarin leidend:

- Onze kernwaarden blijven leidend bij alles wat we doen.
- In onze cultuur staat ‘Van en met elkaar leren’ centraal. Hierbij is er respect voor verschillen en streven we naar een cultuur van samenwerking om een goede onderwijskwaliteit te realiseren.
- We streven naar het versterken van de professionele leercultuur op school en binnen de clusters. Dit krijgt mede vorm door de professionele dialoog te stimuleren en het creëren van netwerken.
- De visie op leiderschap van MOVARE bestaat uit de 4 R’en: Richting, Ruimte, Resultaten en Rekenschap. MOVARE schetst heldere kaders en geeft daarbinnen ruimte. Eigenaarschap ligt bij de directeur en school. Scholen ontwikkelen binnen de kaders van strategisch beleid van MOVARE voor hun school een visie op leren, visie leren en organiseren, visie op professionaliseren en visie op veranderen en verankeren.

2.2.1.2. Ontwikkelen en leren

Het proces loopt nog en heeft een doorlopend karakter. Het doel voor ‘ontwikkelen en leren’ is als volgt uitgewerkt binnen MOVARE.

	Thema Medewerkers Doel 2b: <i>Het stimuleren, ondersteunen en faciliteren van leren en ontwikkelen van medewerkers.</i>
S	Medewerkers beoordelen de ondersteuning en facilitering van persoonlijke, team-, cluster-, en MOVARE-ontwikkeling als positief. In het functioneringsgesprek kunnen medewerkers hun eigen aandeel (eigenaarschap) hierin benoemen in het kader van ‘Zelf aan zet’.
M	Is er zichtbaar beweging in leren en ontwikkeling (medewerker, team, cluster en MOVARE)? • Beleving van ‘Mijn ontwikkeling’ en ‘stimulering leidinggevende van ontwikkeling’ worden door medewerkers gewaardeerd met een 8,0 in 2023 (tussentijdse ambitie van respectievelijk 7,3 en 7,8 in 2021). • Beleving qua ondersteuning bij veranderingen wordt door medewerkers gewaardeerd met een 7,5 in 2023 (tussentijdse ambitie van 7,2 in 2021) en de mate waarin de medewerker vindt dat hij goed kan omgaan met veranderingen (eigen aandeel) wordt door medewerkers gewaardeerd met een 7,8 in 2023 (tussentijdse ambitie van 7,7 in 2021).
A	• Onderzoeken en implementeren van een uniform en integraal meetinstrument, waarbij vergelijkbaarheid (in- en externe benchmarking) mogelijk is. Realisatie uiterlijk in 2021. Vervolgmeting in 2023. • Beleid ten aanzien van ontwikkelen en leren ontwikkelen; zowel beleid ten aanzien van professionalisering als ten aanzien van loopbaanontwikkeling (inclusief mobiliteit). • Concrete interventies ontwikkelen gericht op het stimuleren persoonlijke en professionele ontwikkeling en het aangaan van nieuwe uitdagingen.
R	We blijven zichtbaar in beweging door ‘van en met elkaar leren’.
T	• Een keer per 2 jaar MOVARE-brede meting. • Jaarlijks in functioneringsgesprek van medewerker/ leidinggevende (i.r.t. scholingsbeleid) (MOVARE-format).

MOVARE stimuleert en faciliteert om samen te leren in de (in)formele netwerken, tussen scholen en in teams. Met ‘professionalisering’ streeft MOVARE naar duurzame ontwikkeling van de MOVARE-medewerker zodat deze gedurende zijn (professionele) loopbaan optimaal inzetbaar blijft, werkplezier beleeft en de onderwijskwaliteit geborgd blijft. Professionalisering in de vorm van formeel leren (opleiding, cursus) en informeel leren ‘Van en met elkaar leren’.

Met ‘loopbaanontwikkeling’ streven we naar een optimale inzetbaarheid van MOVARE-medewerkers door gebruik te maken van hun competenties en vaardigheden in de juiste werkomgeving, taak en/of functie.

Het stimuleren, ondersteunen en faciliteren van leren en ontwikkelen van medewerkers is in het medewerkerstevredenheidsonderzoek op de punten uit de doelstelling bevraagd:

- ‘Ik kan goed omgaan met veranderingen op mijn werk’ scoort in 2023 een 7,5 (in 2018 was dit een 7,6 en een 7,5 in 2021). Dit past binnen het beeld van de benchmark (7,5).
- ‘Ik ben tevreden over mijn ontwikkelingsmogelijkheden binnen MOVARE’ scoort in 2023 een 7,1 (in 2018 was dit een 6,6 en een 6,9 in 2021). Hier ligt ruimte voor verbetering, echter scoort de benchmark een 6,7.
- ‘Mijn leidinggevende stimuleert mij in mijn ontwikkelingsmogelijkheden binnen MOVARE’ scoort in 2023 een 7,4 (in 2018 was dit een 7,6 en een 7,2 in 2021). De benchmark onderwijs scoort een 7,0.
- ‘Mijn leidinggevende ondersteunt mij tijdens veranderingen’ scoort in 2023 een 7,5 (in 2018 geen meting en een 7,4 in 2021).

De volgende zaken zijn in 2023 ondernomen om het doel te bereiken:

- MOVARE heeft ook in 2023 ingezet op het faciliteren van formele opleidingstrajecten. Hierbij gaat het om opleidingstrajecten als de kweekvijver voor aankomende directeurs, opleidings-

en verdiepingstrajecten voor IB'ers, diverse opleidingen tot leerkracht en trajecten voor lerarenondersteuners en onderwijsassistenten.

- MOVARE-breed is ingezet op het bevorderen van Informeel SAMEN leren zoals beschreven bij de professionele leercultuur (zie 2.2.1.1.).
- De vakspecialismen zijn geïnventariseerd om de verbinding in netwerken te leggen. Zo kent MOVARE een netwerk voor IB'ers en een stichtingsbreed rekennetwerk.
- In 2023 is het gebruik van de MOVARE-huisacademie, ons digitale leerplatform, verder gestimuleerd.
- In 2023 heeft de begeleiding van startende leerkrachten door de clustercoaches een vervolg gekregen en wordt er invulling gegeven aan de facilitering en het ondersteunen van het ontwikkeltraject van de startende leerkracht.

Ambities voor de nieuwe beleidsperiode:

Inmiddels is het strategisch beleid voor de periode 2023-2027 vastgesteld. Hierin krijgt 'Ontwikkelen en leren' opnieuw een belangrijke plaats door:

- Professionalisering
 De strategische doelen van MOVARE en de doelen van school zijn het uitgangspunt voor de professionele ontwikkeling van medewerkers. Daarnaast is er ruimte voor eigen initiatieven voor professionele ontwikkeling. We geven duidelijkheid over de verwachtingen van de basiskwaliteit (kennis, vaardigheden en gedrag) van leerkrachten en andere medewerkers. Dit werken we deze beleidsperiode verder uit. We ondersteunen en faciliteren de ontwikkeling hiervan door functiegerichte opleidingen aan te bieden voor OP en OOP. We gaan de professionalisering van leerkrachten centraal zetten. Daarnaast is er extra aandacht voor de ondersteuning van de sociale en emotionele ontwikkeling van leerlingen in samenwerking met externen. Ook zetten we extra begeleiding in voor startende leerkrachten, intern begeleiders en directeuren.
- Loopbaanontwikkeling
 Medewerkers krijgen de mogelijkheid en tijd om zich te ontwikkelen naast hun primaire werkzaamheden. Zij mogen steun verwachten bij het plannen van hun toekomstige ontwikkeling. We gaan nadrukkelijk investeren in de ontwikkeling van expertises. Kwaliteiten en ambities van collega's in kaart brengen, delen en faciliteren. Duidelijkheid bieden in wat wij van vakspecialisten verwachten, doorontwikkelen, in huis halen, delen en versterken binnen en tussen scholen. Medewerkers krijgen de mogelijkheid om van en met elkaar te leren. Netwerken van bovenscholse specialismen worden ondersteund en gefaciliteerd in de professionalisering van de betreffende expertises.
- Leiderschapontwikkeling
 Vanuit de visie op leiderschap van MOVARE gaan we directeuren ondersteunen en faciliteren. Naast de opleidingen gericht op de registratie als schoolleider, investeren wij in de samenwerking en intervisie tussen directeuren en de ontwikkeling van leiderschapsvaardigheden en -competenties. Wij gaan uit van integraal leiderschap, waarbij wij de nadruk leggen op verbindend en onderwijskundig leiderschap. De doelen van de school zijn het uitgangspunt voor hun handelen. Directeuren bespreken onderwijskundige doelen met medewerkers en in gesprekken met hen wordt hiernaar verwezen. Medewerkers krijgen waardering voor hun bijdrage aan de school en uitdagingen worden op een constructieve manier met medewerkers besproken. Ook is het gedeelde leiderschap van belang binnen scholen.

2.2.1.3. Vitaliteit en Welbevinden

Het verzuimpercentage is gedaald ten opzichte van 2022, maar ligt nog boven de MOVARE-norm van 6,0% en onze ambitie van 5,5%. De afgelopen periode is de impact en nasleep van COVID-19 merkbaar geweest in het verzuim. De ambitie ten aanzien van het verzuim krijgt de komende periode een verder vervolg.

De beleving van werkdruk en de werk-privé balans laten een sterke verbetering zien in de meting van maart 2021, maar vragen een verdere doorontwikkeling.

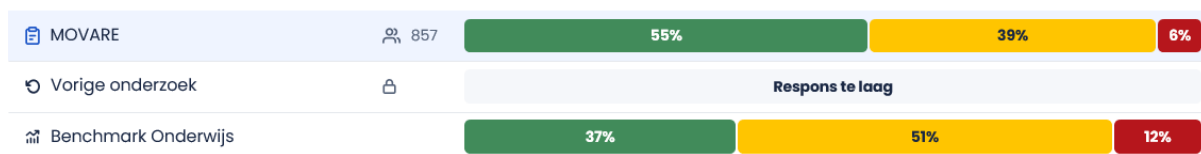
Het doel met betrekking tot vitaliteit en welbevinden is als volgt uitgewerkt binnen MOVARE.

	Thema Medewerkers Doel 2c: <i>Het nadrukkelijk besteden van aandacht aan de vitaliteit en het welbevinden van onze medewerkers</i> . Het doel vitaliteit en welbevinden beslaat het terrein van zowel curatieve (verzuim, werkdruk) als preventieve interventies die in zijn geheel bijdragen aan het welbevinden en vitaliteit van medewerkers.
S	- Het team maakt werkdruk bespreekbaar en neemt in samenspraak concrete maatregelen om werkdruk te verlichten voor alle medewerkers. - De medewerker toont eigenaarschap ten aanzien van zijn/haar werk-privé balans. - Vanuit aanwezigheidsbeleid worden medewerkers actief begeleid en ondersteund om uitval te voorkomen.
M	In het MTO wordt de beleving van werkdruk als positief ervaren. Onderstaande doelen geven de ambitie aan op MOVARE-niveau; deze worden door vertaald naar de relatieve groei ten opzichte van de vorige meting op schoolniveau. - Beleving van werkdruk wordt door 65% van de medewerkers als 'goed' ervaren. - Beleving van de werk-privé balans wordt door medewerkers gewaardeerd met een 7,5. - Ziekteverzuim is in 2023 gedaald naar 5,5% of lager op MOVARE-niveau.
A	- Onderzoeken en implementeren van een uniform en integraal meetinstrument, waarbij vergelijkbaarheid (in- en externe benchmarking) mogelijk is. Realisatie uiterlijk in 2021. - Aanwezigheidsbeleid/ ziekteverzuimcijfer - In functioneringsgesprek wordt het eigen aandeel benoemd. - Ontwikkeling van vitaliteitsbeleid o.a. gericht op de oudere medewerkers. - Ontwikkeling gerichte interventies ten aanzien van psychologische klachten.
R	Activiteiten dragen bij aan vitale en inzetbare medewerkers.
T	- Een keer per 2 jaar MOVARE-brede meting. Naar aanleiding van de meting wordt als onderdeel van het plan van aanpak op MTO ook de werkdruk als vast punt meegenomen. - Jaarlijks in functioneringsgesprek. - Jaarlijkse geplande vitaliteitsdag MOVARE.

MOVARE wil goed voor haar medewerkers zorgen. Waardering uitspreken voor de inzet van de medewerkers en belonen bij goede resultaten. Luisteren naar wat medewerkers nodig hebben en hen begeleiden daar waar mogelijk. Onderwerpen als werkdruk, werk-privébalans, het lerarentekort en het verlagen van het ziekteverzuim zijn actuele thema's. Onze aanpak ten aanzien van welbevinden en vitaliteit is in drie typen interventies te verdelen: curatieve interventies, preventieve interventies en interventies gericht op de veiligheid. Daarbij is het belangrijk tijdig hulp en steun te bieden aan medewerkers met nadruk op de eigen verantwoordelijkheid van de medewerker, waarbij de leidinggevende veeleisend ondersteunt.

Het nadrukkelijk besteden van aandacht aan de vitaliteit en het welbevinden van onze medewerkers is in het medewerkerstevredenheidsonderzoek op de punten uit de doelstelling bevraagd:

- Medewerkers scoren een hoge mate van bevlogenheid binnen MOVARE. Bevlogenheid is de mate waarin medewerkers geïnspireerd en gestimuleerd worden door hun werk. Het verwijst ook naar hun positieve band met de organisatie. 55% van de medewerkers scoort een 8 of hoger (groen). Deze wijze van uitvraag is nieuw in het onderzoek van 2023.

- 'Ik ervaar een goede balans tussen werk en privé' scoort in 2023 een 6,5 (in 2018 was dit een 6,3 en een 6,6 in 2021). Dit past binnen het beeld van de benchmark (6,5).
- 50% van de medewerkers ervaart in 2023 'Ik vind mijn werkdruk (% Goed)' in 2018 was dit 37,7% en in 2021 53,1%. Hier is een verbetering zichtbaar ten aanzien van het begin van de beleidsperiode. Maar er is zeker ruimte voor verbetering, ook in vergelijking tot de benchmark onderwijs (57%).

Verzuim

Het verzuimpercentage is ten opzichte van 2022 met 0,9% gedaald naar 6,2% (7,1 in 2022). Ook is er een afname van het aantal frequent verzuimers, van 112 (2022) naar 95 (2023). De daling van het verzuim zien we terug in alle duurklassen. Ondanks de daling van het totale verzuimpercentage stijgt het verzuim ten gevolge van psychische aandoeningen verder door, van 2,7% naar 3,0%. Het aandeel psychisch verzuim is in 2023 58,5% van het totale verzuim. We zien het verzuimpercentage als gevolg van psychische aandoeningen stijgen naarmate de leeftijdsgroep stijgt. Het verzuim ten gevolge van fysieke aandoeningen (zowel bewegingsapparaat en overige) is gedaald. De categorie 'fysieke aandoeningen overige' wordt veroorzaakt door (long) Covid. Het verzuimpercentage in de leeftijdsgroep 55+ is met 2,7% gedaald naar 8,0%. Hiermee blijft het verzuim in deze leeftijdsgroep het hoogst.

De volgende acties zijn in 2023 ondernomen om het doel te bereiken:

In deze beleidsperiode is ingezet op de vervolgaanpak van het verzuim. Doel was om de focus te behouden op het terugdringen van het verzuim en het borgen van deze aanpak en de daling van het verzuimpercentage. Dit kreeg vorm door een intensieve samenwerking tussen leidinggevendenden, P&O en bedrijfsartsen (arbodienst) middels intervisiebijeenkomsten voor directeuren, driesprekken met betrokken partijen en het intensiveren van adviesvragen aan de bedrijfsartsen. Daarnaast is voor alle leidinggevendenden van MOVARE een professionaliseringsaanbod verzorgd ten aanzien van verzuimmanagement en het signaleren van psychologische klachten. MOVARE zet actief haar netwerk van partners in dat ondersteunt bij het welzijn van onze medewerkers. Er is specifiek ingezet op een verbeterde ondersteuning op psychologische klachten.

Welbevinden medewerkers

Werkplezier en bevlogenheid zijn belangrijke pijlers voor de vitaliteit van onze medewerkers. Om het werkplezier en de bevlogenheid te vergroten, wil MOVARE gericht verder werken aan werkdrukverlagende en gezondheidsbevorderende interventies. Daarbij hoort ook gezond gedrag. Dat bevordert MOVARE bij de leerlingen (project de Gezonde Basisschool van de Toekomst), maar wil zij ook bevorderen bij haar medewerkers.

De volgende acties zijn in 2023 ondernomen om dit doel te bereiken:

Werkdrukverlagende interventies zijn op schoolniveau ingezet op basis van de werkdrukmiddelen. MOVARE heeft in 2023 de ontwikkeling van vitaliteitsbeleid verder voortgezet. Dit wordt in de eerste helft van 2024 afgerond. De jaarlijkse vitaliteitsdag is in maart 2023 helaas niet doorgegaan door een te gering aantal inschrijvingen. Medewerkers kunnen ook gebruik maken van de MOVARE-vitaliteitsregeling. Via deze regeling kunnen zij middels de werkkostenregeling interventies ten aanzien van gezondheid en individueel welbevinden inzetten.

Veiligheid

Een gezond werkklimaat draagt bij aan het werkplezier van medewerkers. Als de medewerkers met plezier hun werk doen, beïnvloedt dit de leerlingen ook op een positieve manier. Het

schoolveiligheidsplan en de RI&E (Risico-inventarisatie & evaluatie) zijn opgesteld voor de veiligheid van onze leerlingen en medewerkers op al onze scholen (100%). Hierin vormen de wettelijke kaders het uitgangspunt en wordt er een vertaalslag gemaakt naar de praktijk van onze scholen. In de individuele plannen van aanpak van de scholen, die gemaakt zijn op basis van de RI&E, wordt verder gewerkt aan het optimaliseren van de veiligheid en het welzijn van leerlingen en medewerkers op onze scholen.

De volgende acties zijn in 2023 ondernomen om dit doel te bereiken:

- In januari 2023 heeft MOVARE een protocol Grensoverschrijdend gedrag opgesteld.
- In het medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) in maart 2023 is de veiligheid van medewerkers, zoals de psychosociale arbeidsbelasting m.b.t. werkdruk en grensoverschrijdend gedrag, onderzocht.
- In oktober 2023 heeft een verdiepend onderzoek plaatsgevonden.

Onderstaand delen we de bevindingen over de psychosociale veiligheid (werkdruk en grensoverschrijdend gedrag) uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek:

- Ten aanzien van werkdruk spelen inhoud van het werk, veranderingen op het werk, de hoeveelheid werk en herstelmomenten een belangrijke rol.
- Op de vraag 'Ik ben voldoende in de gelegenheid om mijn pauze op te nemen' wordt in 2023 een 6,8 gescoord. Dit is een grote verbetering ten opzichte van 2021 met 5,3.
- Tijdens het werk heeft in 2023 13% soms te maken met grensoverschrijdend gedrag (14% in 2022). In deze voorkomende gevallen gaat het met name over verbaal geweld (70%), pesten (16%) en fysiek geweld (15%). Het percentage collega's dat te maken krijgt met ongewenst gedrag door leerlingen en ouders is iets gedaald naar respectievelijk 34% (was 39%) en 61% (was 62%). Maar blijft daarmee zeer zorgelijk!
Het percentage collega's dat te maken krijgt met ongewenst gedrag door collega's en leidinggevend is helaas gestegen naar respectievelijk 30% (was 25% in 2022) en 12% (was 7% in 2022).

Deze gegevens uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek in maart 2023 waren aanleiding voor een verdiepend onderzoek ten aanzien van werkdruk en grensoverschrijdend gedrag in oktober 2023. Onderstaand delen we de belangrijkste bevindingen uit het verdiepend onderzoek. Deze bevindingen worden meegenomen in de werkgroepen 'werkdruk' en 'grensoverschrijdend gedrag'.
Wat gaat er goed?

- Ik heb voldoende mogelijkheden om mijn werk zelfstandig te kunnen uitvoeren: 8,2
- Ik kan mijn ervaren werkdruk bespreken met mijn directe leidinggevende: 7,6
- Mijn directe leidinggevende ondersteunt mij voldoende wanneer mijn ervaren werkdruk te hoog is: 7,0
- Ik voel mij veilig om collega's aan te spreken op ongewenst gedrag: 6,9
- Ik ervaar het werkoverleg als zinvol 6,9

Wat kan verbeteren?

- Door afspraken rondom werkdruk lukt het ons team om de werkdruk te verlagen: 5,2
- Ik vind dat MOVARE voldoende nazorg biedt nadat er onveilige situaties zijn geweest: 5,3
- Ik heb afgelopen jaar voldoende informatie gekregen over hoe om te gaan met werkdruk 5,5
- Ik voel mij te zwaar belast bij de uitoefening van mijn werk doordat het werk veel aandacht van mij vraagt 5,5
- MOVARE onderneemt voldoende actie op onveilige situaties 5,7

Ambities voor de nieuwe beleidsperiode:

Inmiddels is het strategisch beleid voor de periode 2023-2027 vastgesteld. Hierin krijgt 'Welbevinden en vitaliteit' opnieuw een belangrijke plaats:

- Ten aanzien van preventie zullen wij tijdens de volgende beleidsperiode ons vitaliteitsbeleid vaststellen en implementeren. Hierbij zetten wij in op pauze- en herstelmomenten, het

verandervermogen en de levensfase van de medewerker (de oudere en startende medewerkers). Ook hebben wij aandacht voor het maken van keuzes en bijstellen van ambities in de werk-privébalans.

- Het ziekteverzuim willen wij verlagen (curatief) door actief verzuimbeheer, het optimaliseren van de verzuimadministratie en het uitbreiden van de providerboog.
- Daarnaast hebben we aandacht voor de veiligheid van medewerkers, zowel voor de fysieke als de sociale veiligheid. Er is extra aandacht voor het verminderen van de werkdruk en het voorkomen van grensoverschrijdend gedrag. In de komende beleidsperiode is het de ambitie om de “best practices” van scholen met betrekking tot werkdruk met elkaar te delen. Er zijn werkgroepen opgericht ten aanzien van grensoverschrijdend gedrag en werkdruk.
- In 2024 zal de bovenschoolse RI&E en de RI&E van vijf pilotscholen worden geactualiseerd.

2.2.1.4. Vinden en Binden

Gezien de uitdagingen ten aanzien van de arbeidsmarkt voor leerkrachten loopt deze doelstelling door. Ook in de komende beleidsperiode is ‘vinden en binden’ een belangrijk onderdeel van de doelstellingen.

Het doel voor ‘vinden en binden’ is als volgt uitgewerkt binnen MOVARE.

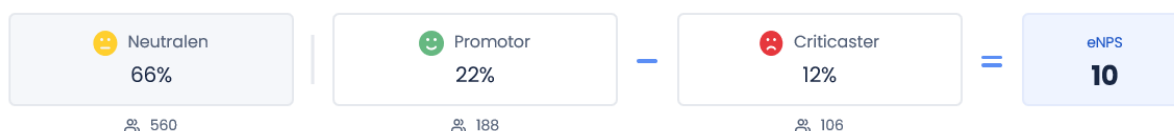
	Thema Medewerkers Doel 2d: <i>Profileren als aantrekkelijke werkgever die de juiste medewerkers weet te vinden en aan zich te binden.</i>
S	MOVARE profileert zich als werkgever door SAMENwerking te stimuleren en medewerkers en teams te waarderen, te inspireren en uit te dagen in hun ontwikkeling. MOVARE faciliteert deze ontwikkeling. Medewerkers zijn ook in dit kader ‘zelf aan zet’.
M	• Onderzoeken en implementeren van een uniform en integraal meetinstrument, waarbij vergelijkbaarheid (in- en externe benchmarking) mogelijk is. Realisatie uiterlijk in 2021. Onderstaande doelen geven de ambitie aan op MOVARE-niveau; deze worden doorvertaald naar de relatieve groei ten opzichte van de vorige meting op schoolniveau. • De medewerkers waarderen MOVARE als een aantrekkelijke werkgever met een 7,8 in 2023 (en een 7,3 in de tussentijdse meting van 2021). • Ook de waardepropositie wordt op onderdelen gemeten ten aanzien van concreet waarneembaar gedrag (nader uit te werken).
A	• Ontwikkelen van employer branding gericht op zowel de interne als externe arbeidsmarkt. • Waardepropositie Employer Branding MOVARE (zachte kant): - o Samen (Verbinden, Samenwerken, Community en Laagdrempelig contact) - o Inspireren (Innovatief onderwijs, hét verschil maken voor de kinderen van MOVARE/Making a difference! en Ontwikkelingsgericht) - o Uitdagen (Talentontwikkeling, Ontwikkelen & leren en Professionalisering/vakmanschap) - o Waarderen (Vitaliteit & welbevinden, Betrokken, Waarderen, Respecteren, Trots, faciliteren en Vanzelfsprekend goed geregeld) • We blijven MOVARE zichtbaar als werkgever profileren door: - o Arbeidsmarktcampagne gericht op MOVARE als werkgever en op het vak als leerkracht in Limburg i.s.m. andere stichtingen (‘ikbenleerkracht’). - o Gerichte doelgroepcampagnes en doorlopend actief in beeld zijn op social en online media. - o Mobiliteitsmarkt i.s.m. externe partners. - o Inrichten MOVARE-platform - o Dezelfde taal spreken over werkgeverschap binnen alle lagen.

	- o Zichtbaar maken van MOVARE in contacten met CvB, MOVARE-bureau, andere scholen en collega's. - o Warm welkom nieuwe medewerkers (onboarding) en zorgvuldige uitdiensttreding. - o Ontwikkelen van begeleidings- en ontwikkelingstrajecten voor specifieke doelgroepen (o.a. startende leerkrachten).
R	• Vanuit strategische personeelsplanning inzicht in benodigde medewerkers en inzicht in de talenten van medewerkers. • Krapte op de arbeidsmarkt • Kwalitatief personeel is cruciaal voor onderwijskwaliteit, hierbij is de goede match met de betreffende werkplek ook van belang.
T	• Een keer per 2 jaar MOVARE brede meting.

Het lerarentekort in onze sector wordt steeds zichtbaarder en nijpender, mede vanwege de uitstroom van leerkrachten die met (vervroegd) pensioen gaan en het dalend aantal gediplomeerde Pabo-studenten alsmede de minder sterke daling van het aantal leerlingen dan in eerst instantie werd verwacht. Op dit moment vraagt de krappe arbeidsmarkt en hoge werkdruk onze bijzondere aandacht. Het vinden en binden van medewerkers wordt dan ook steeds belangrijker. We zullen in beweging dienen te blijven voor het verstevigen en behouden van een gezonde organisatie vanuit het perspectief van onze medewerkers.

Uit het medewerkerstevredenheidsonderzoek 2023 zijn de volgende zaken over goed werkgeverschap bevraagd:

- Op de stelling 'Ik ben tevreden met MOVARE als organisatie' scoort MOVARE in 2023 een 7,2 (in 2018 was dit 6,7 en in 2021 7,3).
- Op de vraag over de waardepropositie als werkgever 'Herken jij deze toegevoegde waarde van MOVARE als werkgever?' antwoordt 80% van de medewerkers positief! Dit was 74% in 2021.
- De 'employee Net promotor score' (eNPS) laat zien in welke mate de medewerkers de organisatie zouden aanbevelen als goede werkgever. Deze score is in het onderzoek van 2023 voor het eerst opgenomen. Medewerkers is gevraagd 'Hoe waarschijnlijk is het dat je MOVARE als werkgever zou aanbevelen aan anderen?'. Promotors scoren een 9 of 10, neutralen een 7 of 8 en criticasters een 6 of lager. **MOVARE scoort een eNPS van 10.** Dit is in vergelijking met de benchmark onderwijs (eNPS van 3) een mooi uitgangspunt.

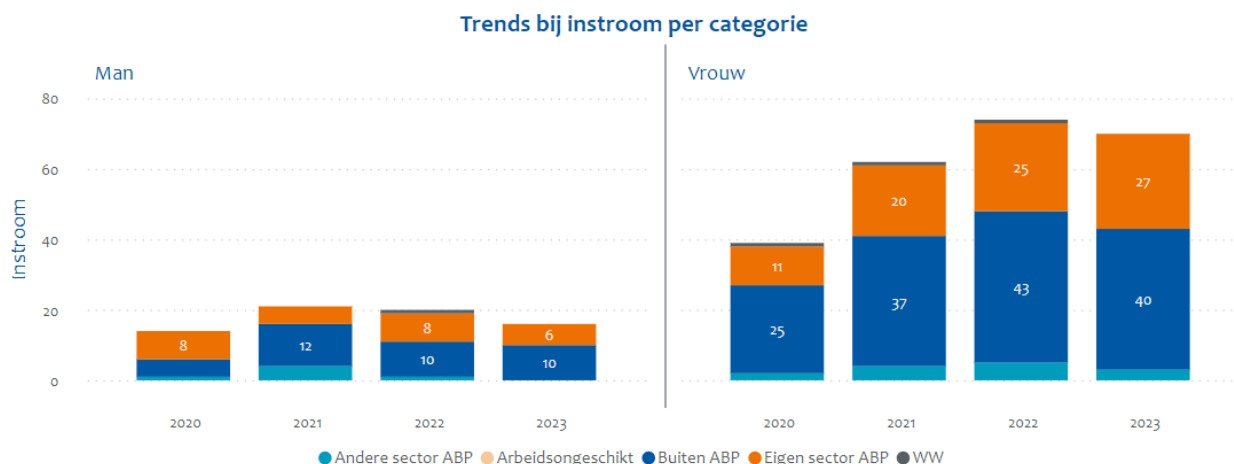

Instroomcijfers

Onderstaande instroomcijfers komen uit de werkgeversspiegel 2023 over MOVARE opgesteld door het ABP. De totale instroom van medewerkers bedraagt 86 medewerkers. Deze zijn afkomstig uit andere PO-stichtingen (33), andere sectoren onderwijs (3) en overige sectoren (50).

categorie	Werkgever	Sector	Werkgever	Sector
Buiten ABP	58,14%	61,81%	50	110.159
Eigen sector ABP	38,37%	21,91%	33	39.055
Andere sector ABP	3,49%	15,76%	3	28.081
Arbeidsongeschikt	0,00%	0,20%	0	357
WW	0,00%	0,32%	0	568

Van de instroom in 2023 was 81,4% vrouw en 18,6 % man.

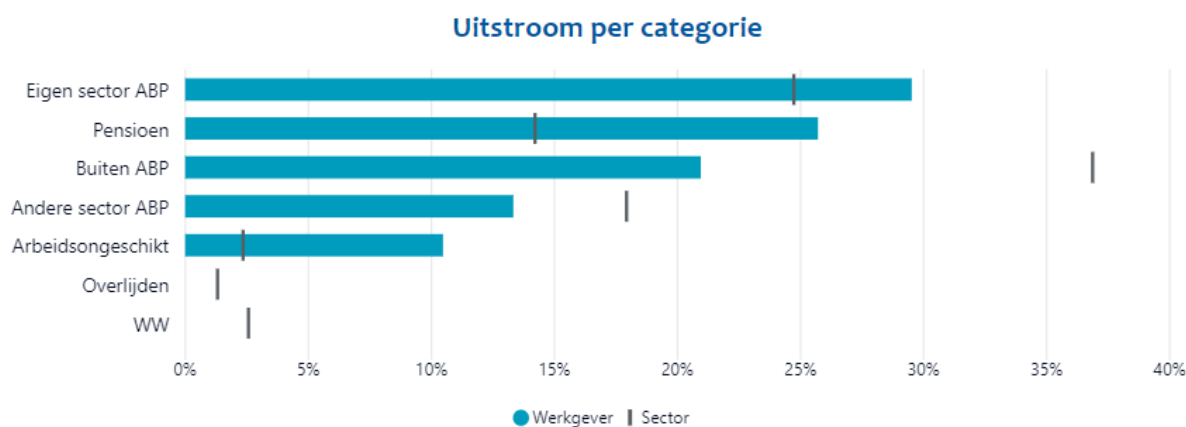

Uitstroomcijfers

Onderstaande uitstroomcijfers komen uit de werkgeversspiegel 2023 over MOVARE opgesteld door het ABP. De totale uitstroom bedraagt 105 medewerkers, hiervan zijn er 31 binnen de andere PO-sector gebleven, 14 naar een andere sector onderwijs (VO/MBO/HBO), 22 naar een andere sector, 27 met pensioen en 11 medewerkers hebben als gevolg van arbeidsongeschiktheid de organisatie verlaten.

categorie	Werkgever	Sector	Werkgever	Sector
Eigen sector ABP	29,52%	24,73%	31	39137
Pensioen	25,71%	14,22%	27	22497
Buiten ABP	20,95%	36,87%	22	58353
Andere sector ABP	13,33%	17,94%	14	28384
Arbeidsongeschikt	10,48%	2,35%	11	3726
Overlijden	0,00%	1,32%	0	2081
WW	0,00%	2,57%	0	4070

Opvallend zijn de percentages ‘pensionering’ en ‘arbeidsongeschiktheid’ in vergelijking met de sector.

Ondernomen acties

MOVARE werkt actief samen met partners om het beroep van leerkracht te promoten, waarbij de positieve aspecten van het beroep, zoals de inhoud van het werk, werkzekerheid, mogelijkheid om in deeltijd te werken en ontwikkelmogelijkheden worden benadrukt. Dit komt onder andere terug in het gezamenlijke platform “Onderwijs PO in Limburg”.

Daarnaast werkt MOVARE gericht aan haar ambitie om een aantrekkelijke werkgever te zijn. Hiervoor brengen we de waardepropositie voor medewerkers doorlopend onder de aandacht. Zowel de MOVARE-website als de 'WerkenbijMOVARE-site' zijn geactualiseerd. Daarnaast zijn er filmpjes ontwikkeld over de meest voorkomende functies binnen MOVARE, gekoppeld aan onze werkgeverswaarden. Ook brengt MOVARE op haar social media kanalen regelmatig eigen initiatieven en projecten onder de aandacht.

De goede samenwerking met opleidingsinstituten is verder verankerd om de opleidingen goed te laten aansluiten bij het werkveld en om vroegtijdig talenten aan MOVARE te binden. In 2023 hebben we een stageportal voor onze stagiairs ingericht en is het stagebeleid verder ontwikkeld.

Vervolgstappen voor ‘Vinden en binden’ in de resterende beleidsperiode:

Er wordt gewerkt aan de beleidsontwikkeling voor de periode 2023-2027. Hierin krijgt ‘Vinden en binden’ opnieuw een belangrijke plaats. Dit wordt als volgt vormgegeven:

- MOVARE blijven uitdragen als een aantrekkelijke werkgever. Wij geven dit vorm doordat wij medewerkers uitdagen, inspireren en waarderen. Daarnaast geven we binnen MOVARE het onderwijs invulling door het samen te doen.
- We zetten in op het versterken van het vinden en binden van medewerkers, ook in de huidige krappe arbeidsmarkt.
- Wij ontwikkelen de strategische personeelsplanning door, zodat deze bijdraagt aan tijdig anticiperen op de gewenste personele behoefte.
- Wij versterken de aantrekkelijke en uitdagende werkomgeving waarin medewerkers worden gestimuleerd in (persoonlijke) ontwikkeling. We geven ruimte voor vakmanschap en het werken vanuit autonomie. We delen actief hoe wij binnen MOVARE invulling geven aan de ontwikkeling van MOVARE, school en medewerker.
- Wij verbreden de kijk op instroom vanuit verschillende opleidings- en ervaringsachtergronden van potentiële medewerkers. Onze medewerkers zijn onze ambassadeurs, zijn aan het woord en maken (potentiële) collega’s enthousiast over hun werkzaamheden of expertises. MOVARE is actief op de interne en externe arbeidsmarkt om potentiële collega’s te informeren en enthousiast te maken over het werken bij MOVARE.
- Vaststellen van stagebeleid.

2.2.2 Toekomstige ontwikkelingen

In 2023 is gestart met de ontwikkeling van het strategisch personeelsplan 2023-2027. Dit plan wordt in 2024 ter besluitvorming voorgelegd. Zie ook paragraaf 2.2.6.

2.2.3. Zaken in 2023 met personele betekenis

2.2.3.1. Nieuwe bestuurder

Zie hoofdstuk 1 paragraaf 2.9.

2.2.3.2. Doelgroepen en banenafpraak

Het loonkostenvoordeel (LKV, onderdeel van de Wet tegemoetkomingen loondomein) is een tegemoetkoming voor werkgevers om werknemers in dienst te nemen uit doelgroepen die vaak lastig aan werk komen. In 2023 waren binnen MOVARE 3 oudere medewerkers uit deze

doelgroepen aan het werk: 2 medewerkers met een arbeidsongeschiktheidsuitkering en 1 medewerker met een arbeidsbeperking.

In het landelijk doelgroepregister in het kader van de banenafpraak waren in 2023 in totaal 11 personen geregistreerd die een dienstbetrekking hebben bij MOVARE. De 2 medewerkers waarvoor het LKV doelgroep banenafpraak en scholingsbelemmerden in 2023 van toepassing is, zijn beiden in 2021 in dienst getreden. In 2023 zijn géén nieuwe medewerkers uit de doelgroep aangenomen.

Daarnaast zijn er banen gerealiseerd door samenwerking met het Werkgeversservicepunt (WSP). Deze medewerkers worden op basis van inleenovereenkomsten ingezet op conciërgetaken. In 2023 ging het om 11 medewerkers die via WSP ingezet werden op conciërgetaken.

Op basis van de quotumcalculator dient MOVARE in 2023 gemiddeld 39,4 banen voor mensen uit de doelgroep banenafpraak van 25,5 uur per week te moeten realiseren om te voldoen aan het quotumpercentage.

2.2.4. Uitkeringen na ontslag

In 2023 is € 296k aan ontslagvergoedingen uitbetaald. Het grootste deel daarvan is uitbetaald vanwege langdurig verzuim. MOVARE heeft de volgende maatregelen genomen om werkloosheidskosten in de toekomst te voorkomen:

- Geen arbeidsovereenkomsten voor korter dan één jaar, behalve in uitzonderingssituaties.
- Arbeidsovereenkomsten voor onbepaalde tijd voor leraren met 2 maanden proeftijd.
- Goede dossieropbouw bij zieke en/of minder goed functionerende medewerkers.
- Tijdelijke medewerkers inzetten via extern uitzendbureau.
- Projectmedewerkers (o.a. NPO) inzetten via extern uitzendbureau.
- Outplacement faciliteren en ondersteunen.

2.2.5. Regeling bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding starters en schoolleiders

In 2023 is € 1.158.948 ontvangen aan bekostiging door de scholen. Scholen hebben voor € 469.000 (o.b.v. bedrag per leerling) bijgedragen aan de bovenschoolse nascholingsplannen. Daarnaast hebben scholen € 9 per leerling -na afstemming met de directeurs en het CvB- bijgedragen aan de financiering clustercoaches voor de begeleiding van startende leerkrachten. Zie ook paragraaf 2.2.1.2.

De inzet van professionalisatiegelden is enerzijds in de besluitvorming met de medezeggenschapsraad afgestemd in het bestuursformatieplan en anderzijds middels het vastgestelde startersbeleid en het recent ontwikkelde professionaliseringsbeleid, dat momenteel voorligt bij de GMR.

2.2.6. Strategisch personeelsbeleid

Het huidige Strategisch Personeelsplan heeft als uitgangspunt het Strategisch Beleidsplan MOVARE 2019-2023, de externe en interne ontwikkelingen en de visie op medewerkers. Het bestaat uit 5 doelen.

Professionele leercultuur

MOVARE wil graag verder ontwikkelen naar een professionele leercultuur in de hele organisatie. In deze omgeving komt de professional optimaal tot zijn recht en is er een constante focus op verbetering van het onderwijs en de ontwikkeling van de medewerkers. Samenwerken, delen van kennis en kwaliteitsgericht werken zijn onlosmakelijk verbonden met de professionele leercultuur.

Ontwikkelen & Leren

Binnen Ontwikkelen en Leren geven wij gerichte aandacht aan professionalisering en loopbaanontwikkeling. Met professionalisering willen we ervoor zorgen dat je tijdens je loopbaan optimaal inzetbaar blijft, werkplezier beleeft en op jouw manier bijdraagt aan de onderwijskwaliteit. Dit kan zowel formeel leren als informeel leren ('Van en met elkaar leren') zijn. Loopbaanontwikkeling is het laten floreren van de MOVARE-medewerker door competenties en vaardigheden in te zetten in de juiste werkomgeving, taak en/of functie.

Vitaliteit en Welbevinden

MOVARE wil goed voor haar medewerkers zorgen: waardering uitspreken voor de inzet van medewerkers, luisteren naar wat medewerkers nodig hebben en hen begeleiden daar waar mogelijk.

Vinden en Binden

Medewerkers zijn de belangrijkste spil en spelers in het onderwijs. MOVARE profileert zich als aantrekkelijk werkgever, die de juiste medewerkers weet te vinden en aan zich weet te binden.

Vanzelfsprekend goed geregeld

Medewerkers ervaren dat bij MOVARE alles “Vanzelfsprekend goed geregeld” is. Onze personeelsadministratie is actueel, volledig en duidelijk. Bovendien worden alle processen rondom instroom, doorstroom en uitstroom in het personeelsdossier opgenomen.

Implementatie, monitoring en evaluatie van personeelsbeleid

Deze doelen zijn geoperationaliseerd naar concrete projecten die onderdeel zijn van het jaarplan van de organisatie of de betreffende afdeling. De doelen worden twee keer per jaar op voortgang gemonitord en geëvalueerd met het CvB/MT. Binnen de afdeling P&O wordt de voortgang doorlopend besproken. De inhoudelijke opbrengsten van de projecten worden ook geëvalueerd met de GMR en schooldirecteuren.

Ontwikkeling van strategisch personeelsplan 2023-2027

In het kader van het Strategisch Beleidsplan MOVARE 2023-2027 staan 'Medewerkers' prominent gepositioneerd als één van de cruciale strategische thema's. De rol van medewerkers is essentieel voor het verwezenlijken van kwalitatief onderwijs, het bevorderen van gelijke onderwijskansen en het aanpakken van maatschappelijke vraagstukken, zoals burgerschap, gezondheid en duurzaamheid. Het strategisch personeelsplan voor de beleidsperiode 2023-2027 geeft inzicht in hoe we onze medewerkers ondersteunen en faciliteren, met als doel hun impact in hun werk te vergroten voor leerlingen en maatschappij. Bij MOVARE staan we niet alleen stil bij het leerpotentieel van onze leerlingen, maar hechten we ook grote waarde aan de talentontwikkeling van onze medewerkers. Als goed werkgever streeft MOVARE ernaar een werkomgeving te creëren die medewerkers uitdaagt, inspireert en waardeert. Onze aanpak is gefundeerd op het vormen van een professionele leercultuur, niet enkel op individuele scholen, maar ook binnen de clusters en de hele MOVARE-organisatie. Dit realiseren we actief door het aanmoedigen van professionele dialogen en het creëren van netwerken. Medewerkers streven naar verbinding met anderen, met als uiteindelijk doel gezamenlijk te werken aan de continue verbetering van het onderwijs en gelijke onderwijskansen voor alle leerlingen van MOVARE. In 2023 is gewerkt aan de ontwikkeling van het nieuwe strategisch personeelsplan middels diverse bijeenkomsten (de zogenaamde 'ophaalsessies') met directeuren, medewerkers, CvB/MT, GMR, RvT en P&O. Daarnaast hebben onze externe partners opgetreden als 'critical friends' ons van feedback voorzien. In 2024 zal dit ter besluitvorming worden voorgelegd.

2.2.7. Onderwijsachterstandsmiddelen

De onderwijsachterstandsmiddelen hebben betrekking op de extra bekostiging

onderwijsachterstandenbestrijding. Deze middelen worden per school verstrekt op basis van jaarlijkse scores van het CBS. Deze middelen worden volledig toegevoegd aan de begroting van de betreffende scholen. Het bedrag per leerling, bedoeld in artikel 18, tiende lid, van het Besluit bekostiging WPO 2022, bedraagt € 3.334,85. Voor 2023 was dit € 4.912.618 in totaal binnen MOVARE (2022: € 4.379.384). Deze middelen worden ingezet voor klassenverkleining, de inzet van onderwijsassistenten, het verrijken en verlengen van de schooldag en voor start- en schakelklassen.

2.3. Huisvesting en Facilitaire Zaken

2.3.1. Doelen en resultaten

Groen = Doel is gehaald

Blauw = Proces loopt nog

2.3.1.1. Professionaliseren regieorganisatie

De afdeling Facility Management (FM) staat nooit stil; de medewerkers streven voortdurend naar het verbeteren van hun dienstverlening. De afdeling heeft zich in 2023 verder ontwikkeld tot een regie-organisatie, die een breder scala aan taken op zich neemt. Om deze ontwikkeling te ondersteunen, zijn de taken en verantwoordelijkheden onderverdeeld in vier actuele functiebeschrijvingen. De positie van Beleidsadviseur Huisvesting is per 1 april 2023 ingevuld, waardoor de capaciteit en bezetting van de afdeling op orde zijn.

Het domein Huisvesting is verantwoordelijk voor de ontwikkeling, de uitvoering, het onderhoud en het beheer van schoolgebouwen. Dit alles in lijn met het vastgoedbeleid. Taken worden zorgvuldig voorbereid, gecoördineerd en uitgevoerd. De kernfuncties binnen Huisvesting zijn onderverdeeld in drie specifieke rollen: ontwikkeling, beleid en beheer. De inkoopactiviteiten vallen binnen de scope van het Huisvestingsdomein. Veel aanbestedingen binnen MOVARE hebben betrekking op huisvesting of omvatten facilitair beheer. Daarnaast ligt de verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen van het facilitaire beleid, dat nauw verbonden is met gebouwenbeheer, bij de beleidsmedewerker Inkoop.

Om de benodigde coördinatie en integrale beleidsadviezen te waarborgen, is het Huisvestingsdomein ondergebracht bij Programma- en Beleidscoördinatie Huisvesting.

2.3.1.2. Opleiding conciërge tot 9+ serviceverlener

In het vorige verslagjaar is aandacht besteed aan de hospitality training, die alle conciërges van MOVARE krijgen aangeboden. MOVARE erkent dat de rol van de "conciërge" steeds belangrijker wordt als eerste aanspreekpunt voor leerlingen, medewerkers en externe gasten. Als vervolg daarop is het vuur van gastvrijheid blijvend aangewakkerd door de hervatting van periodieke trainingssessies. De organisatie hiervan ligt in handen van de afdeling Facilitair Management.

2.3.1.3. Huisvestingsagenda 2019-2033

Het domein Huisvesting is verantwoordelijk voor de ontwikkeling, de realisatie, het onderhoud en het beheer van de schoolgebouwen. Het beleid, zoals vastgelegd in de huisvestingsagenda 2019-2033, richt zich op de realisatie van inspirerende en toekomstbestendige gebouwen die functioneel, veilig, duurzaam, flexibel en betaalbaar zijn en blijven.

In 2023 heeft de afdeling FM samen met een aantal gemeenten in Parkstad en kindpartners gewerkt aan het actualiseren en opstellen van de gemeentelijke Integrale Huisvestingsplannen (IHP). De strategische huisvestingsplanning van MOVARE is daarbij geïntegreerd in de gemeentelijke IHP's. Dit maakt het voor MOVARE mogelijk om samen met de betreffende gemeenten strategische keuzes te maken en toekomstbestendige huisvesting te realiseren. De onderstaande gemeenten beschikken in het verslagjaar over een vastgesteld IHP, of er is opdracht verstrekt het IHP ter herijken:

- Gemeente Beekdaalen: IHP vastgesteld en implementatie uitvoeringsagenda gestart;
- Gemeente Brunssum: IHP vastgesteld en implementatie uitvoeringsagenda gestart;
- Gemeente Heerlen: IHP herijking gestart verwachte oplevering en vaststelling 2023;
- Gemeente Kerkrade: IHP herijking voor 6 basisscholen afgerond, vaststelling uitvoeringsagenda medio 2023;
- Gemeente Landgraaf: IHP vastgesteld en start implementatie uitvoeringsagenda;
- Gemeente Sittard: IHP gereed vaststelling begin 2023 en start implementatie.

De Integrale Huisvestingsplannen vragen gemeenten en MOVARE om te beslissen hoe ze een duurzame, hoogwaardige en toekomstbestendige onderwijsinfrastructuur in Parkstad kunnen realiseren en behouden. Wordt er gekozen voor levensduurverlenging door te investeren in technisch en functioneel ouder wordende schoolgebouwen? Of wordt er gewerkt aan de vernieuwing van de scholen door vervanging van de schoolgebouwen? Nadat het IHP is vastgesteld, begint de implementatiefase. Projecten worden in overleg met MOVARE geprioriteerd op basis van een uitvoeringsagenda. De omvang wordt onderzocht en vervolgens wordt een business case opgesteld, die dient als basis voor de kredietvoting door de gemeente.

2.3.1.4. Actualisatie Meerjaren Onderhoudsplan 2023

Het onderhoud van de gebouwen waar MOVARE voor verantwoordelijk is, wordt uitgevoerd op basis van een Meerjaren Onderhoudsplan (MJOP). Het MJOP komt tot stand volgens een procedure die is beschreven in het vastgestelde Onderhoudskader en is opgesteld op basis van de eerdergenoemde NEN 2767 Conditie meting Gebouwen. In 2023 zijn de normbedragen van de onderhoudsplanning door een bouwkostensdeskundige geaccrediteerd.

2.3.1.5. Renovatie basisschool Mijn Spoor, gemeente Heerlen

In 2020 begonnen MOVARE en de gemeente Heerlen samen aan het renovatieproject. Eind 2021 werd de omgevingsvergunning aangevraagd en ging de aanbestedingsprocedure voor de uitvoering van start. Aanvullend binnen dit project werd het schoolplein aangepast en vergroend. Het project werd binnen het budget voltooid en is begin 2023 opgeleverd.

2.3.1.6. Renovatie basisschool Gerardus Majella, gemeente Heerlen

In 2020 is MOVARE, in overleg met de gemeente, gestart met het renovatieproject. Eind 2021 is het project in uitvoering gegaan en in december 2022 is de renovatie volgens planning afgerond en opgeleverd. Aanvullend binnen dit project werd het schoolplein aangepast en vergroend. Het project is binnen budget gerealiseerd en begin 2023 opgeleverd.

2.3.1.7. Nieuwbouw BMV-Heerlerbaan, gemeente Heerlen

Begin 2019 is MOVARE, samen met de gemeente Heerlen en onderwijsstichting Innovo, gestart met

de planvorming voor de nieuwbouw van BMV Heerlerbaan. In de brede maatschappelijke voorziening worden twee basisscholen onder één dak gehuisvest. Het betreft de hoofdlocatie van OBS De Tovercirkel, een school van MOVARE gelegen aan de Vullingsweg in Heerlen, en bs. Windwijzer, een basisschool van onderwijsstichting Innovo. Naast beide basisscholen wordt onderdak geboden aan peuterspeelzaalwerk, buitenschoolse opvang, jeugd en jongerenwerk, bibliotheek en een artsenpraktijk. Een sportzaal maakt eveneens deel uit van het project. In 2021 is het Voorlopig Ontwerp (VO) vastgesteld en is het Definitie Ontwerp (DO) vastgesteld. Ook is de Europese aanbesteding voor het bouwteam gehouden en is een aannemer gecontracteerd. Na de zomervakantie van 2022 is de aannemer gestart met de bouwwerkzaamheden. De nieuwe BMV wordt gerealiseerd op de plek waar het huidige (oude) gebouw van OBS De Tovercirkel staat. Gedurende de bouw is OBS De Tovercirkel tijdelijk ondergebracht in een leegstaande vleugel van het Bernardinus College, gelegen aan de Akerstraat te Heerlen. De initiële planning heeft in 2022 vanwege de definitieve prijs- en contractvorming vertraging opgelopen. De oplevering staat nu gepland in juni 2024; de ingebruikname zal in het schooljaar 2024/2025 zijn.

2.3.1.8. Uitbreiding OBS De Tovercirkel (dislocatie), gemeente Heerlen

De dislocatie van OBS De Tovercirkel ligt aan de Benzenraderweg in Heerlen. Vanwege ruimtegebrek is voor deze dislocatie een uitbreidingsplan in voorbereiding. Het ruimtegebrek is een gevolg van een structurele stijging van het aantal leerlingen. Eind 2021 was de omgevingsvergunning in behandeling bij de gemeente Heerlen. De aanbesteding van het project was binnen budget afgerond. De aanvraag van de omgevingsvergunning heeft vanwege verkeersproblematiek rondom de locatie tot ernstige vertraging geleid. Volgens de initiële planning zou de bouw rond de zomervakantie 2021 starten. De vertraging heeft er echter toe geleid dat de bouw een jaar later is gestart. Net voor de zomervakantie van 2022 heeft de bouwstart plaatsgevonden. De oplevering is hierdoor ook verschoven. Het project is in april 2023 opgeleverd; vervolgens is de uitbreiding van de dislocatie volledig in gebruik genomen.

2.3.1.9. Huisvesting IKC Droomhof, gemeente Kerkrade

Het IKC Droomhof is het resultaat van een samenwerking tussen MOVARE, de gemeente Kerkrade en verschillende maatschappelijke partners. Het initiatief voor de nieuwbouw werd genomen aan het begin van 2021. Halverwege 2021 heeft de gemeenteraad het benodigde budget vrijgemaakt. De selectie van de architect en adviseurs en het opstellen van contracten vonden eind 2021 plaats. Het plan werd verder uitgewerkt in 2022. De aanbesteding vond plaats in 2023, gevolgd door de gunning van het werk. In mei 2023 werden de leerlingen tijdelijk elders ondergebracht in afwachting van de geplande sloop van het oude schoolgebouw, die plaatsvond tijdens de zomervakantie. Direct daarna begon de aannemer met de bouwwerkzaamheden. Volgens planning wordt het nieuwe gebouw vóór de zomervakantie van 2024 opgeleverd en zal het in het schooljaar 2024/2025 in gebruik worden genomen.

2.3.1.10. Opgave business case Doenrade, Bingelrade, Jabeek en Merkelbeek (middengebied Beekdaelen)

De schoolgebouwen van basisschool St. Jozef in Merkelbeek en basisschool De Zeveniek in Bingelrade (Innovo) voldoen niet meer aan de kwaliteitseisen van deze tijd; ze zijn van onvoldoende technische kwaliteit, (financieel) afgeschreven en ongeschikt voor modernisering. In het IHP Beekdaelen is gekozen voor realisatie van één voorziening in het middengebied: de bestaande scholen in Merkelbeek (Sint Jozef) en Bingelrade (De Zeveniek) worden vervangen door een kindcentrum dat het voedingsgebied bedient, bestaande uit de kernen Doenrade, Bingelrade, Jabeek en Merkelbeek en het aanpalende Duitse grensgebied. Voorlopig is het leerlingenpotentieel

vastgesteld op 325 leerlingen en een daarbij behorende normatieve ruimtebehoefte van 1835 m² bvo, definitief vast te stellen op grond van de precieze, locatiegerichte prognoses.

Bij de uitwerking van het plan moet recht worden gedaan aan de ordeningsprincipes uit het IHP en aan wet- en regelgeving. Ook moet oog zijn voor de continuïteit van gemeenschapsvoorzieningen in de kernen, bijvoorbeeld BMV De Henkhof in Merkelbeek (waarin onder andere een bibliotheek, sportvoorzieningen en gemeenschapshuis zijn gevestigd). De betrokken schoolbesturen MOVARE en Innovo en de gemeente onderzoeken gezamenlijk de beste locatie voor de school. Daarna zullen de onderwijspartners samen afspreken wie het bevoegd gezag voor de nieuwe school wordt.

Locatie-onderzoek kindcentrum middengebied

De gemeente heeft in overleg met de betrokken schoolbesturen een externe adviseur de opdracht gegeven om het locatieonderzoek uit te voeren. Dit proces start met het bepalen van het toetsingskader, op te stellen samen met gemeente, schoolbesturen en betrokken maatschappelijke partners. Dit vormt de basis om scenario's zakelijk te beoordelen op inhoudelijke, ruimtelijke en financiële afwegingen en op meer subjectieve meetpunten zoals draagvlak en ontwikkelperspectief.

In 2023 is het onderzoek naar de meest geschikt locatie afgerond. In het onderzoek wordt geconcludeerd dat de locatie Merkelbeek de meest geschikte locatie is voor de realisatie van het IKC. De gemeente Beekdaelen heeft het advies overgenomen en het besluit is genomen om de locatie Merkelbeek aan te wijzen als ontwikkellocatie. MOVARE is bouwheer en heeft in het laatste kwartaal van 2023 opdracht gegeven een businesscase uit te werken. De planning voor het nieuw te realiseren IKC volgt.

2.3.1.11. Opgave business case IKC Brunssum-Zuid

Voor het project Brunssum-Zuid staat de gemeente voor een investeringsuitdaging vanwege haar wettelijke verplichting om passende huisvesting te bieden. Het doel is om in Brunssum-Zuid een geïntegreerd kindcentrum te creëren, dat een hoogwaardig aanbod van opvang en onderwijs biedt voor kinderen van 0 tot 13 jaar. In 2022 is de business case, inclusief ruimtelijke eisen en kostenraming voltooid, maar de besluitvorming hierover is uitgesteld. Het is de verwachting dat de uitvoeringsagenda van het Integraal Huisvestingsplan (IHP) in 2024 wordt bijgewerkt waardoor de termijn voor besluitvorming over het IKC-Zuid duidelijker wordt.

2.3.1.12. Opgave business case IKC Brunssum-Oost

Voor de business case Brunssum-Oost is een investeringsopgave op basis van gemeentelijke zorgplicht aan de orde. Dit betekent dat de gemeente moet voorzien in een huisvestingsoplossing. De opdracht is om één geïntegreerd kindcentrum te realiseren door de inpassing van SBO De Boemerang in BMV Bronsheim, waar (naast andere partners) basisschool Meander is gehuisvest. Inpassing voorziet in Brunssum-Oost in een kwalitatief hoogwaardig geïntegreerd aanbod aan opvang en onderwijs voor kinderen van 0 tot en met 13 jaar.

MOVARE en gemeente hebben afgesproken om als uitwerking van de businesscase te starten met een onderzoek naar het gewenste ruimtelijk-functioneel programma voor het kindcentrum. Daarbij staat het belang van het kind voorop en moet aan de kaders van wet- en regelgeving (verordening onderwijshuisvesting) voldaan worden.

De intentie is inpassing van de school in een bestaand gebouw. Dat biedt een eenduidig kader voor het ruimtelijk programma: waar mogelijk (op creatieve wijze) inpassing in de bestaande gebouwelijke en ruimtelijke mogelijkheden van BMV Bronsheim.

In 2022 is de business case met ruimtelijk programma van eisen en stichtingskostenbegroting afgerond. In 2023 heeft de gemeente de business case verder verfijnd en is er een inpassingsstudie uitgewerkt. De planning is dat de gemeenteraad in januari 2024 een besluit neemt over het voorbereidingskrediet waarna de gemeenteraad in september 2024 een besluit neemt over het benodigde bouwkrediet.

2.3.1.13. Samenwerkende scholen Landgraaf

Medio 2021 is MOVARE in samenspraak met de gemeente Landgraaf een onderzoek gestart naar de mogelijkheden tot samenwerking tussen de scholen die in Waubach liggen. Het onderzoek zal een visie en beleidsdocument opleveren om tot toekomstbestendig onderwijs in deze omgeving te komen. Het onderzoek speelt zich af rondom de scholen De Wegwijzer, De Speurneus en An d'r Put. Ook rondom de scholen De Wissel en 't Valder wordt onderzoek gedaan naar de samenwerkingsmogelijkheden. Beide onderzoeken worden in de loop van 2024 afgerond.

2.3.1.14. Herhuisvesting bs. De Vlieger Sittard

Momenteel is bs. De Vlieger gehuisvest aan de Kleine Steeg in Sittard. Het gebouw is ruim 50 jaar oud en voldoet technisch en functioneel niet meer aan de huidige eisen. De gemeente heeft MOVARE vervangende huisvesting aangeboden. Het betreft een bestaand schoolgebouw gelegen aan de Pattonstraat in Limbrichterveld. De gemeente heeft MOVARE verzocht onderzoek te doen naar de mogelijkheden om op deze locatie een IKC te ontwikkelen. Begin 2022 is MOVARE met dit onderzoek gestart, samen met het schoolteam en de kinderopvangorganisatie Bambini. Medio 2022 is een inpassingsstudie van het IKC met investeringsbegroting aan de gemeente gepresenteerd. Eind 2022 heeft de gemeente besloten medewerking te verlenen aan de IKC-vorming. Begin 2023 heeft MOVARE een huisvestingsaanvraag voor het project ingediend en heeft MOVARE de intentieovereenkomst met gemeente en kinderopvang gesloten. Eind 2023 is gestart met het programma van eisen als onderdeel van de businesscase.

2.3.1.15. IKC-ontwikkeling bs. Bocholtz, gemeente Simpelveld

In 2022 hebben bs. Bocholtz, kindpartner Humankind en de bibliotheek gewerkt aan een koersdocument voor doorontwikkeling van de brede school naar IKC. Eind 2022 is het koersdocument in bestuurlijk overleg tussen MOVARE en gemeente Simpelveld besproken. Alle betrokken partijen gaan akkoord met de inhoud van het koersplan. In 2023 heeft MOVARE de intentieovereenkomst met gemeente, kinderopvang en bibliotheek gesloten en is er gestart met het opstellen van het programma van eisen als onderdeel van de businesscase.

2.3.1.16. Optimalisatie huisvesting bs. Op gen Hei, gemeente Landgraaf

Het initiatief om te komen tot een (kind) ontwikkelcentrum is in het voorjaar van 2022 ontstaan. In eerste instantie ingegeven vanuit een ruimtetekort van de basisschool als gevolg van voortdurende leerlingengroei en de constatering dat de huidige schoolinrichting functioneel niet meer voldoet en niet aansluit op de onderwijskundige visie. Ook is er een onderhoudsbehoefte waar MOVARE samen met de gemeente op een duurzame manier in wil gaan voorzien. Bovenstaande aandachtspunten zijn in het bestuurlijk overleg tussen gemeente en MOVARE gedeeld. MOVARE heeft vervolgens het initiatief genomen om een integraal onderzoek te starten naar samenwerkingsmogelijkheden en ruimtelijke oplossingen. In 2023 zijn de

onderzoeksresultaten met de gemeente gedeeld. Besluitvorming hierover zal naar verwachting in 2024 plaatsvinden.

2.3.1.17. Centralisatie bs. De Schatgraver, gemeente Landgraaf

Begin 2022 heeft MOVARE de gemeente Landgraaf verzocht een onderzoek te starten naar de mogelijkheden tot centralisatie van bs. De Schatgraver in Landgraaf. De nieuwbouw dateert van 2015 en kampt met voortdurend ruimtetekort. De technische levensduur van de dependance, die in gebruik is genomen, is ten einde. Het onderzoek naar de mogelijkheden van centralisatie is inmiddels gestart en voor de uitkomsten is bestuurlijk draagvlak. In 2023 heeft de gemeenteraad een voorbereidingskrediet ter beschikking gesteld en is de projectvoorbereiding gestart.

2.3.1.18. Ontwikkeling kindontwikkelcentrum OBS De Harlekijn, gemeente Landgraaf

Het gebouw van OBS Harlekijn zal in 2028 de leeftijd van 40 jaar bereiken, zoals vastgelegd in het Integraal Huisvestingsplan. Vanwege het naderende jubileumjaar start MOVARE in 2026 met een businesscase om de benodigde maatregelen voor het gebouw te onderzoeken. Momenteel kampt de school met een ruimtetekort van ongeveer 200m², wat verder wordt versterkt door de deelname aan de Gezonde Basisschool van de Toekomst. In afwachting van de businesscase heeft MOVARE, in overleg met de gemeente, adviesbureau RO-groep Maastricht gevraagd om de mogelijkheden voor de transformatie van OBS Harlekijn tot een kindontwikkelcentrum te onderzoeken. Het rapport benadrukt zowel de potentie van deze ontwikkeling als de beperkingen van de huidige gebouwstructuur. In het bestuurlijk overleg is draagvlak uitgesproken voor de voorgestelde ontwikkeling, wat het belang van een zorgvuldige aanpak onderstreept. MOVARE stelt voor om de businesscase al in 2025 te starten, afwijkend van het IHP, gevolgd door planvoorbereiding in 2025-2026 en nieuwbouw in 2027. Ingebruikname is voorzien in 2028.

2.3.1.19. Duurzaamheid

Scholen hebben in veel opzichten een voorbeeldrol, ook in de wijze waarop wordt omgegaan met duurzame en schaarse materialen. Bij nieuwbouw en renovatie gaat dit vaak om het gebruik van duurzame bouwmaterialen; na realisatie betreft het een duurzame exploitatie. Een duurzaam gebouwd en ingericht schoolgebouw draagt bij aan een breder bewustzijn bij alle betrokkenen van de school. Zo moet o.a. scheiding van afval en bewust omgaan met energie ‘gewoon’ worden. In die zin is duurzaamheid niet alleen een gebouwelijk en technisch vraagstuk, maar ook een onderwijskundig en pedagogisch vraagstuk.

Duurzaamheid is een onderwerp waaraan de afdeling Facility Management al jaren veel aandacht besteedt, zowel in de bedrijfsvoering van huisvesting als van de facilitaire dienstverlening. Om duurzaamheid gestructureerd en met ambitie de komende jaren een plek te kunnen geven, is het onderdeel van het strategische beleidsplan MOVARE 2023-2027. De afdeling Facility Management neemt de gebouwelijke verduurzaming en het vergroenen van de speelplaatsen als speerpunten uit het strategisch beleid voor haar rekening.

Vooruitlopend op deze ontwikkeling zijn op het gebied van duurzaamheid in 2023 de volgende stappen gezet:

- Bij alle aanbestedingen worden de inschrijvers beoordeeld op de wijze hoe zij duurzaamheid in hun producten en productieproces hebben geborgd;
- In 2023 werden de wettelijk vereiste energiebesparingsmogelijkheden gerapporteerd en ingediend bij de Regionale Omgevingsdienst. Om te voldoen aan de wettelijke vereisten,

moet MOVARE bij 15 scholen aanpassingen doen. Deze aanpassingen zijn divers en variëren van het installeren van energiebewakingssystemen tot het implementeren van hybride verwarmingssystemen.

- In alle bouwprojecten worden zo veel mogelijk duurzame en energiezuinige alternatieven toegepast.

In de IHP-trajecten is het item duurzaamheid geborgd en zijn ambities opgenomen om duurzame gebouwen te realiseren.

2.3.1.20. Inkoop- en Aanbestedingsbeleid

In de zomer van 2023 heeft MOVARE het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid, dat in 2022 is bijgewerkt en vastgesteld, gedetailleerd uitgewerkt in een inkoophandboek. Dit handboek omvat de inkoopprocedures, marktbenadering, het contracteren en contractbeheer.

2.3.1.21. Aanbestedingskalender

In voorbereiding

In het verslagjaar zijn de volgende (Europese) aanbestedingen in voorbereiding genomen:

- Onderwijs leerpakket
- Accountant
- Arbodienstverlening
- Inhuur gymdocenten
- Leerling administratiesysteem
- Gezonde Basisschool van de Toekomst
- Adviesdiensten

Afgerond

In het verslagjaar zijn de volgende (Europese) aanbestedingen afgerond en gecontracteerd:

- Bouwkundig onderhoud
- ICT-beheerpartij

2.4. Financieel beleid

2.4.1. Doelen en resultaten

Het financieel beleid van MOVARE is erop gericht om de beschikbare middelen zo maximaal mogelijk in te zetten voor goed onderwijs, waarbij verduurzaming wordt bereikt door een gezonde financiële basisstructuur als uitgangspunt te hanteren. Om het hiervoor gestelde te kunnen bereiken, anticipeert MOVARE zoveel als mogelijk proactief op (mogelijke) interne en externe ontwikkelingen. Reactief worden aanbevelingen van de accountant opgevolgd. Deze volgen onder ander uit de jaarlijkse managementletter en het zogenaamd In Control Framework (ICF) van de accountant. Het ICF toetst op basis van een of de intern geldende procedures zijn nageleefd en wat de kwaliteit van de uitvoering bij MOVARE is. Het uiteindelijke doel van het CvB van MOVARE is om vast te stellen, of MOVARE op alle onderdelen van het ICF in voldoende mate in control is. De toetsing vindt plaats op de volgende onderdelen:

- Administratieve Organisatie en Interne Beheersing
 - Organisatie
 - Processen
- Meerjarenbegroting
- Begroting
- Risicobeheersingssysteem
- Tussentijdse cijfers en prognose eindejaar
- Jaarrekening

Zie verder paragraaf 2.5.1 voor de meest actuele resultaten.

In het maximaal mogelijk inzetten van de beschikbare middelen voor goed onderwijs wordt gebruik gemaakt van managementrapportages met jaareindeprognoses. Dit is ingegeven door het streven naar een gezonde financiële huishouding, met als uitgangspunt het realiseren van een sluitende exploitatie. Binnen MOVARE is een proces ingericht, waarbij scholen aanvragen bij het CvB kunnen indienen ter ondersteuning op velerlei vlak. Deze ondersteuning kan betrekking hebben op (tijdelijke) personele uitbreidingen, inhuur externe ondersteuning en dergelijke. Alles gericht op verbetering en/of ondersteuning van het onderwijs.

2.4.2. Opstellen beleidsrijke meerjarenbegroting

In paragraaf 2.4.8 wordt dieper ingegaan op de planning- en controlecyclus (P&C-cyclus) van MOVARE. Het strategisch beleidsplan van MOVARE is onder andere het vertrekpunt voor deze P&C-cyclus. MOVARE-beleid vertaalt zich onder andere door in de schoolplannen. De financiële vertaling van de schoolplannen komt terug in de meerjarenbegrotingen. Daarmee is de meerjarenbegroting van de scholen per definitie “beleidsrijk”. Gedacht kan worden aan de inzet van onderwijsachterstandsmiddelen voor het realiseren van kleinere klassen, de inzet van onderwijsassistenten (zie paragraaf 2.2.7) of een scholingstraject.

Ter ondersteuning van het behalen van in het strategisch beleid geformuleerde doelen, zijn bovenschools eveneens middelen geoormerkt. In totaal is een budget van € 707k voor de 4-jarige beleidsperiode voorzien. Een gedeelte van de kosten wordt ten laste van een bestemde reserve passend onderwijs afgeboekt, het restant van de algemene reserve. Inzet is reeds vanaf schooljaar 2023-2024 van start gegaan.

Het voorafgaande in tabelvorm:

Budget uitvoering SBP (getallen x € 1.000)	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Totaal budget
Onderwijskwaliteit (algemene reserve)	9	11	0	0	0	20
Gelijke onderwijskansen (bestemde reserve pas ow.)	0	125	125	125	125	500
Medewerkers (algemene reserve)	23	39	8	0	0	70
Burgerschap (algemene reserve)	15	36	30	0	0	81
Duurzaamheid (algemene reserve)	15	21	0	0	0	36
	62	232	163	125	125	707

2.4.3. Toekomstige ontwikkelingen

2023 was een bewogen jaar. Allereerst is binnen MOVARE de nieuwe regelgeving over de opbouw en verwerking groot onderhoud doorgevoerd, waarbij door MOVARE is gekozen voor de systematiek van activeren en afschrijven (zie 2.4.4). Verder is per 1 januari 2023 de vereenvoudiging van de rijksbekostiging ingegaan. Dit heeft onder andere geresulteerd in het drastisch terugbrengen van het aantal variabelen waarop de bekostiging is gebaseerd.

Ondanks de hiervoor geschetste veranderingen, lijkt de rust echter nog niet terug te keren. Het onderwijs staat nog steeds voor grote uitdagingen. Gedacht kan worden aan het lerarentekort, maar ook de uitdagingen op gebied van kwaliteit en kansengelijkheid in het onderwijs. Ten aanzien van het laatste thema is in december 2022 het interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO) “koersen op kwaliteit en kansengelijkheid” gepubliceerd. Hierin geeft het IBO antwoord op de vraag hoe het Rijk kan sturen op deze thema's om het onderwijs te verbeteren. Hiertoe zijn verschillende scenario's beschreven over de rolverdeling tussen overheid en de onderwijssector. Over deze rolverdeling heeft ook de Onderwijsraad geadviseerd (“Een duidelijke positie voor schoolbesturen”, gepubliceerd in september 2023). De PO-Raad betreurt de beperkte visie op de aanpak van de problemen in de sector. Een citaat van de voorzitter van de PO-Raad: “Los van dat je onderwijskwaliteit en kansengelijkheid niet verder helpt met meer regels over bekostiging, medezeggenschap en arbeidsvoorwaardenvorming, dragen de scenario's ook niet bij aan het aanpakken van de sturingsoverload. Dit gaat schoolorganisaties en hun leerlingen niet verder helpen.” Tijdens het opstellen van het jaarverslag loopt de discussie nog volop. Dit, en de onduidelijkheid rondom de kabinetsformatie en de vorming van Onderwijsregio's, zorgt voor een stuk onzekerheid voor de nabije toekomst.

In een tijd waarin de roep om milieubewustzijn steeds luider klinkt, staat ook het onderwijs voor de taak om duurzamer te worden. Basisscholen, als belangrijke pijlers van de samenleving, spelen hierin een cruciale rol. Voor MOVARE is het nastreven van verduurzamingsdoelen een belangrijke ambitie. Echter, deze ambitie wordt gehinderd door een ernstig tekort aan financiële middelen.

MOVARE staat voor een dilemma. Aan de ene kant wil de organisatie voldoen aan de gestelde verduurzamingsdoelen, die vaak voortkomen uit internationale afspraken en nationale wetgeving. Aan de andere kant ontbreekt het schoolorganisaties aan de benodigde financiële middelen om deze doelen te realiseren. Het vormt nu al een uitdaging om op lange termijn te blijven voldoen aan wet- en regelgeving op het gebied van duurzaamheid.

De verduurzaming van basisscholen omvat een breed scala aan maatregelen. Denk hierbij aan het verbeteren van de energie-efficiëntie van gebouwen, het stimuleren van milieuvriendelijk transport voor leerlingen en personeel, en het implementeren van duurzame onderwijsprogramma's. Dit zijn stuk voor stuk investeringen die niet alleen een positieve impact hebben op het milieu, maar ook op de gezondheid en het welzijn van leerlingen en medewerkers.

Het ontbreken van financiële middelen dwingt MOVARE tot creatieve oplossingen. Samenwerkingen met lokale overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties kunnen helpen om de benodigde fondsen te vergaren. Ook het aanboren van subsidies behoort tot de mogelijkheden.

MOVARE staat voor de taak van het realiseren van verduurzaming binnen de beperkingen van hun financiële middelen. MOVARE onderkent deze verantwoordelijkheid binnen de gestelde financiële mogelijkheden en heeft deze opdracht ook vertaald in 1 van de 6 strategische thema's in het strategisch beleidsplan.

2.4.4. Investeringsbeleid

De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft na jarenlange discussie een wijziging voorgesteld in de verslaggevingsvoorschriften “groot onderhoud” voor onder andere het primair onderwijs. Schoolorganisaties hebben hierbij twee keuzemogelijkheden gekregen voor de verwerking van groot onderhoud, namelijk:

1. Activeren en jaarlijks afschrijven.
2. Het vormen van een voorziening.

MOVARE heeft voor de eerste optie gekozen; activeren en afschrijven. Een en ander betekent voor MOVARE het volgende:

- De t/m eind 2022 opgebouwde voorziening groot onderhoud is vrijgevallen ten gunste van de algemene reserve per 1 januari 2023.
- Vanaf 2023 worden uitgaven voor groot onderhoud geactiveerd; op deze uitgaven wordt met ingang van het moment van ingebruikname afgeschreven conform de vigerende afschrijvingsmethodiek die MOVARE hanteert voor materiële vaste activa.
- De afschrijvingslasten voortvloeiend uit groot onderhoud worden budgettair bepaald op basis van het jaarlijks bijgestelde MeerJaren OnderhoudsPlan (MJOP). Deze afschrijvingslasten worden bovenschools geadministreerd en op basis van solidariteit budgettair doorbelast aan scholen (dit op basis van draagkracht).

De hierboven beschreven systematiek is een belangrijke beleidswijziging op gebied van investeringen. Conform voorgaande jaren zijn schooldirecties integraal verantwoordelijk voor de schoolexploitatie en daarmee direct voor het investeringsbeleid op schoolniveau. Met name op gebied van ICT-investeringen worden scholen actief vanuit bovenschools begeleid en geadviseerd over potentiële investeringsopties.

In de onderstaande tabel een overzicht van de gerealiseerde investeringsbedragen over de afgelopen drie boekjaren, uitgesplitst per investeringscategorie. De stijging 2023 in de categorie gebouwen kan toegeschreven worden aan het activeren van kosten MJOP.

Investeringen (getallen x € 1.000)	Realisatie 2021	Realisatie 2022	Realisatie 2023
ICT	1.347	1.104	566
Inventaris	468	566	826
Motorvoertuig	-	18	-
Gebouwen	14	-	1.434
Onderwijsleerpakket (OLP)	496	941	959
Totaal	2.325	2.629	3.785

2.4.5. Treasury

MOVARE maakt, net als voorgaande jaren, gebruik van schatkistbankieren. Dit betekent dat MOVARE ondanks de mogelijkheden in het treasurystatuut, geen beleggingen of leningen heeft. Ook heeft MOVARE in 2023 geen deposito's afgesloten. Klik [hier](#) voor het Treasurystatuut.

2.4.6. Allocatie van middelen

In een door het CvB vastgesteld beleidsstuk “hoofdlijnen meerjarig financieel beleid” wordt aandacht besteed aan de allocatie van middelen. Dit stuk is in nauwe samenwerking met de medezeggenschap en directeurs tot stand gekomen.

In dit beleidsstuk wordt onder andere de bekostiging van scholen beschreven. Bij het toerekenen van bekostiging aan scholen sluit MOVARE aan bij de systematiek die OCW hanteert; t-1. Ondanks het feit dat, zij het in beperkte mate, sprake is van leerling krimp binnen het voedingsgebied van MOVARE is hier bewust voor gekozen. Werken op basis van t-1 geeft voor scholen en medewerkers meer duidelijkheid, omdat tijdig met het formatief plaatsingstraject gestart kan worden. Indien de

werkelijke leerlingaantallen sterk afwijken in het lopend schooljaar ten opzichte van t-1, is er een mogelijkheid voor zogenaamd maatwerk.

Bekostiging wordt integraal toegerekend aan scholen. Het gaat hier om de rijksbekostiging (op basis van beschikkingen), subsidies, projectgelden en dergelijke. Bovenschools worden kosten afgewikkeld die school-overstijgend zijn en de directe en indirecte personele lasten van de stafdiensten (MOVARE-bureau). Deze bovenschoolse kosten worden gedekt uit de zogenaamde school afdrachten. Doorberekening naar scholen geschiedt op basis van draagkracht, waarbij de ontvangen rijksbekostiging bepalend is. Tot slot heeft MOVARE beleidsmatig gekozen om een vast bedrag aan totale afdrachten te hanteren. Door te werken met een vast bedrag voor de afdrachten, is er geen sprake van een “vraagbegroting” waarbij de bovenschoolse kosten bepalend zijn voor de schoolafdrachten. De afdrachten zijn dus taakstellend voor het begroten van de bovenschoolse kostenplaatsen, inclusief het MOVARE-bureau.

2.4.7. Onderwijsachterstandsmiddelen

MOVARE verdeelt de onderwijsachterstandsmiddelen (OAB-middelen) over de scholen op basis van de schoolscores van het CBS.

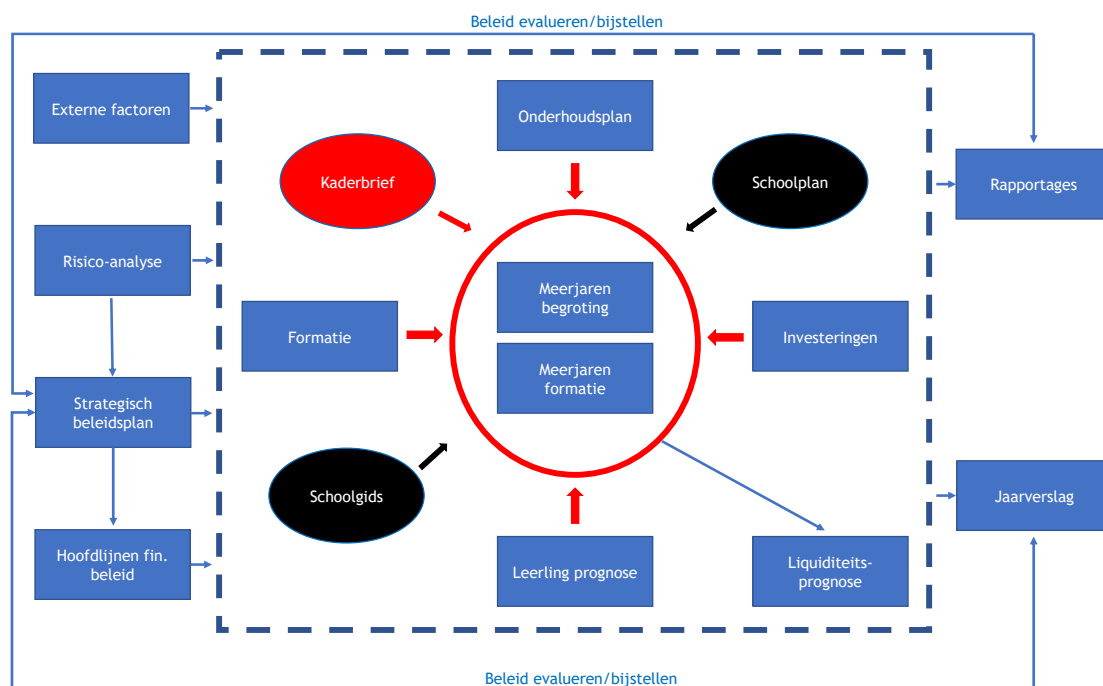
Binnen MOVARE krijgen de scholen de middelen op basis van de beschikkingen van het ministerie onder aftrek van de gemeenschappelijke kosten en de kosten van het MOVARE-bureau. Ook de OAB-middelen komen op deze manier bij de scholen terecht. Hiermee wordt de beschreven systematiek in de vorige paragraaf (allocatie van middelen) toegepast.

Het is voor een school niet te splitsen welke maatregelen worden betaald uit de OAB-middelen, welke uit de terugploegmiddelen van het samenwerkingsverband en welke uit de reguliere bekostiging. Scholen maken binnen de financiële kaders de optimale keuzes om goed onderwijs te geven naar eigen inzicht. Binnen MOVARE zien we bijvoorbeeld startklassen, schakelklassen en scholen die bewust kiezen voor kleinere groepen.

2.4.8. Planning- en controlcyclus

De planning & controlcyclus (P&C-cyclus) is de ruggengraat van het bedrijfs- en beleidsmatig handelen binnen MOVARE. Een goede P&C-cyclus ondersteunt het bestuurlijke proces op een zodanige manier, dat het bestuur, de schooldirecties en management in staat worden gesteld om alle relevante keuzes goed geïnformeerd en tijdig te kunnen maken. Verder is het van belang dat de toezichthouders in staat worden gesteld hier adequaat toezicht op uit te kunnen oefenen. Zowel de structuur van de P&C-cyclus als de P&C-documenten zelf sluiten daartoe aan op de missie, visie en vervolgens het strategisch beleid van de organisatie. Inzicht in dit P&C-proces is van belang om de samenhang der dingen te kunnen plaatsen en de beleidskeuzes die MOVARE hierin maakt te duiden.

Bovenstaande informatie is verwerkt in een schema.

Naast de hierboven opgesomde hoofdonderdelen op MOVARE-niveau, zijn voor scholen de schoolgids en het schoolplan belangrijke documenten die als input dienen voor de meerjarenbegroting (en daarvan afgeleid de meerjarenformatie). In de Wet op het Primair Onderwijs is in artikel 12 en 13 geregeld aan welke verplichtingen respectievelijk het schoolplan en schoolgids moeten voldoen. In hoofdlijnen bevat het schoolplan een beschrijving van het beleid met betrekking tot de kwaliteit van het onderwijs dat binnen de school wordt gevoerd, en omvat in elk geval het onderwijskundig beleid, het personeelsbeleid en het stelsel van kwaliteitszorg. De schoolgids bevat voor ouders, verzorgers en leerlingen informatie over de werkwijze van de school. Het is evident dat uitgangspunten die in het schoolplan en/of schoolgids geformuleerd zijn, herleidbaar zijn in de meerjarenbegroting.

De (financiële) meerjarenbegroting en het meerjaren bestuursformatieplan staan in het bovenstaande schema centraal (rood omcirkeld). Het strategisch beleidsplan van MOVARE is het vertrekpunt voor onder andere de P&C-cyclus. MOVARE heeft de operationalisering van de P&C-cyclus maximaal gedelegeerd in de organisatie. Dit gaat tot op het niveau van scholen en afdelingen van het MOVARE-bureau. Er wordt derhalve bottom-up gewerkt.

Op strategisch en tactisch niveau zijn externe factoren, de risicoanalyse, het beleidsplan en hoofdlijnen financieel beleid input bij het opstellen van begrotingen. Op operationeel niveau gaat het met name om de onderhoudsplannen (groot onderhoud), investeringen, leerling prognose en formatie die als input dienen. De kaderbrief geldt hierbij als verzameldocument waarbij alle uitgangspunten op strategisch, tactisch en operationeel niveau beschreven en samengevoegd zijn. Tot slot geeft de liquiditeitsprognose inzicht in de financiële haalbaarheid van alle voorgenomen plannen.

Lopende het boekjaar en schooljaar wordt de exploitatie getoetst. Op basis van jaareindeprognoses worden inschattingen gemaakt op de haalbaarheid van de financiële kaders die in de begroting zijn vastgesteld. Het gaat hierbij ook om de haalbaarheid van bestaande beleidsvoornemens, dan wel beleidsvoornemens op basis van voortschrijdend inzicht. Ook hier is vooralsnog het uitgangspunt “een sluitende exploitatie”.

Het jaarverslag dient als (extern) verantwoordingsdocument. Ten aanzien van de P&C-cyclus spelen de beoordelingscriteria budget- en vermogensbeheer hierbij een belangrijke rol. Gerealiseerde kengetallen worden getoetst aan de uitgangspunten die geformuleerd zijn in hoofdlijnen financieel beleid. Op basis van bevindingen kan dit tot bijstelling van beleid leiden, die zijn weerslag weer kan vinden in de nieuw op te starten P&C-cyclus. De cirkel is rond.

Het cyclisch karakter zorgt ervoor dat het financieel beleid continue getoetst wordt op gestelde doelen en behaalde resultaten. Indien daar aanleiding toe is, worden op bestuurlijk niveau interventies gepleegd.

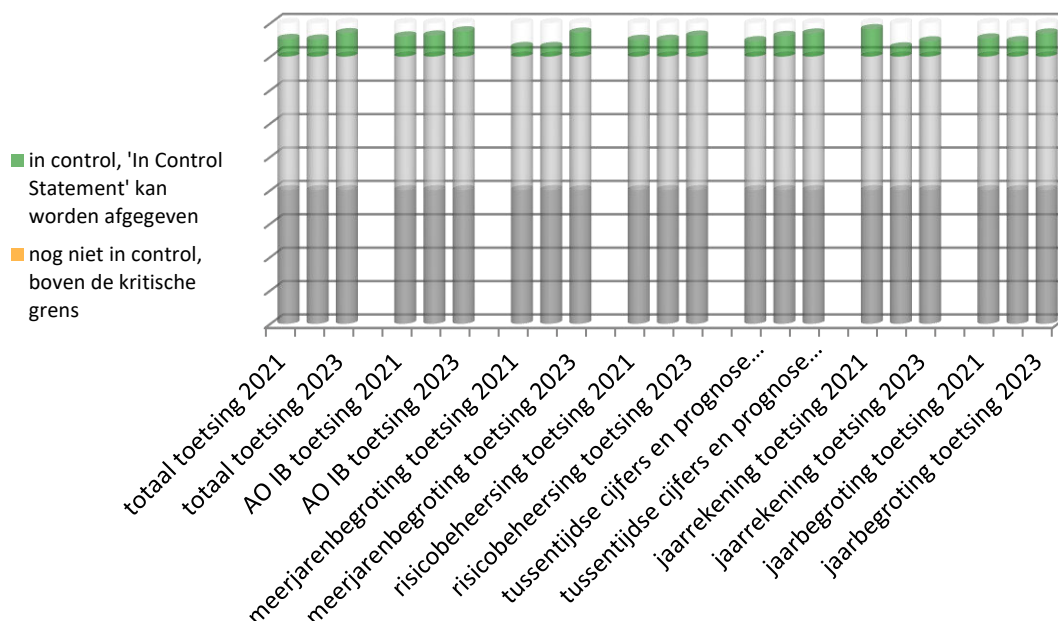
2.5. Continuïteitsparagraaf

De volgende onderdelen uit de continuïteitsparagraaf zijn opgenomen in de verantwoording op het financieel beleid:

- Prognose voor medewerkers en leerlingen in hoofdstuk 3.1
- Meerjarenbegroting in hoofdstuk 3.2
- De rapportage van het toezichthoudend orgaan is opgenomen in het verslag intern toezicht.

2.5.1 Rapportage aanwezigheid en verwerking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Risicomanagement bestaat binnen MOVARE uit twee onderdelen. Ten eerste wordt periodiek een interne evaluatie gemaakt van de risico's die de stichting loopt. Hiervoor wordt het risico-instrument van de PO-Raad gebruikt. Op basis van dit instrument brengt het MT de risico's in kaart, worden prioriteiten gesteld en acties benoemd in het jaarplan. De voortgang van het jaarplan wordt besproken tussen CvB en RvT. De meest recente risicoanalyse is in 2020 afgerond, in 2023 is dit proces opnieuw gestart. Dit zal in 2024 worden afgerond. Uit deze risicoanalyse uit 2020 blijkt dat er steeds meer risico's worden beoordeeld als adequaat afgedekt. Eind 2020 waren er drie risico's die nog niet als 'adequaat afgedekt' werden beoordeeld. De eerste betrof de beschrijving van de belangrijkste processen. Deze zijn in 2021 afgerond. Er wordt nog gewerkt aan de beheersing van de projecten. Daarnaast blijkt uit deze risicoanalyse dat het risico, dat er niet voldoende en geschikt personeel beschikbaar is, niet door MOVARE alleen kan worden opgelost. Deze risico's uit het model van de PO-Raad worden aangevuld met een risico-inventarisatie door het MT (2 keer per jaar) en een risico-inventarisatie onder de schooldirecteuren. De inventarisatie onder de schooldirecteuren heeft in 2022 voor het eerst plaatsgevonden. Deze wordt in 2024 herhaald. Daarnaast wil MOVARE de interne ondersteunende processen beheersen. Hiervoor is met de accountant het in paragraaf 2.4.1 benoemde "in control framework" bepaald. Deze bevat punten die MOVARE nodig vindt om de processen te kunnen beheersen. Jaarlijks wordt MOVARE op deze punten door de accountant geaudit. Hierover wordt gerapporteerd aan het CvB en de RvT. Ook de voortgang op de benoemde actiepunten wordt jaarlijks beoordeeld. Uit deze beoordeling van de accountant blijkt dat MOVARE in control is op het gebied van de administratieve processen.

2.5.2. Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Wat	Toelichting	Actie
Tekort aan goed personeel	Landelijke trend vanwege vergrijzing en lage uitstroom PABO.	• Samenwerking met PABO • Zij-instromers • Inzet leerkrachtondersteuners en onderwijsassistenten • Begeleiding nieuwe leerkrachten • Inzet op basisvaardigheden
Ziekteverzuim stijgt	Door stijgend ziekteverzuim zijn er te weinig vervangers.	Uit analyse blijkt dat het probleem vooral in het langdurig verzuim zit. Periodiek worden rapportages over het verzuim opgesteld en geanalyseerd. Er worden, naast trainingen voor nieuwe schooldirecteuren, ook opfrustrainingen georganiseerd voor ervaren schooldirecteuren
Werkdruk bij leerkrachten / schooldirecteuren	Het beeld is dat meer mensen overbelast zijn. Hierdoor is er een groter risico op uitval.	Toelichting: op schoolniveau wordt de inzet van de werkdrukmiddelen door het team gezamenlijk bepaald. Daarnaast wordt vitaliteitsbeleid ontwikkeld.
Wegvallen NPO middelen	NPO middelen zijn tijdelijk.	Er is geen financieel risico, maar scholen gaan het missen dat ze niet door kunnen gaan met goede initiatieven.
Tekorten in de jeugdzorg	Doordat externe hulp niet of niet tijdig beschikbaar is, wordt problematiek op de scholen niet tijdig opgelost. Dit heeft ook effect op de werkdruk voor leerkrachten.	Thuiszitters worden gemonitord op MOVARE-niveau Overleg met jeugdzorgpartners.

Leiderschap bij directeuren	Er komen veel veranderingen aan. Is er voldoende urgentie besef? Kunnen directeuren het team meenemen in deze veranderingen?	Actie: vormgeven leiderschapstraject 2023-2027 door input van het MOVARE profiel ZF 360, inzichten verbindend leiderschap en werkgroep leiderschap.
ICT/ Cybersecurity	Cybersecurity heeft te weinig aandacht.	In 2023 is er een nieuwe aanbesteding geweest voor de ICT ondersteuning. Daarbij heeft Cybersecurity meer aandacht dan in de vorige aanbesteding. De focus ligt daarbij op continuïteit en veiligheid. De implementatie heeft plaatsgevonden in najaar 2023 en voorjaar 2024 en is inmiddels afgerond.
Verduurzaming van onze gebouwen i.r.t. Gemeenten en kwaliteit verbetering	Onderzoek heeft aangetoond dat luchtkwaliteit van belang is. Daarnaast zijn er doelstellingen dat gebouwen gasloos moeten worden.	Gemeenten moeten dit bekostigen; de kans is groot dat daar geen geld voor is. Verbeteren van de luchtkwaliteit zou een kans kunnen zijn. Dit is ook een reputatie risico.

2.5.3. Informatiebeveiliging en privacy (IBP)

In 2023 is het normenkader IBP gepubliceerd voor het onderwijs. Binnen MOVARE is een werkgroep geformeerd die zich bezighoudt met de realisatie van dit normenkader. Er is een planning gemaakt die erop gericht is dat MOVARE eind 2027 aan deze normen zal voldoen.

In 2023 zijn er binnen MOVARE 10 privacy incidenten gemeld. Hiervan zijn er na interne beoordeling 6 gemeld aan de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Op deze meldingen is geen reactie van de AP ontvangen. Van de 10 gemelde incidenten betrof één melding een verkeerde instelling in ons systeem. Deze is inmiddels opgelost. Daarnaast zijn afspraken gemaakt met onze dienstverlener over het aanbrengen van aanpassingen in het systeem. Deze zullen voortaan allemaal eerst in een test omgeving gemaakt worden. De overige meldingen betroffen menselijke fouten waarbij gegevens met een verkeerde partij gedeeld waren of in één geval een papieren dossier kwijt was geraakt. In alle gevallen zijn betrokkenen door MOVARE geïnformeerd over de incidenten.

3. Verantwoording van de financiën

In dit hoofdstuk wordt de financiële staat van MOVARE toegelicht. De eerste paragraaf gaat in op ontwikkelingen in meerjarig perspectief, de tweede paragraaf geeft een analyse van de staat van baten en lasten en de balans. In de laatste paragraaf komt de financiële positie aan bod.

3.1 Ontwikkeling in meerjarig perspectief

In de onderstaande tabel zijn de leerlingaantallen opgenomen per teldatum. De aantallen 2021 zijn gebaseerd op de oktobertelling. Vanaf 2022 zijn de aantallen per 1 februari opgenomen. De aantallen van de jaren 2021 tot en met 2024 zijn de door DUO gevalideerde aantallen. Voor 2025 en 2026 zijn de inschattingen overgenomen, zoals opgenomen in de meerjarenbegroting van MOVARE. Door aanpassing van de teldatum van 1 oktober naar 1 februari stijgt het aantal bekostigde leerlingen per 1 februari 2022 en de daaropvolgende jaren ten opzichte van oktober 2021 (instroom gedurende het schooljaar is hierin verwerkt). Daar staat tegenover dat de regelgeving voor groeibekostiging vanaf boekjaar 2023 is aangepast.

De stijging van het bekostigde leerlingaantal per 1 februari 2023 wordt voor een deel veroorzaakt door de instroom gedurende 2022 van vluchtelingen (Oekraïne) en overige asielzoekers. De definitieve telling 2024 laat een leerling daling zien ten opzichte van 2023. Daarmee wordt de trend van de vroegere 1 oktober telling gecontinueerd; krimp in leerlingaantallen. Bij de telling 2022 en 2023 leek er evenwel sprake te zijn van een trendbreuk; stabilisering van de aantallen. Dit verklaart de voorzichtige (en wellicht te hoge) inschatting van de aantallen 2025 en 2026, zoals opgenomen in de meest recente meerjarenbegroting. Voor toekomstige begrotingen zal het krimp-scenario voortgezet worden.

Leerlingen	Teldatum					
	okt/21	feb/22	feb/23	feb/24	feb/25	feb/26
Aantal	11.159	11.586	11.603	11.402	11.386	11.386

In de onderstaande tabel is de ontwikkeling van gemiddelde fte's opgenomen. Om de aantallen onderling te kunnen vergelijken, is bij de rubricering rekening gehouden met eerdere jaargangen. De legenda:

Bestuur / management	CvB, directie scholen en locatieleiders.
Onderwijzend personeel	Onderwijzend personeel, onderwijs- en klassenassistenten, intern begeleiders en zij-instromers.
Ondersteunend personeel	Medewerkers MOVARE-bureau, ondersteunend personeel scholen en kweekvijverkandidaten.

Fte's	Realisatie	Realisatie	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Bestuur / management	49	45	49	49	48	48
Onderwijzend personeel	795	796	794	771	725	707
Ondersteunend personeel	77	76	81	72	70	69
Totaal	921	917	924	892	843	824

De begrote daling van het onderwijzend personeel kan met name toegerekend worden aan het aflopen van de bestedingstermijn NPO per juli 2025, de leerling daling van de februari telling 2024 en tot slot een inhaalslag van de te hoog begrote leerlingaantallen februari 2023 ten opzichte van de definitief vastgestelde telgegevens door DUO.

3.2 Staat van baten en lasten en balans

Staat van baten en lasten

Staat van baten en lasten (getallen x € 1.000)	Realisatie 2022	Begroting 2023	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Verskil 2023 t.o.v. begroting	Verskil 2023 t.o.v. vorig jaar
BATEN								
Rijksbijdragen	93.681	92.993	98.118	95.769	93.124	92.310	5.125	4.437
Overige overheidsbijdragen en subsidies	1.270	206	2.104	1.423	1.366	1.285	1.898	834
Werk in opdracht van derden	-	-	-	-	-	-	-	-
Overige baten	1.591	1.207	2.295	1.527	1.523	1.524	1.088	704
TOTAAL BATEN	96.542	94.406	102.517	98.719	96.013	95.119	8.111	5.975
LASTEN								
Personeel	80.619	80.545	87.754	86.227	82.162	80.672	7.209	7.135
Afschrijvingen	1.676	1.818	1.815	2.080	2.004	2.018	-3	139
Huisvesting	5.856	5.188	5.201	5.844	5.736	5.607	13	-655
Overige lasten	6.229	8.083	7.391	7.941	7.295	6.943	-692	1.162
TOTAAL LASTEN	94.380	95.634	102.161	102.092	97.197	95.240	6.527	7.781
SALDO								
Saldo baten en lasten	2.162	-1.228	356	-3.373	-1.184	-121	1.584	-1.806
Saldo financiële baten en lasten	61	187	733	587	586	586	546	672
Saldo buitengewone baten en lasten	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL RESULTAAT	2.223	-1.041	1.089	-2.786	-598	465	2.130	-1.134

Toelichting belangrijkste verschillen resultaat verslagjaar en begroting 2023

Algemeen

De begrote cijfers 2023 zijn samengesteld uit de schooljaarbegroting 2022-2023 en 2023-2024. De personele lasten zijn voor 2023 aangepast op basis van de actuele cao-gegevens. De schooljaar begrotingen gelden binnen MOVARE als werkbegroting ten behoeve van de interne verantwoording. Ten behoeve van de externe verantwoording worden de schooljaar begrotingen samengevoegd tot kalenderjaren.

In september 2023 is bekend gemaakt dat er een onderhandelaarsakkoord is gesloten voor een nieuwe cao. De lonen primair onderwijs zijn met 10% gestegen per 1 juli 2023. Dit zorgt voor het belangrijkste verschil tussen de baten en lasten van de begroting en realisatie.

Rijksbijdragen en overige overheidsbijdragen en subsidies

Begin oktober 2023 is de definitieve regeling bekostiging 2023 gepubliceerd. In deze regeling is de loonbijstelling 2023, de indexatie van het loongevoelig deel van de bekostiging, verwerkt. Dat is de belangrijkste aanpassing ten opzichte van de eerste regeling bekostiging 2023. In die regeling was al de prijsbijstelling 2023 (indexatie prijsgevoelig deel van de bekostiging) verwerkt. Ten opzichte van de eerste (voorlopige) regeling bekostiging 2023, zijn de definitieve bekostigingsbedragen voor 2023 gestegen met 5% (€ 4.511k).

De aanvullende bekostiging voor de 1^e opvang van asielzoekers en overige vreemdelingen, waaronder Oekraïense vluchtelingen, is hoger dan begroot door de toename van het aantal leerlingen (€ 846k). De regeling arbeidsmarkttoelage voor leraren op scholen waar maatschappelijke problematiek samenkomt, is verlengd tot en met december 2023. In de begroting is rekening gehouden met de oorspronkelijk geplande looptijd tot en met juli 2023 (resulteert in € 347k hogere baten).

De subsidie basisvaardigheden is in mei 2023 toegekend voor een aantal scholen. In de begroting waren deze middelen uiteraard niet voorzien. De gemaakte kosten zijn budgetneutraal verwerkt (matching met € 541k).

Daarnaast zijn er hogere inkomsten vanuit projecten die vanuit de gemeente(n) of Provincie worden gesubsidieerd zoals de Gezonde Basisschool voor de Toekomst (GBT), het project Heerlen-Noord en het Doelgroepen-arrangement (totaal € 778k meer baten).

Overige baten

In 2023 zijn meer projectgelden ontvangen dan verwacht (€ 822k), ook meerjaarlijks, waaronder de nieuwe subsidie Jeugdeducatiefonds (€ 284k). Niet subsidiabele baten (€ 236k) zijn niet begroot net als de bestedingen daarvan. Het betreft hier bijvoorbeeld bijdragen van ouders aan schoolkampen en dergelijke.

Voor de contractactiviteiten (opbrengsten verhuur en detacheringen) verwacht MOVARE een vrij stabiel beeld naar de toekomst toe. In de meerjarenbegroting 2024-2026 zijn deze ingeschat op respectievelijk € 427k en € 241k.

Financiële baten

De hogere rentebaten op rekening-courant schatkistbankieren ten opzichte van 2022 worden veroorzaakt door de hogere rentetarieven en de hogere stand van de liquide middelen. Dit laatste ten gevolge van onder andere ontvangen projectgelden en een gedeeltelijke onderbesteding daarvan.

Personeel

De nieuwe cao 2023 heeft een grote impact gehad op de loonkosten, daarnaast is de formatie 19 fte hoger uitgevallen dan begroot. De financiële impact hiervan is in totaal € 3.852k.

De lasten personeel niet in loondienst zijn € 2.987k hoger dan begroot. In 2023 is een deel van de te bestede NPO-middelen begroot als 'overige lasten'. De overschrijding moet daarom in relatie worden gezien met de onderbesteding van de overige lasten. Daarnaast is er een overschrijding van de reguliere inhuur van onderwijspersoneel, niet zijnde NPO.

De overige personele lasten zijn € 370k hoger dan begroot en wordt grotendeels veroorzaakt door de inzet van externe adviseurs. Het betreft hier met name inhuur op onderwijskundig gebied.

Overige lasten

De uitgaven overige projecten laat een onderbesteding zien (€ -1.874k). In de schoolbegrotingen zijn kosten opgenomen ter dekking van diverse overheidsbijdragen echter de realisatie is verdeeld over onder andere de rubriek personeel. Er is derhalve sprake van een verschuiving in rubrieken tussen begroting en realisatie.

Opvallende posten in de rubriek overige lasten zijn overbestedingen van OLP dagelijks (€ 445k), licenties (€ 225k) en bestedingen niet-subsidiabel (€ 217k).

Toelichting belangrijkste verschillen resultaat realisatie 2022 en realisatie 2023

De uitvoering van NPO heeft in 2023 een beperkte invloed (€ 54k) gehad op het resultaat terwijl in 2022 € 3.266k is toegevoegd aan de bestemmingsreserve. Dotatie onderhoudsvoorziening was in 2022 nog € 1.100k en in 2023 nihil vanwege de stelselwijziging. De rentebaten in 2023 waren k€ 674 hoger dan in 2022.

In 2022 is vooruitlopend op de dekking van de pensioenlasten in 2023 bekostiging ontvangen van ca. € 750k.

Toekomstige ontwikkelingen

De bekostiging NPO is gestopt per augustus 2023. In de jaarrekening 2023 is de stand van de bestemde reserve NPO bepaald en daarmee de bestedingsruimte van de individuele scholen voor de komende jaren (€ 6.050k). In de begroting is rekening gehouden met door scholen opgestelde plannen. Resterende middelen kunnen tot en met juli 2025 worden ingezet.

In totaal hebben 16 scholen een subsidiebedrag verbetering basisvaardigheden van gezamenlijk € 4.221k ontvangen. In de begroting zijn de volgende uitgaven voorzien (in 2023 zijn ook al kosten op de subsidie geboekt):

Kalenderjaar 2024 => € 2.102k

Kalenderjaar 2025 => € 1.206k

De 3e tranche subsidiebedrag verbetering basisvaardigheden wordt in 2024 door diverse scholen aangevraagd, net als de subsidie brugfunctionaris.

Balans in meerjarig perspectief

Balans (getallen x € 1.000)	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
VASTE ACTIVA					
Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-
Materiële vaste activa	8.097	9.777	13.404	13.810	13.548
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-
TOTAAL VASTE ACTIVA	8.097	9.777	13.404	13.810	13.548
VLOTTENDE ACTIVA					
Voorraden	-	-	-	-	-
Vorderingen	6.020	5.633	8.236	8.236	8.235
Kortlopende effecten	-	-	-	-	-
Liquide middelen	19.794	22.952	16.873	16.172	17.227
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	25.814	28.585	25.109	24.408	25.462
TOTAAL ACTIVA	33.911	38.362	38.513	38.218	39.010

EIGEN VERMOGEN					
Algemene reserves	9.110	14.371	14.672	15.305	16.007
Bestemmingsreserve publiek	6.723	6.718	3.546	2.315	2.077
Bestemmingsreserve privaat	126	113	126	126	126
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	15.959	21.202	18.344	17.746	18.210
VOORZIENINGEN	6.075	1.824	2.080	2.383	2.711
LANGLOPENDE SCHULDEN	-	-	-	-	-
KORTLOPENDE SCHULDEN	11.877	15.336	18.089	18.089	18.089
TOTAAL PASSIVA	33.911	38.362	38.513	38.218	39.010

In de balans 2023 is de stelselwijziging van de voorziening groot onderhoud verwerkt. De vrijval van de voorziening groot onderhoud in boekjaar 2023 is toegevoegd aan de algemene reserve (€ 4.154k). Het verschil in liquide middelen en de kortlopende schulden ten opzichte van 2022 wordt veroorzaakt door de inkomsten voor de subsidie basisvaardigheden en de nog niet bestede NPO-middelen. De besteding hiervan is verwerkt in de begrotingen 2024 en 2025.

De bestemmingsreserve publiek bestaat voor € 6.050k uit NPO-middelen. Van deze middelen is nog een bedrag van € 4.557k vrij inzetbaar. Van dit bedrag dienen scholen nog een kleine € 580k aan bestedingsdoelen te koppelen (zijn nog niet meerjarig begroot). Een bedrag van € 1.493k is bestemd als reserve om vanaf 2024 de toekomstige, aan NPO gerelateerde afschrijvingslasten, af te dekken.

In het verleden werden de investeringen in met name ICT (te) voorzichtig begroot. Dit resulteerde in een dalende tendens naar het einde van de begrotingsperiode toe. In de afgelopen begrotingsronde is ICT-Bedrijfsvoering met scholen in gesprek gegaan over de aanwezige ICT-infrastructuur, wensen en plannen. Dit is vervolgens vertaald in een meerjaren investeringsplan. Het resultaat is een consistent investeringsniveau voor ICT. Het relatief hoog investeringsbedrag inventaris en apparatuur kan met name toegeschreven worden aan aanschaf meubilair. In de volgende tabel is een meerjarig overzicht opgenomen.

Investerings Bedragen x € 1.000	Aanschafw. 2024	Aanschafw. 2025	Aanschafw. 2026	Aanschafw. 2027
Gebouwen en terreinen	3.264	1.559	769	1.290
Leermiddelen	366	113	100	67
ICT	827	596	723	697
Inventaris en apparatuur	1.231	142	164	50
Overig	18	0	0	0
Totaal	5.706	2.410	1.756	2.104

3.3 Financiële positie

Kengetallen

Een nadere definiëring van de kengetallen:

Liquiditeit (current ratio)

Eenheid: Ratio

Beschrijving: Dit kengetal geeft aan in hoeverre MOVARE in staat is om op korte termijn aan haar financiële verplichtingen te kunnen voldoen (betaling van alle kortlopende schulden). Bij een liquiditeit lager dan 1,0 wordt een schoolbestuur geadviseerd scherper te kijken naar de liquiditeitsbegroting. De onderliggende formule is de *vlootende activa / kortlopende schulden*.

Ondergrens: 0,75

Solvabiliteit II

Eenheid: Percentage

Beschrijving: Dit kengetal geeft de verhouding aan tussen eigen en vreemd vermogen en verschaft daarmee inzicht in:

- De mate waarin de bezittingen (op de activazijde van de balans) zijn gefinancierd met eigen vermogen (incl. voorzieningen).
- De mate waarin MOVARE in staat is om op de langere termijn aan haar financiële verplichtingen te kunnen voldoen.

De onderliggende formule is $((\text{eigen vermogen} + \text{voorzieningen}) / \text{balanstotaal}) \times 100$.

Ondergrens: 30%

Rentabiliteit

Eenheid: Percentage

Beschrijving: Dit kengetal geeft aan wat het resultaat is in vergelijking met de totale baten (incl. financiële baten). De onderliggende formule is $(\text{resultaat} / \text{totale baten}) \times 100$.

Ondergrens: -/- 10% (afhankelijk van de reservepositie van het schoolbestuur).

Weerstandsvermogen

Eenheid: Percentage

Beschrijving: Dit kengetal kan gebruikt worden als maatstaf voor de vermogenspositie van MOVARE. De inspectie hanteert in het kader van het continuïteitstoezicht een ondergrens bij dit kengetal van 5%. De onderliggende formule is $(\text{eigen vermogen} / \text{totale baten (incl. financiële baten)}) \times 100$.

Ondergrens: 5%

Kengetallen	Realisatie	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Signalering
	2022	2023	2024	2025	2026	
Liquiditeit (current ratio)	2,17	1,86	1,39	1,35	1,41	Ondergrens 0,75.
Solvabiliteit II	65,0%	60,0%	53,0%	52,7%	53,6%	Ondergrens 30%.
Rentabiliteit	2,3%	1,1%	-2,8%	-0,6%	0,5%	Ondergrens +/- 10%.
Weerstandvermogen	16,5%	20,5%	18,5%	18,4%	19,0%	Ondergrens 5%.

Reservepositie (o.b.v. signaleringswaarde OCW)

OCW ontwikkelde een rekenmethodiek om te bepalen wat een redelijk (publiek) eigen vermogen is om aan te houden. Daarmee ontstaat voor MOVARE een eigen signaleringswaarde voor mogelijk bovenmatig eigen vermogen. Middels een rekentool van OCW kan deze berekend worden. De bovengrens voor de signaleringswaarde bedraagt "> nul".

De signaleringswaarde 2023 bedraagt 1,46 voor MOVARE, tegenover 1,23 in 2022. De waarde van 2023 komt overeen met een mogelijk bovenmatig eigen vermogen van € 6.629k. Zoals eerder toegelicht is de bestemde reserve NPO (€ 6.050) en de overheveling van de voorziening groot onderhoud (€ 4.154k) hier debet aan. Bij besteding van de NPO-reserve is het bovenmatig vermogen afgebouwd.

Er is MOVARE veel aan gelegen om de reservepositie geleidelijk en verantwoord af te bouwen. Dit blijft continue onderwerp van gesprek tussen RvT en CvB.

4. Verslag intern toezicht

4.1 Samenstelling intern toezicht

J. (Hans) Vossen

functie: lid tot 1-5-2023/voorzitter vanaf 1-5-2023
 commissies: Werkgeverszaken, Audit & Control (tot 1-5-2023) en Onderwijs (vanaf 1-5-2023)
 beroep: toezichthouder
 relevante nevenfuncties: - lid Raad van Toezicht Veluwe Onderwijsgroep
 - lid Raad van Commissarissen en Adviseur Brightlands Venture Partners
 tweede benoeming: 2022

P.E.L. (Patrick) Tummers

functie: waarnemend voorzitter tot 1-5-2023/vice-voorzitter vanaf 1-5-2023
 commissies: Werkgeverszaken en Audit & Control (vanaf 1-5-2023)
 beroep: lid college van bestuur ROC Gilde Opleidingen
 relevante nevenfuncties: als bestuurslid van Gilde Opleidingen onder meer (onbezoldigd):
 - voorzitter Coöperatie Loopbaan en Ontwikkeling (LEO) U.A.
 - lid Sectorkamer Zorg, Welzijn en Sport (ZWS) bij de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB)
 - lid Kerngroep Zorg, Welzijn en Sport (ZWS) bij MBO-raad
 - lid Themateteam van Topsector Life Sciences & Health
 tweede benoeming: 2024

M. (Monique) Kuik

functie: lid
 commissie: Onderwijs
 beroep: directeur dienstverlening DOCK
 relevante nevenfuncties: -
 eerste benoeming: 2022

L.H.J. (Lars) Valkenberg

functie: lid
 commissie: Audit & Control
 beroep: manager bedrijfsvoering bij L'Ortye Transport en Milieu
 relevante nevenfuncties: -
 tweede benoeming: 2022

M.A.H. (Mirjam) Clermonts-Aretz,

functie: lid vanaf 1-10-2023
 commissie: Onderwijs
 beroep: burgemeester van de gemeente Meerssen
 relevante nevenfuncties: - voorzitter GGD Zuid-Limburg
 - lid Raad van Commissarissen Waterleiding Maatschappij Limburg
 eerste benoeming: 2023

Per 1 mei 2023 is Hans Vossen benoemd tot voorzitter. Hij volgt Patrick Tummers op, die waarnemend voorzitter was.

Mirjam Clermonts-Aretz is per 1 oktober 2023 benoemd als lid van de Raad van Toezicht, waarmee is voorzien in de ontstane vacature en de RvT weer 5 leden heeft. Het is fijn dat MOVARE gebruik mag maken van haar ervaring en kennis op het gebied van onderwijs, sociaal domein en de regio. Volgens het rooster van aftreden was Patrick Tummers per 1 januari 2024 aftredend. In de vergadering van 12 december is hij herbenoemd voor een tweede termijn van 4 jaar. Klik [hier](#) voor het rooster van aftreden.

Vergoedingsregeling

In december 2021 heeft de Raad van Toezicht besloten de uit 2016 daterende vergoedingsregeling niet te indexeren en ongewijzigd te laten. Begin 2023 heeft de RvT opnieuw op basis van benchmark de hoogte van de vergoeding geëvalueerd en naar boven bijgesteld. Naar aanleiding hiervan is 17 april 2023 besloten de RvT-vergoeding per kalenderjaar (procentueel) te koppelen aan de maximum norm Wet normering topinkomens (WNT), rekening houdend met de voor MOVARE geldende complexiteitspunten (categorie F). Met ingang van 1-1-2023 worden de volgende percentages gehanteerd:

- RvT-voorzitter: 6,0% (2023: (€ 12.120,00 bruto)
- RvT-leden: 4,0% (2023: (€ 8.080,00 bruto)

Het individuele toepasselijke WNT-bezoldigingsmaximum is voor 2023: RvT-voorzitter 15% (max. €30.300) en RvT-leden 10% (max. €20.200). Daarnaast voorziet de regeling erin dat de leden en de voorzitter onkosten (waaronder reiskosten) kunnen declareren.

Toewijzing accountant

De RvT heeft in 2021 in overeenstemming met vigerende wet- en regelgeving en op basis van een deugdelijk gemotiveerd advies besloten de lopende overeenkomst per 1 augustus 2021 te continueren voor 3 jaar. Dit betekent dat in 2024 opnieuw een toewijzing van een accountant moet plaatsvinden door de RvT.

4.2 Hoe het toezicht is vormgegeven

Het CvB legt verantwoording af aan zijn toezichthouders, waaronder de RvT als interne toezichthouder. De RvT heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het College van Bestuur en op de algemene gang van zaken binnen MOVARE en bewaakt de doelstellingen en de grondslagen van de stichting. De Raad vult het toezicht in vanuit de volgende rollen: de statutaire rol, inclusief het werkgeverschap van het College, de advies- en klankbordrol en als derde de waarborgfunctie, vooral ook op het gebied van rechtmatigheid en doelmatigheid. De Raad hanteert bij de werkzaamheden een Toetsingskader en onderschrijft de branchecode goed bestuur PO.

De Raad van Toezicht komt bijeen in gezamenlijke vergaderingen met het CvB, die zich kenmerken door een open en inhoudelijke dialoog, waarbij de realisatie van de strategische doelstellingen en het gevoerde beleid van MOVARE centraal staan. De gezamenlijke vergadering wordt steeds voorafgegaan door een intern vooroverleg van de Raad.

Periodiek spraken de voorzitter van de RvT en leden van het CvB met elkaar over algemene beleidsaangelegenheden en actuele ontwikkelingen. In deze overleggen komen regelmatig onderwerpen aan de orde die te maken hebben met het naleven van wettelijke verplichtingen en de code goed bestuur en worden de RvT-vergaderingen voorbereid.

Einde verslagjaar heeft de Raad van Toezicht een zelfevaluatie gehouden, welke op 12 december is besproken. Bij de zelfevaluatie zijn onder meer de code goed bestuur en de code goed toezicht betrokken. Ook het College van Bestuur heeft input geleverd voor de zelfevaluatie. Samengevat:

- positief/voldoende ontwikkeld: toezicht op financiën en kwaliteit, instellen van commissie Onderwijs, adviesrol in relatie met CvB, vervullen werkgeversrol, de RvT-agenda bevat de relevante onderwerpen en de RvT is voldoende divers samengesteld.
- aandachtspunten/ontwikkelpunten: definiëren maatschappelijke meerwaarde, stakeholders/netwerk onderzoeken en definiëren, actualiseren toezichtvisie en toezichtkader, opstellen opleidingsplan en (team)samenwerking RvT (redelijk nieuwe samenstelling).

Daarnaast heeft bij het invullen van de RvT-vacature een evaluatie plaats gevonden: hoe is de RvT samengesteld en welk complementair profiel is nodig ter versterking?

Klik [hier](#) voor de huidige 'Visie op toezicht en intern toezichtkader MOVARE'.

Twee keer per jaar (2023: 13 juni en 12 december) voert de Commissie Werkgeverschap functionerings- en ontwikkelgesprekken met de leden van het College van Bestuur gezamenlijk. Het betreft de ontwikkeling en resultaten van MOVARE als organisatie en van de beide bestuurders persoonlijk.

Daarbij wordt onder meer gebruik gemaakt van resultaten van het gehouden medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) en/of een 360-graden feedback.

De commissieleden voeren de gesprekken, na voorafgaande raadpleging van de overige RvT-leden en medewerkers van de organisatie.

Ultimo verslagjaar heeft de Commissie Werkgeverschap nog een apart gesprek gevoerd met het per 1 maart 2023 benoemde CvB-lid Maurice Bejas. Vervolgens heeft de RvT unaniem besloten diens arbeidsovereenkomst per 1 maart 2024 te verlengen voor de duur van 3 jaar.

De RvT en het CvB vergaderden in 2023 zes maal in gezamenlijkheid, te weten op 14 maart (o.a. Strategische beleidsplan 2023-2027 en n.a.v. eindgesprek bestuursgericht inspectieonderzoek), 17 april (o.a. presentatie Rapport vierjaarlijks onderzoek bestuur en scholen MOVARE, strategisch beleidsplan 2023-2027, bezoldiging RvT-leden en benoeming RvT-voorzitter), 13 juni (o.a. resultaten medewerkersonderzoek 2023), 10 oktober (o.a. Herstelopdracht Burgerschapsonderwijs als onderdeel van de rapportage van het door de Onderwijsinspectie gehouden vierjaarlijks onderzoek bestuur en scholen) en 12 december (o.a. Nationaal Programma Onderwijs, Bestuursrapportage Onderwijskwaliteit en Strategisch Personeelsplan).

Aan de vergaderingen nemen deel de RvT-leden, de CvB-leden, de bestuurssecretaris en de concerncontroller; op uitnodiging medewerkers in verband met de behandeling van een thema.

Naast de formele verantwoordelijkheid van de RvT, adviseert (klankbordfunctie) en ondersteunt de RvT het CvB op het gebied van beleidsvraagstukken. Deze staan dan als discussiepunten op de agenda van de RvT-vergadering of bijeenkomsten van de Commissie Audit & Control. De vraagstukken komen ook aan de orde in het overleg tussen RvT-voorzitter en CvB.

Begin 2023 heeft de RvT deelgenomen aan het vierjaarlijks inspectieonderzoek bestuur en scholen MOVARE.

De RvT heeft in het verslagjaar een Commissie Onderwijs ingesteld, die een eerste keer bij elkaar is geweest en van gedachten heeft gewisseld over de rolverdeling RvT, commissie en CvB ten aanzien van het houden van toezicht op de visie op onderwijskwaliteit.

MOVARE heeft een concerncontroller die een onafhankelijke positie heeft bij het ondersteunen van de Raad van Toezicht bij de verwezenlijking van zijn intern toezichtkader.

Tevens ontvangt de Commissie Audit & Control periodiek een managementrapportage over de maand ervoor. De commissie kan -bijgestaan door genoemde concerncontroller- op deze wijze toezien op de rechtmatige en doelmatige besteding van middelen en hierover de RvT informeren. In de gesprekken wordt er regelmatig gesproken over de doelmatigheid in relatie tot de brede onderwijskwaliteit.

Op de navolgende RvT-vergaderingen zijn onder andere de volgende besluiten genomen:

- 14-03-2023 goedkeuring meerjarenbegroting 2023 t/m 2026;
- 17-04-2023 goedkeuring wijzigingen meerjarenbegroting 2023 t/m 2026,
vaststellen gewijzigde bezoldiging RvT-leden, benoemen RvT-voorzitter;
- 13-06-2023 goedkeuring jaarverslag 2022.

Direct aansluitend aan elke RvT-vergadering wordt de desbetreffende vergadering kort geëvalueerd en worden eventuele aandachtspunten vastgelegd.

Overeenkomstig de bepaling in de Wet medezeggenschap scholen (Wms) heeft een delegatie van de RvT twee keer per jaar gesproken met een delegatie van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR): op 24 mei en 14 november. Hierbij heeft de RvT zich onder meer kunnen vergewissen van de wijze waarop de medezeggenschap in relatie tot het College van Bestuur functioneert.

Om voeling te hebben en houden met de praktijk heeft de RvT in het verslagjaar bezoeken gebracht aan de volgende scholen: SBO De Boemerang in Brunssum, (V)SO St. Jan Baptist in Kerkrade, OBS De Droomboom in Heerlen, basisschool Titus Brandsma in Brunssum, basisschool Frans Postma in Heerlen. Er wordt tijdens de schoolbezoeken gesproken met directie en medewerkers. Gezien de goede opgedane ervaringen is het aantal schoolbezoeken van 2 per jaar verhoogd naar 3 per jaar. Gegeven het aantal scholen is tevens afgesproken de RvT op te splitsen en elk deel een school te laten bezoeken, waardoor steeds tegelijkertijd 2 scholen worden bezocht.

4.3 Toelichting op gegeven adviezen

Risico analyse

De RvT acht het van belang kennis te nemen van de risico analyse. Begin verslagjaar heeft het CvB de risicoanalyse aangereikt en toegelicht. Voortaan wordt de RvT 1 keer per jaar betrokken bij de risico analyse.

Strategisch Beleidsplan 2023-2027

Mede gezien de bespreking van de inhoud van het Rapport vierjaarlijks onderzoek bestuur en scholen MOVARE wenste de RvT, mede naar aanleiding van het bestuursgericht inspectierapport, enkele aanpassingen in het Strategisch Beleidsplan 2023-2027:

- onderdelen ‘spitser’ formuleren;
- nadrukkelijker balans tussen de uitvoering van de doelen door scholen en uitvoering door CvB/bestuursbureau;
- een financiële toelichting.

Het CvB heeft het Strategisch Beleidsplan (SBP) 2023-2027 conform aangepast. De evaluatie van het SBP wordt twee keer per jaar besproken met de RvT.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Mede naar aanleiding van periodieke presentaties over de stand van zaken van het NPO wenst de RvT graag na de beëindiging van het NPO-traject een afrondend document te ontvangen. Tevens adviseert de RvT daarbij het NPO-traject te verbinden aan ‘duurzaam veranderen’.

Strategisch personeelsplan 2023-2027

Na bespreking van de opzet van het strategisch personeelsplan adviseert de RvT inzichtelijk te maken wanneer het CvB tevreden is en toe te voegen de ambities met betrekking de doelen die het wil bereiken (leerkrachten tekort, ziekteverzuim, etc).

Het CvB neemt een en ander mee in de strategische personeelsplanning.

Vermogenspositie

De commissie Audit & Control heeft geadviseerd bij een exploitatieoverschot aan te geven hoe dit zal worden aangewend. Het CvB heeft aangegeven dit aan te wenden voor beleidsruimte voor het strategisch beleidsplan.

De commissie acht het raadzaam jaarlijks opnieuw te bezien of het zinvol is een benchmark uit te voeren. Het CvB volgt intern de ontwikkeling van de overheadkosten.

Ondertekening door toezichthouder d.d. 18 juni 2024,

*Hans Vossen,
voorzitter Raad van Toezicht*

Bijlage: Relevante beleidsstukken en websites

[Strategisch beleidsplan 2023-2024](#)

[Jaarverslag GMR 2022-2023](#)

[Klachtenbeleid](#)

[Managementstatuut](#)

[Kwaliteitsbeleid](#)

[Inspectierapport](#)

[Treasurystatuut](#)

JAARREKENING

Financiële positie

Voor de analyse van de financiële positie dient de volgende opstelling, die is gebaseerd op de gegevens uit de onderstaande balansen.

	31-12 2023		31-12 2022	
	x € 1.000	%	x € 1.000	%
Activa				
Materiële vaste activa	9.777	25%	8.097	26%
Financiële vaste activa	0	0%	0	0%
Vorderingen	5.633	15%	6.020	21%
Liquide middelen	22.952	60%	19.794	53%
	38.362	100%	33.911	100%
Passiva				
Eigen vermogen	21.202	55%	15.959	51%
Voorzieningen	1.824	5%	6.075	17%
Kortlopende schulden	15.336	40%	11.877	32%
	38.362	100%	33.911	100%

Resultaat

Het resultaat over 2023 bedraagt € 1.088.756 tegenover € 2.222.767 in 2022
 De totstandkoming van de resultaten is in de onderstaande tabel weergegeven.

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	x € 1.000	x € 1.000	x € 1.000
Baten			
(Rijks)bijdragen OCW	98.118	92.993	93.681
Overige overheidsbijdragen	2.104	206	1.270
Overige baten	2.295	1.207	1.591
Totaal baten	102.517	94.406	96.542
Lasten			
Personele lasten	87.754	80.545	80.619
Afschrijvingen	1.815	1.818	1.676
Overige lasten	12.592	13.271	12.085
Totaal lasten	102.161	95.634	94.380
Saldo baten en lasten	356	-1.227	2.162
Financiële baten en lasten			
Saldo financiële baten en lasten	733	187	61
Resultaat baten en lasten	1.089	-1.041	2.223

Kengetallen

Met de kengetallen kan de financiële situatie van de stichting worden beoordeeld en gemeten. De kengetallen geven de situatie op 31 december weer. Er is sprake van een momentopname.

	2023	2022
Liquiditeit (vlottende activa / kortlopende schulden)	1,86	2,17
Solvabiliteit 2 (eigen vermogen (incl. voorzieningen) / totaal passiva)	0,60	0,65
Rentabiliteit (saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten)	0,01	0,02
Weerstandvermogen (eigen vermogen / totale baten (inclusief financiële baten)) x 100	20,53	16,52
Reservepositie (feitelijk publiek EV/- signaleringswaarde publiek EV)/totale baten	1,46	1,23

B1 Grondslagen voor de jaarrekening

Algemene toelichting

Activiteiten

Onderwijsstichting MOVARE is (ultimo verslagjaar) het bevoegd gezag van 46 scholen in de gemeenten Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Beekdaelen, Simpelveld, Sittard-Geleen en Vaals. Dit zijn 41 'reguliere' basisscholen, 1 taalschool, 3 scholen voor speciaal basisonderwijs en 1 school voor speciaal (voortgezet) onderwijs. MOVARE kent katholiek, oecumenisch, protestants-christelijk, algemeen bijzonder en openbaar onderwijs. Eén basisschool biedt Jenaplanonderwijs aan.

Continuïteit

Het eigen vermogen van Onderwijsstichting MOVARE bedraagt per 31 december 2023 € 21.201.649 positief. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

De rechtsvorm van MOVARE is een stichting. Onderwijsstichting MOVARE is feitelijk gevestigd op Jan de Witplein 10, 6371 CP te Landgraaf en is ingeschreven in het handelsregister onder nummer 14083755.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het management van MOVARE zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van MOVARE of de moedermaatschappij van MOVARE en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Algemene grondslagen

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Stelselwijziging

Besloten is om de verwerking van groot onderhoud met ingang van 1 januari 2023 aan te passen. Tot en met boekjaar 2022 werden de kosten van groot onderhoud verwerkt via een voorziening. Met ingang van boekjaar 2023 worden de kosten van groot onderhoud geactiveerd onder de materiële vaste activa en wordt er over afgeschreven. De stelselwijziging wordt op retrospectieve wijze vanaf het begin van het huidige boekjaar verwerkt. Herrekening van het eigen vermogen vindt plaats per 1 januari 2023. De onderhoudsvoorziening valt per 1 januari 2023 vrij ten gunste van het eigen vermogen. De vergelijkende cijfers zijn niet aangepast.

Resultaateffecten stelselwijziging:

- De jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud komt te vervallen. Voor 2023 bedraagt de impact hiervan circa € 1.098.000.
- Activering van groot onderhoud zal leiden tot een hogere afschrijvingslast. In 2023 is € 1.396.240 groot onderhoud geactiveerd dat een hogere afschrijvingslast van € 34.032 tot gevolg heeft. In de jaren daarna zal de afschrijvingslast stijgen als gevolg van het activeren van het groot onderhoud.

Leasing

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

ACTIVA

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

De activeringsgrens is gesteld op € 1.000 (2022: € 1.000).

Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben.

Vlottende activa

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Handelsvorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn, wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente, rente-inkomsten ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

PASSIVA

Eigen vermogen

Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

Bestemde reserve

De resultaatbestemming van geoormerkte activiteiten wordt, conform een door het bestuur aangegeven voorstel, met de bestemde reserve verrekend.

Voorzieningen

Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. Pensioenvoorzieningen worden gewaardeerd op basis van actuariële grondslagen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Pensioenvoorziening

De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling welke wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

De stichting heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van tekorten bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Per 31 december 2023 heeft ABP een dekkingsgraad van 110,5%.

Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met de blijfkans. Bij het contant maken is disconteringsvoet van 3,0% (2022: 1,5%) gehanteerd. Met een overlijdensrisico is, gezien de geringe invloed op de voorziening, geen rekening gehouden.

Voorziening groot onderhoud gebouwen

Voor uitgaven voor groot onderhoud van gebouwen werd een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren. De toevoegingen aan de voorziening werd bepaald op basis van het geschatte bedrag van het groot onderhoud en de periode die telkens tussen de werkzaamheden voor groot onderhoud verloopt.

MOVARE maakte gebruik van de tijdelijke regeling waarbij het voor de boekjaren 2019 t/m 2022 was toegestaan de jaarlijkse toevoegingen aan de voorziening groot onderhoud te bepalen op basis van het voorgenomen groot onderhoud gedurende de gehele planperiode van het groot onderhoud op het niveau van het onderwijsplan, gedeeld door het aantal jaren waaruit deze planperiode bestaat. Besloten is om de verwerking van groot onderhoud met ingang van 1 januari 2023 aan te passen. Met ingang van het boekjaar 2023 worden de kosten van groot onderhoud geactiveerd onder de materiële vaste activa en wordt erover afgeschreven. Zie 'stelselwijziging' voor details.

Voorziening duurzame inzetbaarheid

In de CAO 2023 is een persoonlijk budget opgenomen van 40 uur voor elke medewerker en een aanvullend budget van 130 uur voor medewerkers vanaf 57 jaar. Deze uren kunnen ook gespaard worden. Het bevoegd gezag heeft een inschatting gemaakt in hoeverre gespaarde uren tot uitgaven zullen gaan leiden. Voor deze inschatting is een voorziening opgenomen, welke is gevormd tegen de contante waarde van de toekomstige uitbetalingen. Bij het contant maken is een disconteringsvoet van 3,0% (2022: 1,5%) gehanteerd.

Voorziening langdurig zieken

De voorziening vanwege loondoorbetaling bij ziekte wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. In deze voorziening zijn tevens begrepen eventuele ontslagvergoedingen te betalen aan deze personeelsleden. De voorziening loondoorbetaling bij ziekte wordt opgenomen tegen de nominale waarde van de verwachte loondoorbetalingen gedurende het dienstverband.

Voorziening WW-uitkering

Op basis van richtlijn 271 van de Raad voor de Jaarverslaggeving is een voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij werkloosheid van personeelsleden. De voorziening is opgenomen tegen de nominale waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte kans op werkelijke uitkering. De werkelijke uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

BATEN

(Rijks)bijdragen OCW

Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord.

De ontvangen (normatieve) Rijksbijdragen en de niet geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten, waarop de toekenning betrekking heeft.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, Gemeenten, Provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

LASTEN

Personele lasten

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

Pensioenen

Onderwijsstichting MOVARE heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de winst- en verliesrekening verwerkt. Zie ook de grondslagen voor waardering van activa en passiva, bij pensioenvoorziening.

Afschrijvingen materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Bedrijfsgebouwen en terreinen	6 tot 40 jaar
Inventaris en apparatuur	5 tot 20 jaar
ICT	3 tot 10 jaar
Leermiddelen	8 tot 15 jaar
Vervoermiddelen	5 jaar

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

Financiële instrumenten en risicobeheersing

Rente- en kasstroomrisico

Onderwijsstichting MOVARE loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa, effecten en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen).

Voor vorderingen en schulden met variabele renteafspraken loopt Onderwijsstichting MOVARE risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen en schulden loopt Onderwijsstichting MOVARE risico's over de reële waarde als gevolg van wijzigingen in de marktrente.

Met betrekking tot de vorderingen worden geen financiële derivaten met betrekking tot afdekking van het renterisico gecontracteerd.

B2 Balans per 31 december 2023 (na resultaatbestemming)

	2023	2022
	x € 1	x € 1
<u>Vaste Activa</u>		
Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	1.576.350	220.355
Inventaris en apparatuur	5.717.809	5.732.592
Overige materiële vaste activa	2.482.909	2.144.246
	9.777.068	8.097.193
Financiële vaste activa		
Effecten	0	0
	0	0
<u>Wlorende activa</u>		
Vorderingen		
Debiteuren	370.517	201.864
Ministerie van OCW	305.152	352.054
Overige vorderingen en overlopende activa	4.957.375	5.465.984
	5.633.044	6.019.902
Liquide middelen		
Kas	8.427	5.504
Tegoeden op bank- en girorekeningen	297.568	252.194
Schatkistbankieren	22.646.045	19.536.391
	22.952.040	19.794.089
TOTAAL ACTIVA	38.362.152	33.911.184
Eigen vermogen		
Algemene reserve	14.370.827	9.109.779
Bestemmingsreserves publiek	6.717.897	6.723.597
Bestemmingsreserves privaat	112.925	125.977
	21.201.649	15.959.353
Voorzieningen		
Onderhoudsvoorziening	0	4.153.540
Personele voorzieningen	1.823.810	1.921.720
	1.823.810	6.075.260
Kortlopende schulden		
Crediteuren	3.393.032	2.436.374
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3.990.618	3.401.019
Schulden terzake van pensioenen	1.076.222	945.494
Vooruitontvangen subsidies OCW/EZ	2.563.590	1.059.913
Overige kortlopende schulden	911.607	895.444
Overige overlopende passiva	3.401.624	3.138.327
	15.336.693	11.876.571
TOTAAL PASSIVA	38.362.152	33.911.184

B3 Staat van baten en lasten 2023

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	x € 1	x € 1	x € 1
Baten			
(Rijks)bijdragen OCW	98.118.197	92.993.268	93.680.600
Overige overheidsbijdragen	2.104.153	206.165	1.270.451
Overige baten	2.294.595	1.206.915	1.590.762
Totaal baten	102.516.945	94.406.348	96.541.813
Lasten			
Personele lasten	87.754.070	80.544.907	80.618.723
Afschrijvingen	1.815.226	1.817.626	1.675.503
Huisvestingslasten	5.200.434	5.188.513	5.856.590
Overige lasten	7.391.115	8.082.758	6.228.900
Totaal lasten	102.160.845	95.633.804	94.379.716
Saldo baten en lasten	356.100	-1.227.456	2.162.097
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	747.222	200.000	73.373
Financiële lasten	14.566	13.454	12.703
Totaal financiële baten en lasten	732.656	186.546	60.670
Resultaat baten en lasten	1.088.756	-1.040.910	2.222.767

B4 Kasstroom 2023

	2023		2022	
	x € 1	x € 1	x € 1	x € 1
<u>Kasstroom uit operationele activiteiten</u>				
Saldo baten en lasten		356.100		2.162.097
Aanpassing voor:				
- Afschrijvingen	1.821.332		1.683.586	
- Mutaties voorzieningen	-97.910		7.009	
		1.723.422		1.690.595
Verandering in vlottende middelen				
- Vorderingen	386.858		-1.152.616	
- Kortlopende schulden	3.460.122		2.758.963	
		3.846.980		1.606.347
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		5.926.502		5.459.039
Ontvangen interest	747.222		73.373	
Betaalde interest	-14.566		-12.703	
		732.656		60.670
Totaal operationele activiteiten		6.659.158		5.519.709
<u>Kasstroom uit investeringsactiviteiten</u>				
Investering in materiële vaste activa	-3.501.207		-2.530.771	
Desinvestering in financiële vaste activa	0		0	
		-3.501.207		-2.530.771
Totaal investeringsactiviteiten		-3.501.207		-2.530.771
Mutatie liquide middelen		3.157.951		2.988.938
Beginstand liquide middelen	19.794.089		16.805.151	
Mutatie liquide middelen	3.157.951		2.988.938	
Eindstand liquide middelen		22.952.040		19.794.089

B5 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans per 31 december 2023

ACTIVA

Vaste activa

	31-12 2023	31-12 2022
	x € 1	x € 1
1.2 Materiële vaste activa		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	1.576.350	220.355
Inventaris en apparatuur	5.717.809	5.732.592
Overige materiële vaste activa	2.482.909	2.144.246
	9.777.068	8.097.193

	Bedrijfsgeb. en terreinen	Inventaris en apparatuur	Overige materiële vaste activa	Totaal
<i>Boekwaarde</i>				
<i>31-12-2022</i>				
Aanschafwaarde	324.552	14.334.921	8.057.827	22.717.300
Cumulatieve afschrijvingen	-104.197	-8.602.329	-5.913.581	-14.620.107
	<u>220.355</u>	<u>5.732.592</u>	<u>2.144.246</u>	<u>8.097.193</u>
<i>Mutaties</i>				
Investerings	1.433.534	1.392.668	959.291	3.785.493
Afschrijvingen	-45.071	-1.357.176	-419.085	-1.821.332
Desinvesteringen	-32.557	-2.927.134	-375.823	-3.335.514
Afschrijvingen desinvesteringen	89	2.876.859	174.280	3.051.228
	<u>1.355.995</u>	<u>-14.783</u>	<u>338.663</u>	<u>1.679.875</u>
<i>Boekwaarde</i>				
<i>31-12-2023</i>				
Aanschafwaarde	1.725.529	12.800.455	8.641.295	23.167.279
Cumulatieve afschrijvingen	-149.179	-7.082.646	-6.158.386	-13.390.211
	<u>1.576.350</u>	<u>5.717.809</u>	<u>2.482.909</u>	<u>9.777.068</u>

Met ingang van 1 januari 2023 heeft er een stelselwijziging plaatsgevonden en verlopen de kosten voor groot onderhoud niet meer via de voorziening groot onderhoud. De kosten voor groot onderhoud worden geactiveerd en afgeschreven onder de post bedrijfsgebouwen en terreinen.

Afschrijvingspercentages:	
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	6 tot 40 jaar
Inventaris en apparatuur	5 tot 20 jaar
Inventaris en apparatuur - ICT	3 tot 10 jaar
Overige materiële vaste activa - Leermiddelen	8 tot 15 jaar
Overige materiële vaste activa - Vervoermiddelen	5 jaar

Wettende activa

	31-12 2023	31-12 2022
	x € 1	x € 1
1.5 Vorderingen		
Debiteuren	370.517	218.596
Dubiezie debiteuren	0	-16.732
Ministerie van OCW	305.152	352.054
<i>Overige vorderingen</i>		
Nog te declareren kosten inzake huisvesting	1.384.967	1.232.116
Gemeente en provincies	2.024.735	3.891.684
WGA-verzekering	30.048	20.138
Nog te ontvangen rente	245.641	66.275
Nog te ontvangen bedragen	395.816	0
Nog te ontvangen kortingen	40.832	78.191
Totaal overige vorderingen	4.122.039	5.288.404
<i>Overige overlopende activa</i>		
Vooruitbetaalde kosten	524.816	98.587
Debiteuren transitoria	310.520	78.993
Totaal overige overlopende activa	835.336	177.580
Totaal vorderingen	5.633.044	6.019.902

	31-12 2023	31-12 2022
	x € 1	x € 1
1.7 Liquide middelen		
Kas	8.427	5.504
Tegoeden Rabobank	297.568	252.194
Schatkistbankieren	22.646.045	19.536.391
	22.952.040	19.794.089

PASSIVA

	31-12 2023	31-12 2022
	x € 1	x € 1
2.1 Eigen vermogen		
Algemene reserve	14.370.827	9.109.779
Bestemmingsreserve	6.830.822	6.849.574
	21.201.649	15.959.353

	Saldo 31-12-2022	Stelselwijziging 01-01-2023	Bestemmings- resultaat	Saldo 31-12-2023
<i>Algemene reserve</i>	9.109.779	4.153.540	1.107.508	14.370.827
<i>Bestemmingsreserve publiek</i>				
- GMR	114.449	0	-59.216	55.233
- Passend onderwijs	612.390	0	0	612.390
- NPO middelen	5.996.758	0	53.516	6.050.274
<i>Bestemmingsreserve privaat</i>				
- Niet-subsidiabel	125.977	0	-13.052	112.925
Totaal bestemmingsreserve	6.849.574	0	-18.752	6.830.822
Totaal eigen vermogen	15.959.353	4.153.540	1.088.756	21.201.649

De verdeling van het exploitatiesaldo over 2023 is vooruitlopend op de goedkeuring door het bestuur al in de jaarrekening verwerkt.

Overeenkomstig met de wettelijke bepalingen is het resultaat ad € 1.088.756 over 2023 toegevoegd aan de reserve waarvan:
 € 1.107.508 ten gunste van de algemene reserve
 € 59.216 ten laste van de bestemmingsreserve publiek GMR
 € 53.516 ten gunste van de bestemmingsreserve publiek NPO-middelen
 € 13.052 ten laste van de bestemmingsreserve privaat niet-subsidiabel

- De bestemmingsreserve GMR is bedoeld ter dekking van toekomstige lasten bij de GMR van Onderwijsstichting MOVARE.
- De bestemmingsreserve passend onderwijs is gevormd om onderwijskundige projecten, die een extra investering vragen, in de toekomst mogelijk te maken.
- De bestemmingsreserve NPO middelen is gevormd ter dekking van de toekomstige uitgaven gerelateerd aan de NPO bekostiging van OCW.
- De bestemmingsreserve niet subsidiabel is bedoeld om de kosten van toekomstige buitenschoolse activiteiten op te vangen.

Algemene reserve

De stelselwijziging groot onderhoud is op retrospectieve wijze vanaf het huidige boekjaar verwerkt. Als gevolg hiervan is voorziening groot onderhoud per 1 januari 2023 vrijgevallen ten gunste van de algemene reserve.

	Saldo 31-12-2022	Stelselwijziging 2023	Dotatie 2023	Onttrekking 2023	Vrijval 2023	Saldo 31-12-2023
	x € 1	x € 1	x € 1	x € 1	x € 1	x € 1
2.2 Voorzieningen						
Onderhoudsvoorziening	4.153.540	-4.153.540	0	0	0	0
Personele voorziening						
Voorziening jubilea	748.451	0	-99.268	122.942	7.011	519.230
Voorziening duurzame inzetbaarheid	456.432	0	233.188	131.337	131.835	426.448
Voorziening langdurig zieken	604.495	0	306.986	168.971	0	742.510
Voorziening WW-uitkeringen	112.342	0	207.857	151.718	32.859	135.622
Totaal voorzieningen	6.075.260	-4.153.540	648.763	574.968	171.705	1.823.810

De voorziening groot onderhoud is per 1 januari 2023 vervallen. De kosten worden nu geactiveerd onder de materiële vaste activa. De stelselwijziging wordt op retrospectieve wijze vanaf het huidige boekjaar verwerkt. De voorziening valt per 1 januari 2023 vrij ten gunste van het eigen vermogen. Voor details rondom deze stelselwijziging wordt verwezen naar de grondslagen onder het kopje 'stelselwijziging'.

De voorziening voor jubilea is gebaseerd op:

- Leefijd per medewerker.
- Gehele personeelsbestand.
- Jaren dienstverband onderwijsbranche per medewerker.
- Omvang dienstbetrekking.
- Jubileum bij 25- jarig 50% gratificatie, bij 40- jarige diensttijd 100%.
- Gratificatie is gebaseerd op het bruto maandsalaris per medewerker rekeninghoudende met een verdisconteringsvoet van 3% (2022: 1,5%) en rekeninghoudende met een loonindexering van 0%, omdat het salarisniveau op het huidige peil gehandhaafd blijft.
- Er is rekening gehouden met een blijfkans, maar niet met een overlijdensrisico.

Er is een voorziening gevormd voor de verplichting inzake de gespaarde uren duurzame inzetbaarheid in het kader van ouderenverlof.

De voorziening langdurig zieken wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid. In deze voorziening zijn tevens begrepen eventuele ontslagvergoedingen te betalen aan deze personeelsleden. De voorziening loondoorbetaling bij ziekte wordt opgenomen tegen de nominale waarde van de verwachte loondoorbetalingen gedurende het dienstverband.

De voorziening WW-uitkeringen is opgenomen tegen de nominale waarde van de toekomstige uitbetalingen en is afhankelijk van de ingeschatte kans op werkelijke uitkering. De werkelijke uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht.

Onderverdeling voorzieningen	Kortlopend deel < 1 jaar x € 1	Langlopende deel > 1 jaar x € 1	Totaal x € 1
Onderhoudsvoorziening	0	0	0
Personele voorzieningen			
Voorziening jubilea	60.741	458.489	519.230
Voorziening duurzame inzetbaarheid	127.934	298.514	426.448
Voorziening langdurig zieken	689.854	52.656	742.510
Voorziening WW-uitkeringen	135.622	0	135.622
Totaal voorzieningen	1.014.151	809.659	1.823.810

De voorzieningen langdurig zieken en WW uitkeringen hebben een overwegend kort karakter van 1 jaar. Jubilea en duurzame inzetbaarheid hebben overwegend een langlopend karakter van langer dan 1 jaar.

2.4 Kortlopende schulden	31-12 2023 x € 1	31-12 2022 x € 1
Crediteuren	3.393.032	2.436.374
Belastingen en premies sociale verzekeringen	3.990.618	3.401.019
Schulden terzake van pensioenen	1.076.222	945.494
Vooruitontvangen subsidies OCW/EZ	2.563.590	1.059.913
Overige kortlopende schulden	911.607	895.444
Overlopende passiva	3.401.624	3.138.327
	15.336.693	11.876.571
Specificatie overige kortlopende schulden		
Overige subsidie gemeente	742.159	730.817
Overige projecten	111.757	98.383
Nog te betalen salaris	57.691	66.244
	911.607	895.444
Specificatie overlopende passiva		
Vakantiegeld reservering	2.970.723	2.771.083
Crediteuren transitoria	430.901	367.244
	3.401.624	3.138.327

Model G geormerkte doelsubsidie OCW

Bestuur: 41516

G1. Subsidies waarbij het eventueel niet aangewende deel van de subsidie, mits de activiteiten volledig zijn uitgevoerd, kan worden besteed aan andere activiteiten hiervoor bekostiging wordt verstrekt.

Omschrijving

Toewijzing

De activiteiten zijn ultimo verslagjaar onder de subsidiebeschikking geheel uitgevoerd en afgerond

Omschrijving	Toewijzing	Kenmerk	Datum	Status
Regeling lerarenbeurs 2009-2017		1074316	20-07-2022	ja
Subsidie regeling lerarenbeurs		1074316	17-07-2023	onderhanden
Subsidie regeling lerarenbeurs		1074316	17-07-2023	onderhanden
Subsidie regeling lerarenbeurs		1074316	17-07-2023	onderhanden
Regionale samenwerking		GK022026	08-12-2021	ja
Impuls en innovatie bewegingsonderwijs		18210210	13-12-2021	onderhanden
Regeling school en omgeving		RSOV22028	08-12-2022	ja
Expertisecentrum nieuwkomers		SEN22092	28-11-2022	ja
Subsidie regeling Onderwijs assistenten naar Opleiding tot Leraar		500L22117	20-06-2022	onderhanden
Subsidie regeling Onderwijs assistenten naar Opleiding tot Leraar		500L22118	20-06-2022	onderhanden
Subsidie regeling Onderwijs assistenten naar Opleiding tot Leraar		500L22119	20-06-2022	onderhanden
Subsidie regeling Onderwijs assistenten naar Opleiding tot Leraar		500L22120	06-12-2022	onderhanden
Subsidie regeling Onderwijs assistenten naar Opleiding tot Leraar		500L22121	29-03-2023	onderhanden
Subsidie regeling Onderwijs assistenten naar Opleiding tot Leraar		500L22122	29-03-2023	onderhanden
Subsidie regeling Onderwijs assistenten naar Opleiding tot Leraar		500L23241	30-11-2023	onderhanden
Subsidie regeling Onderwijs assistenten naar Opleiding tot Leraar		500L23242	13-12-2023	onderhanden
Subsidie regeling Onderwijs assistenten naar Opleiding tot Leraar		500L23243	13-12-2023	onderhanden
Subsidie regeling Onderwijs assistenten naar Opleiding tot Leraar		500L23244	13-12-2023	onderhanden
Subsidie regeling School en Omgang		RSO-23067	21-12-2023	onderhanden
Subsidie regeling School en Omgang		RSO-23068	21-12-2023	onderhanden
Subsidie regeling School en Omgang		RSO-23173	21-12-2023	onderhanden
Subsidie regeling School en Omgang		RSO-23202	21-12-2023	onderhanden
Subsidie regeling verbetering basissvaardigheden		VBV23-PO-0887	31-05-2023	onderhanden
Subsidie regeling verbetering basissvaardigheden		VBV23-PO-0887	31-05-2023	onderhanden
Subsidie regeling verbetering basissvaardigheden		VBV23-PO-0770	31-05-2023	onderhanden
Subsidie regeling verbetering basissvaardigheden		VBV23-PO-0798	31-05-2023	onderhanden
Subsidie regeling verbetering basissvaardigheden		VBV23-PO-0559	31-05-2023	onderhanden
Subsidie regeling verbetering basissvaardigheden		VBV23-PO-1275	31-05-2023	onderhanden
Subsidie regeling verbetering basissvaardigheden		VBV23-PO-1985	31-05-2023	onderhanden
Subsidie regeling verbetering basissvaardigheden		VBV23-PO-2349	31-05-2023	onderhanden
Subsidie regeling verbetering basissvaardigheden		VBV23-PO-2364	31-05-2023	onderhanden
Subsidie regeling verbetering basissvaardigheden		VBV23-PO-3206	31-05-2023	onderhanden
Subsidie regeling verbetering basissvaardigheden		VBV23-PO-3396	31-05-2023	onderhanden
Subsidie regeling verbetering basissvaardigheden		VBV23-PO-3396	31-05-2023	onderhanden
Subsidie regeling verbetering basissvaardigheden		VBV23-PO-3434	31-05-2023	onderhanden
Subsidie regeling verbetering basissvaardigheden		VBV23-PO-4949	31-05-2023	onderhanden
Subsidie regeling verbetering basissvaardigheden		VBV23-PO-5098	31-05-2023	onderhanden

G2A. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, aflopend per ultimo verslagjaar.

Omschrijving

Toewijzing

Bedrag van de toewijzing

Omschrijving	Toewijzing	Kenmerk	Datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidieabele kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidieabele kosten in verslagjaar	Te verrekenen per 31 december verslagjaar

G2B. Subsidies die uitsluitend mogen worden aangewend voor het doel waarvoor de subsidie is verstrekt, doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving

Toewijzing

Bedrag van de toewijzing

Omschrijving	Toewijzing	Kenmerk	Datum	Bedrag van de toewijzing	Ontvangen t/m vorig verslagjaar	Totale subsidieabele kosten t/m vorig verslagjaar	Saldo per 1 januari verslagjaar	Ontvangen in verslagjaar	Subsidieabele kosten in verslagjaar	Te verrekenen per 31 december verslagjaar

B6 Niet uit de balans blijvende verplichtingen en activa

Huurverplichting

Dit betreft de huur van de kantoorruimte te Landgraaf voor het MOVARE-bureau.
 De jaarlijkse huurlast bedraagt circa € 99.044 met een jaarlijkse indexatie.
 Het huurcontract loopt tot en met 1 augustus 2031. De resterende huurverplichting bedraagt op 31 december 2023 € 751.094.

Dienstverleningscontracten en/of leasecontracten

Canon

Ten aanzien van de multifunctionals is een operational lease overeenkomst afgesloten van 1 april 2019 tot en met 31 maart 2024.
 De jaarlijkse huurlast bedraagt € 131.714.
 De resterende verplichting bedraagt per 31 december 2023 nog € 32.929.

Ijk

Ten aanzien van ons administratiekantoor is een overeenkomst afgesloten voor onbepaalde tijd die jaarlijks opzegbaar is voor 1 april met als einddatum 31 december.
 De jaarlijkse last bedraagt € 296.772.
 De resterende verplichting bedraagt per 31 december 2023 € 296.772.

GOM

Ten aanzien van de schoonmaak is een overeenkomst afgesloten tot en met 31 december 2024.
 De jaarlijkse last bedraagt circa € 1.284.000.
 De resterende verplichting bedraagt per 31 december 2023 nog 1 termijn zijnde € 1.284.000.

E-wise

Ten aanzien van de e-learningdiensten is een overeenkomst afgesloten van 1 juli 2022 tot en met 30 juni 2024. Met een optie om 2 jaar te verlengen.
 De jaarlijkse last bedraagt circa € 200.000 (€ 175 per medewerker).
 De resterende verplichting bedraagt per 31 december 2023 nog € 100.000.

Renewi

Ten aanzien van afvalbeheer is een overeenkomst afgesloten tot en met 31 december 2022. Met een optie om 3 keer een jaar te verlengen.
 De jaarlijkse last bedraagt circa € 156.000.
 De resterende verplichting bedraagt per 31 december 2023 nog € 156.000.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben geen relevante gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

B7 Overzicht verbonden partijen

- Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Maastricht & Heuvelland - Heerlen - Stichting - Code 4
- Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Heerlen e.o. - Heerlen - Stichting - Code 4
- Samenwerkingsverband Passend Onderwijs PO Westelijke Mijnstreek - Heerlen - Stichting - Code 4

B8 Toelichting op de onderscheiden van de staat van baten en lasten 2023

BATEN			
	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
3.1 (Rijks)bijdragen Ministerie van OCW	x € 1	x € 1	x
Rijksbijdrage van het Ministerie van OCW	95.267.248	89.959.794	89.966.174
Overige subsidies OCW	1.722.119	2.000.396	1.137.015
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	1.128.830	1.033.078	2.577.411
	98.118.197	92.993.268	93.680.600
	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
3.2 Overige overheidsbijdragen	x € 1	x € 1	x € 1
Overige bijdragen en subsidies gemeenten	2.104.153	206.165	1.270.451
	2.104.153	206.165	1.270.451
	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
3.5 Overige baten	x € 1	x € 1	x € 1
Opbrengst verhuur	449.885	373.610	375.619
Detachering personeel	261.230	363.987	324.827
Baten niet-subsidiabel (ouderbijdragen)	235.899	0	202.551
Inkomsten overige projecten en subsidies	1.251.638	430.743	606.371
Overige baten	95.943	38.575	81.400
	2.294.595	1.206.915	1.590.768

LASTEN			
	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	x € 1	x € 1	x € 1
4.1 Personele lasten			
Lonen	59.627.255	55.775.715	54.986.973
Ontslagvergoeding	298.424	300.000	313.676
Sociale lasten	8.051.396	7.967.598	7.360.381
Premie participatiefonds	1.363.215	1.231.107	781.097
Premie vervangingsfonds	4	47.315	23.068
Pensioenpremies	9.240.442	9.530.644	8.385.905
Lonen en salarissen	78.580.736	74.852.379	71.851.100
Mutatie voorziening jubilea	-104.094	150.000	-190.915
Mutatie voorziening duurzame inzetbaarheid	-29.984	50.000	134.463
Mutatie voorziening langdurig zieken	138.015	0	275.384
Mutatie voorziening WW-uitkeringen	23.280	0	6.831
Laten personeel niet in loondienst	4.615.281	1.628.202	4.477.871
Cursuskosten	1.520.184	1.815.799	1.635.056
Reis- en verblijfkosten	612.941	445.153	506.447
Bestuurskosten (Raad van Toezicht)	55.739	38.000	13.163
Overige personele lasten	3.197.961	2.405.374	2.585.374
	88.610.059	81.384.907	81.294.774
Uitkeringen (-/-)	-855.989	-600.000	-519.304
Transitievergoeding bij langdurig ziekte	0	-240.000	-156.747
	87.754.070	80.544.907	80.618.723

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	x € 1	x € 1	x € 1
Specificatie lonen en salarissen			
Salarissen vervangingsfonds	0	0	0
Bovenschoolse personeelskosten	3.115.723	3.620.975	2.282.180
Salariskosten onderwijs personeel	64.081.426	60.955.039	58.758.739
Salariskosten directie	5.258.076	4.506.922	4.989.888
Salariskosten onderwijs ondersteunend pers.	5.829.275	5.469.443	5.489.100
Pensioenstorting inzake afscheid	0	0	0
Transitievergoeding	296.236	300.000	331.193
Overige lonen en salarissen	0	0	0
	78.580.736	74.852.379	71.851.100

	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Aantal fte's (gemiddeld)			
DIR	49	42	45
OP	757	744	761
OOP	81	76	76
Bovenschools	37	43	35
	924	905	917

4.2 Afschrijvingslasten	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	x € 1	x € 1	x € 1
Bedrijfsgebouwen	45.071	13.238	10.947
Inventaris en apparatuur	1.357.176	1.349.261	1.307.576
Vervoermiddelen	2.249	2.791	2.439
Leermiddelen	416.836	452.336	362.624
Verkoopresultaat vaste activa	-6.106	0	-8.083
	1.815.226	1.817.626	1.675.503

4.3 Huisvestingslasten	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	x € 1	x € 1	x € 1
Gebruiksvergoeding scholen	1.324.591	1.429.850	1.218.094
Huur bestuursbureau	99.045	0	95.511
Klein onderhoud en exploitatie	1.029.112	966.573	997.753
Energie en water	1.170.613	1.264.764	955.611
Schoonmaakkosten	1.289.585	1.277.984	1.231.144
Gemeentelijke heffingen en belastingen	196.268	172.590	185.174
Dotatie onderhoudsvoorziening	0	0	1.098.842
Tuinonderhoud	91.220	76.752	74.461
	5.200.434	5.188.513	5.856.590

4.4.1 Administratie en beheer	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	x € 1	x € 1	x € 1
Administratie en beheer	405.821	410.520	399.953
Accountantskosten	52.149	54.415	54.202
Telefoon- en portokosten	99.820	100.930	87.456
Contributies	159.382	160.068	182.564
Verzekeringen	52.304	35.691	38.590
Reprokosten	724.478	568.938	613.024
	1.493.954	1.330.562	1.375.789

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2023	2023	2022
	x € 1	x € 1	x € 1
4.4.2 Inventaris en apparatuur			
Overige instellingslasten	479.322	325.414	385.348
	479.322	325.414	385.348

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2023	2023	2022
	x € 1	x € 1	x € 1
4.4.3 Leer- en hulpmiddelen			
OLP	1.465.832	1.020.811	1.312.535
ICT	1.513.648	1.288.857	1.544.121
	2.979.480	2.309.668	2.856.656

	Realisatie	Begroting	Realisatie
	2023	2023	2022
	x € 1	x € 1	x € 1
4.4.5 Overige kosten			
Culturele vorming	295.124	258.301	184.774
Medezeggenschapsraad	12.661	54.399	13.513
Bestedingen niet subsidiabel	216.951	0	201.490
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	-16.732	0	2.789
Schoolzwemmen	6.200	6.325	0
Uitgaven overige projecten en subsidies	1.924.155	3.798.089	1.208.541
	2.438.359	4.117.114	1.611.107

Specificatie accountantshonoraria	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	x € 1	x € 1	x € 1
Onderzoek van de jaarrekening	49.886	0	52.191
Andere controleopdrachten	2.263	0	2.011
Adviesdiensten op fiscaal terrein	0	0	0
Andere niet controle diensten	0	0	0
	52.149	54.415	54.202

5. financiële baten en lasten	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	x € 1	x € 1	x € 1
Financiële baten			
Rentebaten	747.222	200.000	73.373
Totaal financiële baten	747.222	200.000	73.373
Financiële lasten			
Rentelasten	14.566	13.454	12.703
Totaal financiële lasten	14.566	13.454	12.703
Totaal financiële baten en lasten	732.656	186.546	60.670

WNT-verantwoording 2023 Onderwijsstichting MOVARE

De WNT is van toepassing op Onderwijsstichting MOVARE.

Het voor Onderwijsstichting MOVARE toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2023 € 202.000.

Vaststellen bezoldigingsklasse

Complexiteitspunten	
Complexiteitspunten gemiddelde totale baten	8
Complexiteitspunten gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	4
Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren	4
Totaal aantal complexiteitspunten	16
Bezoldigingsklasse	F
Bezoldigingsmaximum	€ 202.000

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

Gegevens 2023			
bedragen x € 1	J.P.G.M. Huijnen-Becks	R.S.T. Kruszel	M.J. Bejas
Functiegegevens	Vrz CvB	Lid CvB	Lid CvB
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/01 - 31/12	01/01 - 31/05	01/03 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	1,0
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	Ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 171.244	€ 72.114	€ 114.074
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.754	€ 9.476	€ 18.810
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 193.998</i>	<i>€ 81.590</i>	<i>€ 132.884</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 202.000	€ 83.567	€ 169.348
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 193.998	€ 81.590	€ 132.884
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2022			
bedragen x € 1	J.P.G.M. Huijnen-Becks	R.S.T. Kruszel	
Functiegegevens	Vrz CvB	Lid CvB	
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	1,0	
Dienstbetrekking?	Ja	Ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 153.535	€ 154.104	
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 23.054	€ 23.060	
<i>Subtotaal</i>	<i>€ 176.589</i>	<i>€ 177.164</i>	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 196.000	€ 196.000	
Bezoldiging	€ 176.589	€ 177.164	

1C Toezichthoudende topfunctionarissen

Gegevens 2023									
bedragen x € 1		P.E.L. Tummers	P.E.L. Tummers	J. Vossen	J. Vossen	L.H. Valkenberg	M. Kuik	M.A.H. Aretz	
Functiegegevens		Lid	Voorzitter	Lid	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2023		01/05 - 31/12	01/01 - 30/04	01/01 - 30/04	01/05 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/10 - 31-12	
Bezoldiging									
Bezoldiging		€ 3.985	€ 5.424	€ 2.656	€ 8.135	€ 8.080	€ 8.080	€ 2.037	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 13.559	€ 9.962	€ 6.641	€ 20.338	€ 20.200	€ 20.200	€ 5.092	
-/ - Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Bezoldiging		€ 3.985	€ 5.424	€ 2.656	€ 8.135	€ 8.080	€ 8.080	€ 2.037	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	
Gegevens 2022									
bedragen x € 1		P.E.L. Tummers	P.E.L. Tummers	J. Vossen	L.H. Valkenberg	M. Kuik			
Functiegegevens		Lid	Voorzitter	Lid	Lid	Lid			
Aanvang en einde functievervulling in 2022		01/01 - 31/08	01/09 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/07 - 31/12		
Bezoldiging									
Bezoldiging		€ 2.500	€ 3.750	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 2.500		
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 13.049	€ 9.827	€ 19.600	€ 19.600	€ 19.600	€ 9.881		

Onderwijsstichting MOVARE te Landgraaf

Ondertekening van het jaarverslag 2023

Landgraaf, 18 juni 2024

College van Bestuur

.....
mevr. J.P.G.M. Huijnen-Becks
voorzitter

.....
dhr. M.J. Bejas
lid

Raad van Toezicht

.....
dhr. J. Vossen
voorzitter

.....
mevr. M.A.H. Clermonts
lid

.....
mevr. M. Kuik
lid

.....
dhr. P.E.L. Tummers
lid

.....
dhr. L.H.J. Valkenberg
lid

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Onderwijsstichting MOVARE
Postbus 31122
6370 AC Landgraaf

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Onderwijsstichting MOVARE te Landgraaf gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Onderwijsstichting MOVARE op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2023 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Onderwijsstichting MOVARE zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en op grond van de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.2.2 'Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 'Referentiekader' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2023, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 14 juni 2024
Crowe Foederer Audit & Assurance B.V.

Was getekend: T.M.M. van Lierop MSc RA